

B E S Z Á M O L Ó

**A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság
és a
Megyei Kormányhivatalok
vetőmagfelügyeleti munkájáról
2017.**

**Készült:
Budapest, 2018. augusztus**

Készítették az
NÉBIH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság (NÉBIH NKI)
Vetőmagfelügyeleti Szakterületének,
valamint az illetékes megyei kormányhivatalok
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályainak munkatársai

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG	3
1.1. Szántóföldi ellenőrzésre, minősítésre és fémzárólásra vonatkozó összesítő adatok /Benke Zoltán/.....	3
1.1.1. Kalászos növények /Szabó Sándor/.....	7
Őszi búza (<i>Triticum aestivum</i> L.).....	7
Hibrid búza (<i>Triticum aestivum</i> L.).....	12
Őszi durum búza (<i>Triticum durum</i> Desf.).....	12
Őszi árpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.).....	13
Hibrid árpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.).....	15
Őszi rozs (<i>Secale cereale</i> L.).....	15
Hibrid rozs (<i>Secale cereale</i> L.).....	16
Őszi tritikálé (x <i>Triticosecale</i> Wittm.).....	16
Tönköly búza (<i>Triticum spelta</i> L.).....	17
Tavaszi árpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.).....	18
Tavaszi búza (<i>Triticum aestivum</i> L.).....	19
Tavaszi durum búza (<i>Triticum durum</i> Desf.).....	19
Tavaszi tritikálé (x <i>Triticosecale</i> Wittm.).....	20
Őszi zab (<i>Avena sativa</i> L.).....	20
Tavaszi zab (<i>Avena sativa</i> L.).....	20
Csupasz zab (<i>Avena nuda</i> L.).....	21
Homoki zab (<i>Avena strigosa</i>).....	21
Rizs (<i>Oryza sativa</i> L.).....	22
Tönke búza (<i>Triticum dicoccum</i> Schrank.).....	22
Alakor búza (<i>Triticum monococcum</i> L.).....	22
Évelő rozs (<i>Secale cereanum</i>).....	22
Király búza (fajhibrid <i>Triticum aestivum</i> x <i>Triticum spelta</i>).....	23
1.1.2. Egyéb gabonafélék.....	23
Köles (<i>Panicum miliaceum</i> L.).....	23
Pohánka (<i>Fagopyrum esculentum</i> L.).....	23
Fénymag (<i>Phalaris canariensis</i> L.).....	23
1.1.3. Kukorica (<i>Zea mays</i> L.) /Tóth Ferenc/.....	24
1.1.4. Burgonya (<i>Solanum tuberosum</i> L.) /Balogh Stefánia/.....	25
1.1.5. Olaj- és rostipari növények.....	29
Napraforgó (<i>Helianthus annuus</i> L.) /Füst Katalin/.....	29
Olajlen (<i>Linum usitatissimum</i> L.) /Füst Katalin/.....	30
Kender (<i>Cannabis sativa</i> L.) /Füsti Molnár Gábor/.....	30
Őszi káposztarepce (<i>Brassica napus</i> L.) /Füsti Molnár Gábor/.....	30
Réparepce, tarlórépa /Füsti Molnár Gábor/.....	32
1.1.6. Répafélék (Füsti Molnár Gábor).....	33
Cukorrépa (<i>Beta vulgaris</i> var. <i>altissima</i> Döll.).....	33
Takarmányrépa (<i>Beta vulgaris</i> L.).....	33
1.1.7. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények) /Seresné Sallai Orsolya/.....	34
Bab (<i>Phaseolus vulgaris</i>).....	36
Lóbab (<i>Vicia faba</i> L.).....	37
Borsó (<i>Pisum sativum</i> L.).....	37

Csicseri borsó (Cicer arietinum L.)	38
Szegletes lednek (Lathyrus sativus)	38
Csillagfürtök (Lupinus sp.).....	39
Bükkönyök (Vicia sp.).....	39
1.1.8. Takarmánynövények (herefélék, füvek, cirokfélék) /Füsti Molnár Gábor/ .	42
Lucerna (Medicago sativa L).....	42
Egyéb herefélék	44
Mohar /Setaria italica L./	45
Gyep- és takarmányfüvek /Füsti Katalin/.....	46
Cirok /Menyhért Tamás/.....	47
Cirok x szudánifű	47
Szudánifű.....	47
1.1.9. Mustár, olajretek, mézontófű /Füsti Molnár Gábor/	48
Fehér mustár (Sinapis alba L).....	48
1.1.10. Zöldségnövények, fűszer- és gyógynövények, virágok, fmagvak.....	51
Zöldborsó (Pisum sativum L.) /Menyhért Tamás/.....	53
Bab (Phaseolus vulgaris L.) /Menyhért Tamás/	53
Paprikafélék /Benke Zoltán/	53
Paradicsom (Lycopersicon lycopersicum L.) /Menyhért Tamás/.....	53
Kabakosok/Menyhért Tamás/.....	53
Gyökérszöldségek/Menyhért Tamás/	53
Vöröshagyma (Allium cepa L.) /Menyhért Tamás/.....	54
Gyógy-, fűszernövények, virágok, fmagvak.....	54
Mák (Papaver somniferum L.) /Füsti Katalin/	54
1.2. Ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag /Füsti Katalin/.....	55
2. FÉMZÁROLÁSOK ÉS LABORATÓRIUMI VIZSGÁLATOK /Ripka Gézáné/.....	65
2.1. Vetőmagvak laboratóriumi vizsgálata	65
2.2. Vetőmagvizsgálati oktatás	68
2.3. NAH és ISTA akkreditáció.....	69
3. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS /Benke Zoltán, Seresné Sallai Orsolya).....	72
3.1. Vetőmag- feldolgozó üzemek komplex ellenőrzése	74
3.2. Vetőmaggal kapcsolatos reklamációk kivizsgálása	74
3.3. Szántóföldi szemle hatósági jogkörben.....	74
3.4. Hivatalos mintavétel hatósági jogkörben, letéti minták ellenőrzése	75
3.5. Tényleges termés elszámoltatása	75
3.6. Kiszerelési tevékenység ellenőrzése	75
3.7. Alkalmatlan vetőmagtétel elszámoltatása	76
3.8. Címkefelhasználás elszámoltatása	76
3.9. Vetőmagtétel zár alá helyezése, hatósági zár feloldása.....	76
3.10. Vetőmagforgalmazás bolti ellenőrzése	76
3.11. Automata mintavevők ellenőrzése	77
3.12. Fajtafenntartás ellenőrzése	77
3.13. GMO kísérletek ellenőrzése	77
3.14. GMO vetőmag-ellenőrzés és vizsgálat 2017-ben/Menyhért Tamás/	78
4. EGYÉB SZAKTERÜLETI TEVÉKENYSÉG /Füsti Molnár Gábor/	82
4.1. Géntechnológiával kapcsolatos feladatok	82
4.2. Európai Unió feladatok	82
4.3. Nemzetközi szakmai feladatok	83

Tartalomjegyzék

4.4. Statisztikai adatszolgáltatás	84
4.5. Oktatás, képzés	84
1. sz. melléklet /Benke Zoltán, Balogh Stefánia/	85
2. sz. melléklet.....	105

BEVEZETÉS

A NÉBIH 2018-ban szakmai rendezvény-sorozatot indított a vetőmag-minősítés intézményi rendszerének 140 éves fennállására emlékezve. 1878-ban Mosonmagyaróváron alapították az első Magyar Királyi Vetőmagvizsgáló Állomást, amely az 5. volt a vetőmag-hamisítások leküzdésére 1869-ben Németországban – a világon elsőként – létrehozott vetőmag-vizsgáló intézmények sorában. Ez volt az első hazai állomás, amelyet több másik követett az akkori Magyarország területén: Budapesten, Kassán, Kolozsváron, Debrecenben, amelyek a mai vetőmag-minősítő intézményrendszer jogelődei voltak. Ma a vetőmag-minősítés feladatait a NÉBIH NKI és hét Járási Hivatalnál működő Vetőmag és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály együttesen látja el.

A vetőmagtermesztés a magyar mezőgazdaság nagy hagyományokkal rendelkező ágazata, így a hivatalos vetőmag-minősítés tekintetében is komoly múlttal rendelkező ország vagyunk. A vetőmag-vizsgálat nemzetközi előírásoknak, az ISTA (International Seed Testing Association) módszereinek megfelelően történik, amely szervezetnek hazánk alapító tagja volt 1924-ben. Az OECD nemzetközi vetőmag-minősítési rendszerébe Magyarországot 1970-1978 között vették fel.

Az elmúlt években a hazai szántóterület 3-4 %-án folyt vetőmagtermesztés. Évente közel 100 növényfaj mintegy 1.650 fajtájának vetőmagját szaporítják és minősítik hazánkban. A vetőmag-előállítás – évjáratától függően – 100-120.000 ha-on folyik, 300-330.000 tonna fémzárolt vetőmag megtermelésével.

Hazánk jelentős szereppel bír a világ és Európa vetőmag-termesztésében és kereskedelmében: *az OECD nemzetközi rendszerének előírásai szerint minősített vetőmag mennyiségét tekintve* Franciaország mögött a 2. helyet értük el a világon a 2000-2010 közötti időszakban. *A vetőmag-szaporító terület alapján* hazánk az európai rangsor 7. helyén található. A nálunk előállított vetőmag összértéke 180-190 milliárd Ft, ebből a hazai piacra kerül kb. 90-95 milliárd Ft értékű vetőmag. *A vetőmagkivitel mennyiségét tekintve* hazánk Franciaország, Hollandia, az Egyesült Államok, Németország és Chile után a világ 6. legnagyobb exportőre. Ezt a kiemelt szerepet többek között kedvező termőhelyi és klimatikus adottságainknak, földrajzi elhelyezkedésünknek és infrastruktúránknak, a jól képzett szakembereinknek és a nemzeti értékekre épülő, de nemzetközi színvonalú hatósági intézményrendszerünknek köszönhetjük. A hatósági vetőmag-minősítés 140 éves fennállásának (1878-2018) fejlődési története azt mutatja, hogy a szervezeti keretek változásai során a szakmai tartalom állandó maradt. Amikor – ahogyan most is – egy intézmény alá tartozott a fajta- illetve vetőmag-minősítés, akkor a biológiai alapok ellenőrzése hatékonyabban valósult meg az egymásra épülő szakterületek eredményes kooperációjával.

Az EU-csatlakozás után hazánkban lecsökkent a vetőmag-szaporító terület, ennek következtében visszaesett a fémzárolt vetőmag mennyisége is. Ez a csökkenés elsősorban a kalászos gabonákat érintette (a csatlakozás előtti 40-50 %-ról 20-25 %-ra csökkent a fémzárolt vetőmag használati aránya). Aggasztó ez a tendencia, mert az őszi búza vetőmag-felújítási aránya Csehországban 62 %, Franciaországban és Nagy-Britanniában 55 %, Olaszországban 50 %. A fémzárolt vetőmag felhasználás visszaesésével nem használjuk ki az abban rejlő előnyöket: a garantált faj- és fajtatisztaságot és a fajtákban rejlő genetikai terméspotenciált. A több lépcsős minősítési folyamat eredményeként garantált a fémzárolt vetőmag használati értéke (kiváló

csírázóképeség, kimagasló csírázási erély, egyöntetű kelés) ezért alacsonyabb vetőmagnormával vethető. Szakszerű a csávázása (kisebb a maggal terjedő betegségek kockázata, egészségesebb a kikelő növényállomány), kisebb a gyomosság esélye, kevésbé érzékeny a növényállomány a fertőzésekre és a környezeti hatásokra, így egyszerűbbé, költséghatékonyabbá válik a növényvédelem. Az ismeretlen eredet magában hordozza a GMO szennyezettség veszélyét is! Ma a NÉBIH által kifejlesztett, Európában egyedülálló szoftver segítségével bárki számára nyilvánosan lekérdezhető egy adott vetőmagtétel eredete és minősége a fémzárolási szám, a címke sorszáma és a címke dátumának megadásával a www.nebih.gov.hu/cimke elérhetőségen. A vetőmag-hamisítás visszaszorítása végett az is ellenőrizhető, hogy létezik-e ilyen tétel, és ha igen, milyen okmányok kerültek kiállításra a vetőmagtételhez.

Ma a növénytermesztés biológiai alapjait jelentő, a helyi adottságokhoz jól alkalmazkodó növényfajta és az azt megtestesítő jó minőségű vetőmag védelme a nemzeti agrárprogram céljai között szerepel, mint stratégiai ágazat, fejlesztését a Darányi Terv és a Széchenyi terv is megcélozza.

Az évfordulós szakmai rendezvény-sorozat keretében tavasszal Vetőmag Fórumokat tartottunk a vetőmag előállításal foglalkozó partnerek részére, majd a NÉBIH NKI telephelyein Nyílt Napokon mutattuk be a laboratóriumi vizsgálatokat, ill. a fajtakitermesztés munkáját. 2018. szept. 20-21-én Mezőhegyesen, a NAK 2018. évi Szántóföldi Napok és Agrárgépshow rendezvényén jelenünk meg szakmai tájékoztatással: a gazdálkodóktól elvárt, fémzárolt vetőmag használat előnyeire és a hatóságilag nem minősített vetőmag illegális használatának kockázataira kívánjuk felhívni a figyelmet a hatóságunk által kibocsátott zsákcímkék és bizonyítványok, ill. a vetőmagipar által használt csomagolás bemutatásával. Végül október 2-án a budatétényi Herman Ottó Intézetben – miniszter úr védnöksége mellett – egynapos ünnepi-szakmai konferenciával zárjuk a hazai vetőmag-minősítés 140. évére emlékező rendezvény-sorozatot.

Budapest, 2018. augusztus

Károlyi Gyula
igazgatóhelyettes

Lukács József
igazgató

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1. Szántóföldi ellenőrzésre, minősítésre és fémzárásra vonatkozó összesítő adatok

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1. Szántóföldi ellenőrzésre, minősítésre és fémzárásra vonatkozó összesítő adatok

2017. évben a növényfajták vetőmag-szaporításait és a burgonya vetőgumó előállítását 118.950 ha területen felügyeltük.

1. táblázat Vetőmag-előállító terület 2007-2017.

Év	Ellenőrzött terület	
	ha	%
2007.	109.747	100,0
2008.	129.833	118,3
2009.	144.961	132,1
2010.	94.677	86,3
2011.	95.538	87,1
2012.	114.219	106,8
2013.	123.216	112,3
2014.	133.587	121,7
2015.	114.499	104,3
2016.	134.800	122,8
2017.	118.950	108,4

2004. év előtt az átlagos vetőmag-szaporítás 160-180.000 hektár között mozgott. Az EU csatlakozást követően ez a terület 100-120.000 hektárra csökkent.

Az EU csatlakozás óta tapasztalható területcsökkenés főként a gabonaféléknél következett be. A visszaesés főbb okai a következők:

1. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta a támogatási rendszerek átalakulásával egyetlen támogatáshoz sem kapcsolódik jogszabályi kötelezettség a fémzárolt vetőmag használatára. Ennek következtében a fémzárolt vetőmag iránti igény erősen visszaesett, és a felújítás messze elmaradt az EU-csatlakozást megelőző évek átlagos értékétől (40-45 %). (2014. óta a zöldítésnél érintett több fajnál már öröndetesen változott a helyzet, azoknál nőtt is a szaporító terület.)

2. Az EU fejlettebb tagállamaiban jól működő „nyomon-követési rendszer” Magyarországon nem valósult meg – a durum búza kivételével – a kalászos fajoknál. A gabonaipar, a malmok nagy része nem fajtához köti az áru felvásárlását.

3. A vetőmag-szaporító terület és a fémzárolt mennyiségek csökkenéséhez hozzájárult a vetőmag érvényességi idejének eltörlése is. Nem szükséges kötelezően évenként újrazárni az eladatlan készleteket. A hatósági címkét akkor kell levágni a vetőmagról, ha a rendeletben előírt minőségi minimum határértékeket már nem éri el. Ez utóbbi feltétel betartásáért a forgalmazó felelős.

4. Az Európai Unió tagállamaiból hazánkba már korlátlanul érkezik be EU címkével vetőmag. Már nem kell belföldiesítő fémzárásban sem részesíteni a vetéshez.

Az elsősorban a kalászos fajoknál megfigyelhető visszaesés következtében elért 2006-os mélypont (96.540 ha) után a szaporító terület növekedésnek indult. Elsősorban a kukorica és napraforgó miatt meghaladta a 140.000 hektárt 2009-re. Az ezt követő két évig tartó szintén

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1. Szántóföldi ellenőrzésre, minősítésre és fémzárásra vonatkozó összesítő adatok

történelmi visszaesést követően a rekordnak számító 2013. évi 39.566 hektáros hibridkukorica terület nagyság az 1994. év óta második legnagyobb kukorica vetőmag-szaporító területe volt, ami a hazai vetőmagüzemek újabb feldolgozó kapacitás-bővülésnek és a megnövekedett - elsősorban orosz és ukrán – exportpiaci igényeknek tudhatók be. A zöldítési programnak köszönhetően emellett jelentősen növekedtek a zöldtrágya növények (fehér mustár, facélia, olajrettek) és pillangós növények (szója, lucerna) vetőmag-előállítói területei is. A kétévenkénti területi ciklikusság az eladatlan nagy készletek miatti vetőmag előállítási „kedv” természet-szerű csökkenésével magyarázható.

Az összes vetőmag-szaporító terület több mint 15.850 ha-ral kevesebb, mint 2016. évben. A vetőmag-szaporító területhez a standard szaporítású zöldségnövények bejelentett vetőmag-szaporító területe is hozzászámítható, melynek csak a rendeletben előírt része kerül szántóföldi ellenőrzésre. Az összes bejelentett standard szaporító terület 6.687,4 ha melyből a véletlenszerű kijelöléssel kiválasztott ellenőrzött terület 1.403,2 ha. Ezzel együtt a hivatalos szemlére bejelentett terület 118.950 ha volt.

Az alkalmatlan minősítés aránya 2017. évben 1,5 % volt, ami kissé elmarad a 2016. évitől. (1,7%) Az alkalmatlan terület 2017-ben 1.682,8 ha.

A szaporító területen 93 növényfaj 1.358 fajtájának vetőmagja került szaporításra.

2.sz. táblázat *Átlagos táblanagyság és táblaszám 2007-2017.*

Év	Táblaszám /db/	Táblanagyság /ha/
2007.	6.795	16,2
2008.	7.318	16,8
2009.	8.432	17,2
2010.	6.386	14,8
2011.	5.846	16,3
2012.	6.350	18,0
2013.	6.827	18,1
2014.	7.831	17,1
2015.	7.553	15,2
2016.	8.807	15,3
2017.	7.931	15,0

A táblaszám 876-tal kevesebb, mint 2016. évben és az átlagos táblaméret is kedvezőtlenebbül alakult mint az előző évben.

EU-hoz való csatlakozás előtt 330.000-350.000 tonna volt a fémzárolás, ez a szám közel 100.00 tonnás visszaesés után 2015. évben újra meghaladta a 300.000 tonnát.

2017. évben 20.913 vetőmagtételt, valamint 256 burgonyatételt fémzároltunk. A fémzárolt vetőmag és burgonya összes mennyisége 325.726 tonna. Az elmúlt 15 évben utoljára 2004-ben fémzároltunk ennél többet. (333.557 t)

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1. Szántóföldi ellenőrzésre, minősítésre és fémzárólásra vonatkozó összesítő adatok

3. sz. táblázat *Fémzárolt vetőmag és burgonyatételek számának alakulása 2007-2017.*

Év	Vetőmag	Burgonya	Összesen	Eltérés az 2007 évi = 100 %-hoz képest
	t é t e l			
	db	db	db	
2007.*	14.158	266	14.424	100,0
2008.	14.856	236	15.092	104,6
2009.	13.276	282	13.558	94,0
2010.	13.447	171	13.618	94,4
2011.	14.093	168	14.261	98,9
2012.	14.688	188	14.876	103,1
2013.	15.750	246	15.996	110,9
2014.	17.269	277	17.546	121,6
2015.	18.540	260	18.800	130,3
2016.	20.128	224	20.352	141,1
2017.	20.913	256	21.169	146,8

* Az egy tételben zárható vetőmagtételek tömege változott, a tételek számának csökkenésének is következménye volt 2004. év után (2004: 23.022 db)

4. sz. táblázat *Fémzárolt mennyiségek alakulása 2007-2017.*

Év	Vetőmag	Burgonya	Összesen	Eltérés az 2007 évi = 100 %-hoz képest
	M e n n y i s é g			
	tonna	tonna	tonna	
2007.	248.325	4.247	252.572	100,0
2008.	266.392	3.471	269.863	106,8
2009.	228.782	5.486	234.268	92,8
2010.	217.004	2.467	219.471	86,9
2011.	227.838	2.038	229.876	91,0
2012.	239.011	2.612	241.623	95,7
2013.	268.477	3.489	271.966	107,7
2014.	295.404	3.146	298.550	118,2
2015.	316.719	2.901	319.620	126,5
2016.	322.782	2.766	325.548	128,9
2017.	322.704	3.022	325.726	129,0

A nemzetközi bizonyítvánnyal forgalmazott vetőmag részesedése az összes fémzárolt mennyiségből 10 év óta a 8. legmagasabb volt:

2007. évben 25,77 %

2008. évben 26,98 %

2009. évben 37,23 %

2010. évben 44,02 %

2011. évben 45,33 %

2012. évben 33,26 %

2013. évben 37,87 %

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1. Szántóföldi ellenőrzésre, minősítésre és fémzárolásra vonatkozó összesítő adatok

---

2014. évben 40,75 %

2015. évben 34,40%

2016. évben 35,86 %

2017. évben 34,08%

A nemzetközi vetőmag kereskedelem feltétele a fajtaigazolási rendszer fenntartása az ezzel kapcsolatos hiteles nyilvántartás és felügyeleti ellenőrzés, valamint ehhez kapcsolódóan a nemzetközi érvényű vetőmagminősítő bizonyítványok kiadása. A nemzetközi kereskedelemben alkalmazott ISTA narancs bizonyítványt 9.361 vetőmagtételre állítottuk ki, míg az OECD fajtaigazolási rendszer szerint 8.498 vetőmagtételt minősítettünk és láttunk el nemzetközi okmányokkal.

A 2017. évi munkánk részletes tapasztalatait és eredményeit a már megszokott fajcsoportos bontásban adjuk közre, a szaporító területek és fémzárolt mennyiségek alakulását a kiegészítő táblázatok tartalmazzák.

Külön összeállításban közöljük a megyei Kormányhivatalok Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályainak fontosabb adatait táblázatos formában.

5. sz. táblázat *Fémzárolt vetőmagtétel számának alakulása 2013-2017.*

Fajcsoport	Tételszám db				
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Gabonafélék	5.911	5.634	6.399	6.867	6.674
Kukorica	5.861	7.003	6.692	7.342	8.027
Zöldségfélék	369	336	385	405	886
Hüvelyesek	331	411	785	776	316
Olaj- és rostonövények	1.832	1.415	1.528	1.723	1.865
Fűszer- és gyógynöv.	0	0	3	0	1
Virág, fmag	29	22	22	20	18
Herefélék	163	193	177	312	471
Füvek	29	44	40	77	90
Fű- és takarmánykeverék	122	134	158	137	150
Répák	14	16	23	18	36
Cirokfélék	64	80	118	128	151
Zöldtrágya	1.025	1.981	2.210	2.323	2.226
Burgonya	246	277	260	224	256
Összesen:	15.996	17.546	18.800	20.352	21.169

6. sz. táblázat *Fémzárolt vetőmagmennyiség alakulása 2013-2017.*

Fajcsoport	Tömeg (tonna)									
	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.	
	összes	ebből export	összes	ebből export	összes	ebből export	összes	ebből export	összes	ebből export
Gabonafélék	142. 224,684	7.184,030	133. 933,011	3. 819,836	155.211,374	2.599,183	168.105,799	4.604,702	156.920,797	4.279,977
Kukorica	91. 777,199	52. 515,661	118.160, 823	71.614,015	105.743,964	61.987,550	104.526,167	60.770,885	106.628,088	61.723,950
Zöldségfélék	4. 179,555	158,661	4.074,277	142,372	6.109,797	143,721	6.722,666	101,779	3.934,510	68,163
Hüvelyesek	5. 467,926	559,703	7.051,528	395,295	15.193,679	644,749	14.762,619	671,881	16.976,315	956,85
Olaj-, rost- és ipari növények	13.120,412	9.565,143	11.156,868	7.083,639	10.189,327	6.301,88	11.980,336	7.822,044	11.405,489	6.710,765
Fűszer- és gyógynöv.	0	0	0	0	3,05	1,7	0	0	2,6	2
Virág, fanyag	4,951	3,595	4,993	3,288	9,977	3,486	2,975	2,965	4,045	3,785
Herefélék	1 082,952	356,565	1.398,316	386,58	1.268,528	323,689	2.214,010	254,531	3.529,282	589,298
Füvek	304,38	127,25	457,51	26,785	394,65	40,44	955,943	453,675	962,804	527,309
Fű- és takarmánykeverék	699,86	489,04	747,68	527,98	992,6	536,9	865,017	372,100	747,677	382,320
Répák	110,09	87,17	99,235	88,375	146,362	135,032	114,934	67,656	289,819	161,344
Cirokfélék	416,488	62,903	637,882	112,151	750,047	196,389	950,927	327,004	1.167,982	250,878
Zöldtrágya	9. 088,745	2. 988,278	17.681,565	6.803,879	20.710,936	4.511,159	21.580,468	2.977,998	20.135,045	4.811,87
Burgonya	3.488,65	0	3.145,526	0	2.900,845	0	2.766,285	0	3.022,076	0
Összesen:	239.407,818	65.374,967	298.549,214	91.004,194	319.619,436	77.425,878	335.548,146	78.427,221	325.726,506	80.468,509

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

1.1.1. Kalászos növények

Kalászos növényeket 39.788,43 ha-on részesítettünk szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben 2017-ben, ez 14 %-al maradt el a 2016. évi kalászos szemleterülettől (46.266,42 ha). 2017-ben az előző évhez képest kissé megnövekedett az őszi zab, a tönke búza, az évelő rozs, a hibrid rozs, a tavaszi búza, a tavaszi rozs, a hibrid búza és a hibrid árpa vetőmagelőállító területe. Ezzel szemben az őszi búza, az őszi rozs, az őszi és tavaszi árpa, a tönköly búza, az őszi és tavaszi tritikálé, az őszi és tavaszi durum búza, a rizs és a homoki zab esetében területcsökkenést tapasztaltunk. A visszaesés az őszi búza és az őszi árpa esetében rendkívül jelentős! 2017-ben ismét történt vetőmag előállítás csupasz zabból, valamint király búzából és hibrid árpából. Az összes vetőmagszaporító területen a tavalyinál 10-el kevesebb, 372 fajta illetve fajtajelölt szerepelt. A táblák száma 2.828 volt, 8,28 %-kal kevesebb a 2016 évinél (3.083 tábla).

Őszi búza (Triticum aestivum L.)

A vetőmag-előállítási területre vonatkozó, 2010-2014. év közötti növekedési tendencia 2015. évben megtört, jelentős visszaesés mutatkozott, és ugyan 2016-ban ismét növekedést tapasztalhattunk, de 2017-ben ismét jelentősen visszaesett az őszi búza szaporítóterület. Az Európai Unió csatlakozás óta drasztikusan lecsökkent fémzárolt vetőmag kereslet törvényszerűen maga után vonta a vetőmagelőállító területek visszaesését, azonban ez, egyes szélsőséges évjáratokban vetőmaghiányokhoz vezetett, emiatt az utóbbi években lassú növekedés volt tapasztalható. A nagyon jó termésátlagok miatt, még a rendkívül visszafogott nagyságú kalászos vetőmagszaporító területek következtében sem lépett fel vetőmaghiány Magyarországon az elmúlt években. Az előző évekhez képest a fizetőképes kereslet - a takarmány gabonák alacsony piaci ára miatt - nem nőtt a fémzárolt kalászos vetőmag vásárlására. Mindezek következtében 2017. évben jelentősen visszaestek a kalászos vetőmag, elsősorban az őszi búza vetőmag szaporító területek, messze elmaradva az EU csatlakozást megelőző időszakban jellemző, pl. az őszi búza esetében 40.000-50.000 hektáros átlagos szaporítási területnagyságtól.

A 2016. évi 25.677 hektáros szemlélt területtel szemben (+ 80 hektár hibrid búza) 2017-ben mindössze 21.754 hektár őszi búza vetőmagszaporítás – valamint 115 hektár hibrid búza -, részesült szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben, ez minden idők legalacsonyabb értéke. A szemlélt területek megyénkénti megoszlását a 7. sz. táblázat szemlélteti. A legnagyobb mértékű csökkenést Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Somogy és Zala megyei térségekben tapasztaltunk. Nógrád, Tolna, valamint Heves megyékben viszont számottevően növekedett a terület.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

7. sz. táblázat A 2017. évi szántóföldi ellenőrzésben részesült őszi búza szaporító területek

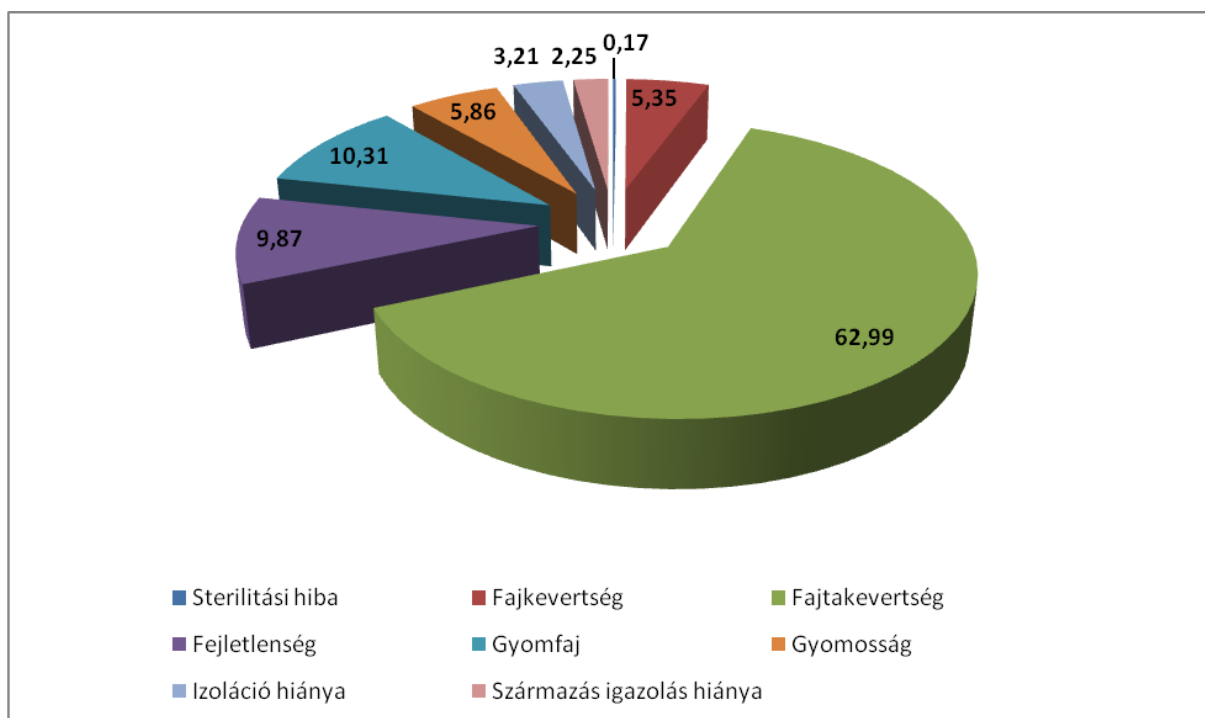
	Megye	Szemlélt terület (ha)		Változás %
		2016	2017	
1.	Bács-Kiskun	1 309,43	776,64	-40,69
2.	Baranya	1 285,45	1 010,02	-21,43
3.	Békés	3 710,79	3 197,90	-13,82
4.	Borsod-Abaúj-Zemplén	1 954,98	1 592,51	-18,54
5.	Csongrád	1 060,92	977,38	-7,87
6.	Fejér	2 425,33	2 015,37	-16,90
7.	Győr-Moson-Sopron	2 240,38	1 581,54	-29,41
8.	Hajdú-Bihar	1 153,57	934,00	-19,03
9.	Heves	375,73	446,21	-18,76
10.	Jász-Nagykun-Szolnok	1 944,54	1 623,26	-16,52
11.	Komárom-Esztergom	1 408,43	1 473,88	+4,65
12.	Nógrád	155,00	242,77	+56,63
13.	Pest (Budapest)	1 600,47	1 132,97	-29,21
14.	Somogy	866,45	537,56	-37,96
15.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	633,85	648,98	+2,39
16.	Tolna	953,11	1 075,83	+12,88
17.	Vas	941,46	966,78	+2,69
18.	Veszprém	1 010,23	1 078,27	+6,74
19.	Zala	726,45	556,66	-23,37
	Összesen	25 756,57	21 868,53	-15,10

A szántóföldi ellenőrzésen alkalmas minősítést kapott 21.473,68 ha, míg a vetőmag-előállítások 1,29 %-a (280 ha) részesült alkalmatlan minősítésben. Az alkalmatlansági okok és megoszlásuk jól tükrözik a termesztési év időjárási viszonyait (. sz. ábra). A 2016/2017. évi tenyészidőszak összességében kedvezett az őszi kalászos vetőmag-előállításoknak. Az októberi-novemberi esőzések helyenként okoztak csúszásokat a vetésben, az időben elvetett állományok bokrosodás eleji fenológiai állapotban várták a telet, a megkésített vetések azonban csak februárban keltek ki. Az elmúlt évek legkeményebb telét jól vészelték át az állományok, kifagyás gyakorlatilag alig volt. A tavasz jóval szárazabb volt a sokéves átlagnál, azonban a talajok rendelkeztek elegendő nedvességtartalékkal, így az állományok gond nélkül vészelték át ezen időszakot, és a többségében szakszerű tápanyag-visszapótlásnak köszönhetően jól bokrosodtak, nem volt gond az állományok kiegyenlítetttségével sem. A kemény téli időjárás következtében a különböző gombabetegségek kórokozói javarészt elpusztultak, illetve felszaporodásuk a száraz március-április, illetve a hűvös május miatt későbbre tolódott, így nem volt akkora a fertőzés, mint 2014-ben.

Az alkalmatlan területek döntő többsége fajtakevertség (63 %), valamint fejletlenség (10 %) gyomosság (16 %) és fajkevertség (5 %) miatt került kizárásra. Izoláció hiánya és származási igazolás hiánya miatt az alkalmatlan területek 3, illetve 2 %-a lett kizárva.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

1.sz ábra

Alkalmatlansági okok %-os megoszlása a 2017. évi őszi búza vetőmag szaporításokban

Az összességében nagyon jónak mondható évjárat következtében a 2017. évi országos őszi búza vetőmag átlagtermés (6,26 t/ha) hektáronként mintegy 400 kg-mal maradt el a kimagasló 2016. évi termésátlagtól (6,67 t/ha), de így is ez volt az elmúlt tíz évben a 2. legmagasabb termésátlaga. Az átlagtermés Csongrád (5,85 t/ha), Győr-Moson-Sopron (5,94 t/ha), Komárom-Esztergom (5,2 t/ha), Nógrád (5,25 t/ha), Pest (5,91 t/ha), Somogy (5,77 t/ha) és Vas megyében (5,72 t/ha) ugyan nem érte el a 6,0 t/ha-t, azonban Baranya (7,67 t/ha), Bács-Kiskun (7,03 t/ha) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (7,02 t/ha) megyében a 7 tonnát is meghaladta hektáronként.

A kilencvenes évek elejétől fogva lineárisan csökken hazánkban a táblanagyság. 1993-ban 36,3 ha, 1997-ben 22,8 ha és 2005-ben már csak 18,0 ha. 2017-ben a szaporító táblák számának csökkenése ellenére is tovább csökkent az átlagos táblaméret: 14,56 ha.

Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta tapasztalható őszi búza szaporítóterület csökkenés ellenére a szaporításokban szereplő fajták száma folyamatosan nőtt, elsősorban a külföldi fajták térnyerése miatt. Összességében elmondható, hogy a főbb kalászos fajok esetében a termelő a fajták túlkínálatával találkozik a vetőmagpiacon. A fajták száma (176 db) 3 db-bal nőtt a 2016. évihez képest. Egyre több ismeretlen fajta kerül kipróbálásra, ami az európai fejlett országokban jól bevált ajánlati fajtalista hiányában nagyobb termesztési kockázattal járhat, különösen szélsőséges évjáratokban, illetve agroökológiai környezetben. Ki kell emelni, hogy az előző 7 évben ugrásszerűen megnőtt a külföldi fajták száma az őszi búza szaporításokban (63-ról 110-re), emellett a területi részarányuk is növekedett, különösen az elmúlt két évben. EU csatlakozásunk óta (2004. – 21,9 %) ez rendkívül jelentős növekedés, 2016-ban fordult elő először, hogy a külföldi fajták területi részaránya (55,24 %) meghaladta a hazai fajták arányát (44,76 %) és ez 2017-ben megismétlődött (45,89 %, ill. 54,11 %). A termelők többsége azonban továbbra is a Magyarországon nemesített, illetve a hazai állami kísérletek-

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

ben vizsgált és ott bizonyított, vagyis a Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő fajtákban bízik jobban, ezen fajták területi részaránya a szaporításokban továbbra is meghatározó, 65 % volt. A 176 db szaporításba vont őszi búza fajtából 100 db fajta a Nemzeti Fajtajegyzéken, 76 db pedig csak az EU Fajtakatalógusában szerepel. Az alkalmas minőségű szaporító területek nagysága alapján felállított fajtarangsor első 50 fajtája adja az összes szaporító terület több mint 80 %-át.

Az előző évekhez hasonlóan az alkalmas vetőmag-előállító területek jelentős részét (43,25 %-át) az első 12 fajta foglalta el. A vezető három fajta előnye a többi fajtával szemben fokozatosan csökkent az elmúlt néhány évben. A korábbi években a vezető 12 fajtán belül a hazai/külföldi arány mindig 10:2, vagy 8:4 volt, 2016-ban először fordult meg az arány (5:7), 2017-ben viszont egyensúlyi állapot jött létre e tekintetben (6:6).

8. sz. táblázat *Őszi búza fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minőségű területek alapján*

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor					%			
1.	1.	2.	12.	Mv Nádor (H)	2,24	6,11	8,82	10,58
2.	2.	1.	1.	GK Csillag (H)	9,22	6,68	7,24	7,15
3.	7.	12.	41.	Cellule (F)	0,57	2,03	2,47	3,93
4.	3.	3.	2.	Mv Kolo (H)	6,62	5,87	4,55	3,92
5.	8.	14.	23.	Altigo (F)	1,13	1,85	2,44	2,61
6.	43.	88.	137.	GK Szilárd (H)	0,03	0,19	0,64	2,38
7.	9.	8.	7.	Antonius (A)	2,98	2,90	2,41	2,35
8.	5.	4.	3.	GK Békés (H)	6,59	4,07	2,74	2,18
9.	10.	7.	4.	Mv Kolompos (H)	3,73	2,96	2,39	2,10
10.	25.	63.	-	Bernstein (D)	-	0,37	1,17	2,07
11.	12.	35.	110.	SY Moisson (F)	0,09	0,79	2,15	2,03
12.	6.	9.	11.	Lukullus (A)	2,40	2,78	2,56	1,94

9. sz. táblázat Őszi búza vetőmag előállítás 1993-2017

Év	Szap. terület	Fajták száma	Táblák száma	Átlagtermés	Összes termés	Fémzároltból		
	ha	(db)	(db)	t/ha	(t)	Összes (t)	Belföld (t)	Export (t)
1993	40.619	50	1.120	3,87	151.611	99.419	93.216	2.606
1994	53.095	57	1.917	5,45	261.189	148.621	144.558	1.079
1995	53.371	60	2.084	5,04	243.726	131.408	125.447	1.153
1996	54.865	64	2.077	4,17	217.012	141.275	130.847	1.823
1997	53.908	70	2.365	5,22	267.896	160.536	140.439	472
1998	56.155	74	2.604	5,25	278.587	143.119	128.593	1.097
1999	43.572	82	2.179	4,65	189.431	125.617	115.551	61,5
2000	54 058	87	2 855	4,96	255 372	186 799	182 553	659
2001	65.352	101	3.230	5,18	327.420	168.526	155.366	1.670
2002	54.488	100	2.899	4,52	240.360	161.544	153.224	1.331
2003	52.205	109	2.908	3,57	181.260	139.615	130.078	2.534
2004	50.409	107	3.018	6,06	297.767	157.524	151.491	1.551
2005	43.477	105	2.411	5,24	221.190	86.099	80.477	1.321
2006	29.799	108	1.771	4,99	140.424	81.594	77.344	1.914
2007	32.184	120	1.927	4,31	134.670	95.570	92.242	2.160
2008	36.862	133	2.152	5,77	204.738	100.127	95.443	2.106
2009	33.958	126	1.916	4,82	160.260	73.742	71.328	1.426
2010	24.478	124	1.449	4,36	120.738	61.717	58.667	1.802
2011	25.219	147	1.620	5,34	130.952	78.104	74 456	3.023
2012	29.070	166	1.826	4,47	127.513	86.730	83.203	2.417
2013	30.571	176	1.886	5,69	171.144	94.141	90.747	2.751
2014	26.935	166	1.617	5,71	151.321	81.321	77.393	3.515
2015	23.456	167	1.502	6,21	141.736	91.034	85.638	4.942
2016	25.677	173	1.608	6,67	168.878	100.874	94.561	5.362
2017	21.754	176	1.542	6,26	134.324	95.604	90.268	4.668

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

A rekordközeli termésátlag, illetve a jelentős területcsökkenés következtében beállt negatív rekord országos szaporítóterület 134.324 tonna tényleges őszi búza vetőmagtermést eredményezett, amely 34.554 tonnával maradt el a 2016. évi tényterméstől.

A vetőmagtermés szaporítási fok szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Szuper elit	371,23 tonna
Elit	5.303,65 tonna
I. fok	11.640,84 tonna
II. fok	117.008,16 tonna

2017 őszén túlkínálat jellemezte az őszi kalászos vetőmagpiacot, melynek fő oka az volt, hogy az elmúlt 3 évben rekord termésátlagok születtek a főbb kalászos fajok vetőmag-előállításában, illetve a helyzetet súlyosbította az elmúlt 2 évből maradt áthúzódó ókészletek, illetve az, hogy az alacsony terményárak miatt a termelők zsebében kevesebb pénz maradt fémzárolt vetőmag vásárlására.

Az őszi búza fémzárolása során összesen 3.854 db tételt fémzároltunk 95.604 tonna mennyiségben. Ez több mint 5 százalékkal kevesebb, mint a 2016. évi, de 5 százalékkal meghaladja a 2015. évben fémzárolt mennyiséget.

A minőség rendkívül jónak mondható, nem éri el a 0,7 százalékot az alkalmatlan minősítésű tételek mennyisége (668 tonna). Az alkalmatlanság oka főként tisztítási hiányosságokból eredt. A várakozással ellentétben áthullással sem volt komoly probléma köszönhetően annak, hogy a májusi és a júniusi esők még segítettek a szemkitalítódásban.

A 2016. évi termésnek 68 %-a került belföldi forgalmazásra fémzárolt vetőmagként, amely mutató az azt megelőző évben 56 % volt. Összesen 187 fajtát illetve fajtajelöltet fémzároltak Magyarországon 2017-ben. Az export célú fémzárolt mennyiség (4.668) közel 700 tonnával maradt el az előző évitől (5.362 tonna).

Hibrid búza (Triticum aestivum L.)

2015 és 2016 után 2017-ben ismét volt hibrid búza vetőmag-előállítás, 1 fajtából összesen 115 hektáron, ez közel másfélszerese a 2016. évinek. A szemlézett területekből mindössze 0,5 hektár került kizárásra, sterilitási problémák miatt. A hektárra vetített termésátlag 3,72 t/ha volt, a tényleges termés pedig 425,60 tonna. Hibrid búzából 2.003 tonnát fémzároltunk 2017-ben, ez közel 900 tonnával több, mint 2016-ban.

Őszi durum búza (Triticum durum Desf.)

Az őszi durum búza vetőmagszaporító terület nagysága 1.313,86 ha volt 2017-ben, mely 375,5 ha-os csökkenést jelent a 2015. évihez képest.

A szántóföldi ellenőrzéseken 1.201,48 ha kapott alkalmas és 112,38 ha kapott alkalmatlan minősítést. Idegen faj szabványt meghaladó előfordulása miatt 100 hektár szaporítás került kizárásra. 94 táblán a Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő 6 államilag elismert fajtából 5 fajta vetőmagelőállítása történt, a többi 11 szaporított fajta a Közösségi Fajtakatalógusban szerepel.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

A szaporító területi nagyság szerinti első három fajta adja a szaporítások közel 53 %-át. A 2016. évi rekord termésátlagnál 740 kg/ha-al kisebb, 5,26 t/ha-os átlagtermés mellett a ténylegesen betakarított nyers vetőmagtermés 6.321,30 tonna volt, mely közel 2/3-a a 2016. évinek (9.777,61 t).

10. sz. táblázat Őszi durum búza fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minősítésű területek alapján

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor					%			
1.	2.	1.	1.	GK Bétadur (H)	42,58	33,60	18,10	25,42
2.	1.	3.	2.	Wintergold (D)	12,83	11,03	21,89	15,82
3.	3.	4.	10.	Mv Hundur (H)	0,83	7,89	12,39	11,68
4.	6.	2.	7.	Auradur (A)	3,49	16,16	6,39	9,00
5.	4.	7.	4.	Mv Pennedur (H)	10,91	4,85	8,96	8,46
6.	8.	5.	5.	Superdur (A)	6,57	6,54	5,71	8,20
7.	10.	11.	9.	Lunadur (A)	2,18	2,86	3,51	7,69
8.	5.	8.	8.	Lupidur (A)	2,18	4,82	7,51	6,03
9.	13.	-	3.	Elsadur (A)	12,66	-	1,04	2,73
10.	-	-	-	Cesare (I)	-	-	-	1,25
11.	-	-	-	Ovidio (I)	-	-	-	1,25
12.	14.	13.	-	GK Julidur (H)	-	0,01	0,03	0,91

16 őszi durum búza fajtából 218 db vetőmagtétel fémzárolására került sor 5.017 tonna mennyiségben.

A vetőmagtermesztő táblákon továbbra is az őszi búza előfordulása jelenti a legnagyobb problémát, ez adja a kizárások döntő okát (89 %). A fémzárolások során 6 tétel esetében 37,5 tonna vetőmag kapott engedményt gyenge csírázóképeség miatt. Alkalmas minősítésben illetve engedményezésben részesült 4.680 tonna. A 2017. évi termésnek 79 százaléka került belföldi forgalmazásra fémzárolt vetőmagként, szemben az előző évi 42,66 %-al.

Őszi árpa (*Hordeum vulgare L.*)

2017-ban 5.051 hektárra csökkent az őszi árpa vetőmag-előállító terület nagysága a 2016. évi 5.921 hektárral szemben. Az elmúlt években a jelentősebb őszi kalászos növények közül egyedül az őszi árpánál volt tapasztalható stagnálás, kismértékű területcsökkenés mely a keresletcsökkenéssel magyarázható, annak ellenére, hogy az árunövény termesztő terület országosan növekedést mutatott az elmúlt néhány évben. 2017-re ez a tendencia sajnos tovább romlott, a vetőmagtermesztő terület nagysága „mélyrepülésbe“ kezdett és az országos vetésterület is jelentősen csökkent. Alkalmatlan minősítést 30,17 ha (0,59 %) kapott, fajtakevertség miatt.

Európai Unió csatlakozásunk óta szemléljük a szuperelit és elit szaporítási fokú kalászos tétéleket virágzáskori állapotban és egyes őszi árpa fajtáknál fajtatisztasági problémákat fedtünk fel a szálkavég antociános színeződése vonatkozásában. A szár, levél antociános elszíneződés megjelenése esetén - más fajok esetén is -, gyakran indokoljuk a jelenséget különböző stressz-helyzetekkel. (pl. kukorica, fűfélék stb.) Az árpánál azonban fajtaelismerési

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

UPOV tulajdonságról van szó és egy fajta több eltérő szaporítási fokú szántóföldi ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy fajtakevertség okozza ezen morfológiai különbségeket. A jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani erre a morfológiai bélyegre a fajtafenntartás során, mert majdnem minden nemesítőház rendelkezik ezen tulajdonságra nem egyöntetű fajtaival és nagyobb szaporító területen a szelekció már nem lehet eredményes.

A 67 Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő őszi árpa fajta közül 26 db államilag minősített árpa-fajtaból és 20 EU-s fajtaból történt vetőmag-előállítás. A fajták számát tekintve ez jelentős csökkenés (-10 db) a korábbi évekhez képest. Sorrendben az első tizenkettő fajta, amely a szemlélt alkalmas minősítésű szaporító terület 76,34 %-át adja, a következő:

11. sz. táblázat *Őszi árpa fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minősítésű területek alapján*

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor					%			
1.	7.	-	-	SU Ellen (D)	-	-	3,78	18,91
2.	1.	1.	4.	Antonella (D)	7,71	22,27	24,58	16,43
3.	3.	2.	2.	KWS-MERIDIAN (D)	9,46	11,33	8,09	11,82
4.	4.	5.	5.	KH Tas (H)	6,71	6,43	6,68	5,21
5.	2.	3.	1.	Laverda (DK)	14,38	7,57	11,18	4,93
6.	5.	4.	6.	GK Judy (H)	6,09	6,46	4,29	4,74
7.	6.	8.	9.	Casanova (DK)	3,94	3,76	3,95	4,37
8.	10.	28.	-	KWS Scala (D)	-	0,64	2,17	2,30
9.	-	-	-	Monique (D)	-	-	-	2,21
10.	8.	7.	7.	Rex (HR)	5,58	3,83	3,33	2,11
11.	16.	9.	8.	HANZI (A)	5,55	2,56	1,31	1,79
12.	24.	10.	17.	Paso (B)	1,29	2,46	0,81	1,69

Az első tizenkettőbe csak 2 magyar fajta, a KH Tas és a GK Judy került be, ezek mellett 5 db német, 2 dán és 1-1 horvát, belga és osztrák nemesítésű fajta található az élmezőnyben.

Az országos termésátlag 6,84 t/ha volt 2017-ben, ez 390 kg/ha-al haladta meg a 2016. évi termésátlagot, ennek oka az, hogy a kemény tél olyan fenológiai fázisban érte az árpákat, amelyben el tudták azt viselni, így elmaradtak az árpára jellemző fagykárók és a vetőmagszaporítások szakszerűbb védelme miatt a vírusfertőzések előfordulása is elhanyagolható volt. A termésátlagok igen nagy szórást mutattak a megyék között. Heves (3,63 t/ha), Borsod-Abaúj-Zemplén (5,84 t/ha) és Somogy (5,52 t/ha) megye kivételével a termésátlag mindenhol meghaladta a 6 tonnát hektáronként, sőt Fejér (8,07 t/ha), Tolna (9,06 t/ha), Baranya (7,39 t/ha), Pest (7,25 t/ha) és Hajdú-Bihar (7,08 t/ha) megyékben még a 7 t/ha-t is.

5.021 ha alkalmas minősítési területről 34.336 tonna termést takarítottak be, amely a 770 hektáros alkalmas szaporítóterület csökkenésnek köszönhetően több mint 3.000 tonnával kevesebb, mint 2016-ban. 2017. év második felében 869 db tételt fémzároltunk 26.172 tonna mennyiségben, mely 4.892 tonnával marad el a 2016. évi fémzárolástól. Alkalmas minősítésben illetve engedélyezésben részesült 20.426 tonna. Exportra 768 tonnát zártunk. Az idei termésnek közel 64,72 százaléka került belföldi forgalmazásra fémzárolt vetőmagként, amely

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

mutató az azt megelőző évben 65,64 % volt. Információnk szerint ez a fémzárolt mennyiség a területcsökkenést is figyelembe véve, kielégítette az igényeket.

A lezárt tételekből mindösszesen alig 85 tonna kapott alkalmatlan minősítést, zömmel magas áthullás és alacsony tisztaság miatt.

Hibrid árpa (*Hordeum vulgare L.*)

2016 után 2017-ben másodszor volt hibrid árpa vetőmag-előállítás, 1 fajtából összesen 144,9 hektáron. A szemlézett területekből nem került sor kizárásra. A termésátlag 8,72 t/ha volt, a tényleges termés pedig 1.264,14 tonna. Hibrid árpából 39 tételben 728 tonnát fémzároltunk 2017 őszén.

Őszi rozs (*Secale cereale L.*)

Az elmúlt évekhez képest, az árurozás minimális haszonnal járó értékesítési lehetőségei miatt jelentősen csökkent az árunövény termesztő terület. Ennek, és a vetőmagelőállítási nehézségeknek (alacsony termés, nagy százalékban nem szabványos vetőmagminőség) köszönhetően az őszi rozs vetőmagszaporító terület nagysága az előző évihez képest közel 600 hektárral, 884,91 hektárra csökkent 2017-ben. A rozs szerepe az állati takarmányozásban felértékelődött, ezért a jövőben jelentős növekedés, illetve ingadozás várható.

Szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben részesült őszi rozs vetőmagszaporításokból mindössze 4 hektár kapott alkalmatlan minősítést. A tényleges termésátlag 400 kg/ha-al lett kevesebb, mint 2016-ban (2016 – 3,65 t/ha). A termésmennyiség (3.219 t), a lecsökkent szaporítóterületnek és a gyengébb termésátlagnak köszönhetően 2.300 tonnával csökkent az előző évihez képest (5.514,5 tonna).

2017-ben, 13,61 hektáros átlagos táblaméret mellett 65 táblán 4 államilag elismert és 5 Közösségi Fajtakatalógusban szereplő fajta vetőmagszaporítására került sor. A legnagyobb területen szaporított Protector fajta adja az alkalmas szaporító terület közel 40 %-át. Az államilag elismert fajták közül a legnagyobb területen szaporított fajták még a következők: Varda (20,17 %), Dankowskie Diament (15,35 %), Ryefood (14,69 %). A legelterjedtebb három fajta adja az őszi rozs vetőmagelőállítás 75 %-át.

12. sz. táblázat **Őszi rozs fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minősítésű területek alapján**

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor				Őszi rozs	%			
1.	1.	1.	1.	Protector (D)	38,32	42,61	34,63	39,50
2.	3.	4.	6.	Varda (H)	4,37	7,01	14,70	20,17
3.	4.	3.	5.	Dankowskie Diament (PL)	5,79	8,10	12,17	15,35
4.	2.	2.	3.	Ryefood (H)	17,83	27,70	21,26	14,69
5.	7.	-	-	Matador (D)	-	-	3,46	5,68
6.	-	-	-	Inspector (D)	-	-	-	3,60

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

2017-ben az előző évi mennyiségnél 47,7 százalékkal kevesebbet, összesen 2.372 tonnát fémzároltunk, ebből export célra 590,4 tonnát. A fémzárolt mennyiség 7,5 százaléka részesült alkalmatlan minősítésben, jellemzően magas idegenmag-tartalom miatt. A 2017. évi termés 50 %-a került belföldi forgalmazásra fémzárolt vetőmagként. A vetőmaghiányra tekintettel a 217/2006 EK Bizottsági Rendelet alapján Európai Unió által jóváhagyott engedélyezésben részesült 5 tétel 130,4 tonna alacsony csírázóképeségű vetőmag.

Hibrid rozs (Secale cereale L.)

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2017-ben is volt hibrid rozs vetőmag-előállítás hazánkban, 4 fajtából összesen 160,77 hektáron, ez közel másfélszerese a 2016. évi szaporító területnek. A szemlézett területekből nem került sor kizárásra. A hektárra vetített termésátlag 6,06 t/ha volt, ez közel 800 kg/ha-al maradt el a 2016. évitől. A tényleges termés 974 tonna volt, ez a területnövekedésnek köszönhetően több mint 200 tonnával több, mint az ezt megelőző évben. Hibrid roszból 27 tételben 701 tonnát fémzároltunk, amely közel 300 tonnával több, mint 2016-ban.

Őszi tritikálé (xTriticosecale Wittm.)

A kalászos növények közül az Európai Unió csatlakozásunk legnagyobb vesztese a rozs mellett kétségtelenül az őszi tritikálé volt. A vetőmag-előállítási terület nagysága az utóbbi 5 évben örvendetes emelkedésnek indult, köszönhetően az állati takarmányozásban és a humán táplálkozásban megnövekedett igényeknek, keresletnek. A Nemzeti Fajtajegyzékben szereplő 19 őszi tritikálé közül 13 fajta, valamint a Közösségi Fajtakatalógusról további 16 fajta került szaporításra 2017-ben, összesen 2.590,98 hektáron, ez több mint 360 hektárral maradt el az előző évi szaporító területtől. Az első 12 fajta adja az alkalmas minősítésű szaporító területek 79 %-át, melyekből 5 fajta magyar, 3-3 német és lengyel és 1 olasz nemesítésű.

2017-ben kizárásra került 18,5 hektár (fajkevertség 70,27 %, fajtakevertség 8,11 %, fejletlenség 21,62 % miatt), így az alkalmas szaporító terület 2.572,48 ha volt. A legtöbb problémát az őszi búza határértéken túli előfordulása okozta.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

13. sz. táblázat *Őszi tritikálé fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minősítésű területek alapján*

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor					%			
1.	2.	2.	1.	Leontino (PL)	19,45	21,98	15,02	15,30
2.	1.	1.	2.	GK Szemes (H)	18,45	25,12	18,99	13,91
3.	12.	21.	25.	GK Maros (H)	0,02	0,52	2,70	9,88
4.	4.	8.	-	SU Agendus (D)	-	2,64	8,27	8,85
5.	3.	4.	6.	Hungaro (H)	6,89	7,35	12,18	8,04
6.	29.	-	-	Salto (PL)	-	-	0,10	3,86
7.	27.	17.	-	Cosinus (D)	-	0,99	0,17	3,63
8.	-	10.	-	Amarillo 105 (D)	-	2,14	-	3,54
9.	13.	-	8.	Trismart (PL)	2,97	-	2,69	3,36
10.	7.	6.	7.	Titan (H)	4,24	4,36	3,75	3,28
11.	15.	-	-	Altair (I)	-	-	1,96	2,99
12.	5.	3.	5.	GK Rege (H)	7,67	9,68	5,49	2,78

Az őszi tritikálé vetőmag átlagtermése 4,84 t/ha volt 2017-ben, ez közel 300 kg/ha-al alacsonyabb, mint 2016-ban. A tényleges termés 12.443 tonna volt, amely több mint 2.200 tonnával kevesebb, mint az ezt megelőző évben. Komárom-Esztergom (2,76 t/ha), Bács-Kiskun (4,26 t/ha), Somogy (3,85 t/ha), és Pest (4,06 t/ha) megyék termésátlaga lett a legalacsonyabb, míg Baranya (7,25 t/ha), Békés (5,81 t/ha), Heves (5,70 t/ha) és Borsod-Abaúj-Zemplén (5,94 t/ha) megye termésátlaga kiemelkedett a megyék összehasonlításában.

2017. év őszen tritikáléból összesen 388 tételben mintegy 8.606 tonnát fémzároltunk, melyből nagyobb részt alacsony tisztaság miatt 210 tonna kapott alkalmatlan minősítést. Az export célú fémzárolás mennyisége 498 tonna volt. A magyar EU címkével lezárt szabványos és engedélyes vetőmag mennyisége 7.898 tonna lett, ez közel 800 tonnával kevesebb, mint 2016-ban. A 2017. évi termésből belföldi felhasználásra lezárt mennyiség - a 2016. évi 59 százalékkal szemben - 72 % volt.

Tönköly búza (Triticum spelta L.)

A 2016. évinél (344,03 ha) 221 hektárral kisebb, 123,98 hektár volt a szaporító terület. Összesen 14 táblán állítottak elő tönköly búza vetőmagot. A csökkenést az öko vetőmag iránt megnyilvánuló hullámozó kereslet okozza. A szántóföldi ellenőrzés és minősítés során alkalmatlan minősítésben 1,0 hektár részesült. A 6 államilag minősített fajtából mind a 6 fajtát szaporították. (Franckenkorn, Mv Martongold, ÖKO-10, Oberkulmer Rotkorn, Mv Vitalgold, Lajta) Az előző évinél 70 kg-al alacsonyabb, 4,96 t/ha átlagtermés mellett 605 tonna vetőmagot takarítottak be, ez kb. 1/3-a az egy évvel ezelőttinek. Ősszel - a megelőző évi 330 tonnával szemben - 428 tonnát fémzároltunk, mely alkalmas minősítést kapott. A 2017. évi tönköly búza vetőmagtermés közel 74 százaléka került fémzárolásra.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

---

*Tavaszi árpa (*Hordeum vulgare* L.)*

2001 óta tartó lassú szemleterület csökkenés a tavaszi árpában 2017-ben tovább folytatódott. Az utóbbi 50 év legkisebb szaporító területének számító 2017. évi 1.973,18 hektáros területen a 2016. évinél (31 db) lényegesen kevesebb, 19 fajta került szaporításra. A csökkenés oka, hogy az árutermő terület csökkenése mellett a magyarországi malátagyárak és több külföldi cég is a saját, külföldön termelt vetőmagjával végzett tavaszi sörrárpa termeltetést hazánkban.

A 2015-ös évjáráshoz hasonlóan a 2017. év is kedvezett a tavaszi kalászos vetőmagelőállításoknak. Az őszi csapadék feltöltötte a talajokat, a március-áprilisban lehullott minimális csapadék következtében a vetések időben és megfelelő minőségben kerültek elvégzésre. A május-júniusi csapadékkal rekordközelit termésátlagokat sikerült realizálni.

A kedvező időjárásnak köszönhetően 2017-ben a kizárt területek aránya gyakorlatilag 0 %-ra csökkent a 2016. évihez (6,7 %) képest. Az 1 hektár alkalmatlan területen a kizárás oka a fajkevertség volt.

A 2016. évihez (4,77 t/ha) képest 12 százalékkal nőtt a termésátlag: 5,34 t/ha. A leggyengébb hektáronkénti átlagot produkáló megyék Nógrád (3,78 t/ha) és Heves (3,95 t/ha), a legjobbak pedig Jász-Nagykun-Szolnok (7,37 t/ha), Pest (6,96 t/ha), Hajdú-Bihar (6,12 t/ha) és Somogy (6,39 t/ha) megyék voltak.

Az 1.972,18 ha alkalmas minősítésű területen 10.535 tonna termést takarítottak be, amely 1.100 tonnával több, mint 2016-ban.

A tavaszi árpa vetőmagszaporításokban a Nemzeti Fajtajegyzéken szereplő 56 fajtából 139 táblán csak 8 fajtát szaporítottak. Ezen kívül 11 fajtát szaporítottak a Közösségi Fajtakatalógus fajtaiból. Az átlagos táblaméret 14,19 ha volt. Az első 12 fajta adja a szaporító terület meghatározó hányadát. (91 %). A megváltozott söripari igényeket jól tükrözi a nagyobb fluktuáció a fajták között. A Salome, a Kangoo és a KWS Amadora fajták előretörése miatt kikerültek az első tizenkettő fajta közül a Marthe, a Gesine és az Overture fajták.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

14. sz. táblázat *Tavaszi árpa fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minősítésű szaporító területek alapján*

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor					%			
1.	1.	1.	1.	Xanadu (D)	28,39	30,43	23,62	17,61
2.	2.	3.	3.	Malz (CZ)	14,29	10,59	14,41	13,37
3.	19.	-	13.	Salome (D)	1,44	-	0,22	12,03
4.	3.	5.	4.	CONCHITA (D)	10,54	7,07	11,61	11,89
5.	4.	4.	5.	Bojos (CZ)	7,07	8,52	10,26	7,44
6.	7.	6.	6.	Traveler (F)	3,58	5,25	5,48	6,29
7.	16.	-	-	KWS Amadora (D)	-	-	0,90	5,27
8.	6.	8.	8.	Concerto (F)	2,72	4,61	7,59	4,46
9.	9.	-	-	RGT Planet (F)	-	-	2,69	4,32
10.	8.	10.	-	Quench (UK)	-	2,68	3,71	3,92
11.	5.	2.	2.	Scarlett (D)	16,16	12,12	8,86	2,80
12.	18.	-	15.	Kangoo (NL)	1,21	-	0,45	2,38

2016. év végén, illetve 2017. év elején 201 tételben összesen 4.229 tonna tavaszi árpát, az elmúlt év ilyen időszakában zárt mennyiségnél 1.950 tonnával kevesebbet fémzároltunk, 330 tonna alacsony csírázóképeség miatt alkalmatlan minőségben, 27 tonna pedig engedélyezésben részesült. A 2017. évi nyers vetőmagtermésből 4.693 tonna került fémzárásra a 2018. évi vetésre, melyből 10 tonna kapott alkalmatlan minősítést.

Tavaszi búza (Triticum aestivum L.)

A kalászos növények közül a 2016. évhez képest ez a faj mutatta fel a legnagyobb arányú növekedést a szaporítóterületre vetítve. A 2017. évi szaporító terület 491,17 ha, több mint kétszerese a 2016. évnek (216,68 ha). A 2017. évi vetéshez 1.747 tonna alkalmas minőségű hazai vetőmag állt rendelkezésre. A kismértékű növekedés egyik oka, hogy a többi kalászos fajjal ellentétben ezen faj vetőmagja iránt komolyabb kereslet hazánkban gyenge áttelelés, kifagyás esetén mutatkozik. A 2017. évi szaporító területből nem került sor kizárásra.

Az 5 államilag elismert tavaszi búza fajta közül mind, valamint 10 fajta a Közösségi Fajtakatalógusból szerepelt a 2017. évi vetőmagszaporításokban. A legnagyobb területen szaporított fajta a Leguan 29,28 %-os részesedéssel, második a KWS Mistral 10,28 %-kal és harmadik a GK Március 9,14 %-kal. A termésátlag (4,51 t/ha) közel 400 kg/ha-ral nőtt az előző évhez képest. Az előző évinél közel 1.350 tonnával több, 2.213 tonna nyers vetőmagtermést takarítottak be. A 2018. évi tavaszi vetésre 1.425 tonna vetőmag kapott alkalmas minősítést.

Tavaszi durum búza (Triticum durum Desf.)

A korábbi évekhez képest ez a kalászos faj mutatta a legdinamikusabb szaporító terület növekedést 2016-ban, ehhez képest 2017-ben a felére esett vissza a vetőmag szaporító terület. A 2015. évi 262,21 ha-ral szemben 2016-ban 579,27 hektáron, majd 2017-ben 275,16 hektáron, 21 táblán, 7 fajtaival történt tavaszi durum búza vetőmagszaporítás. Kizárásra nem

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

---

került sor, az alkalmas szaporító terület meghatározó részén a Floradur (26,07 %), a Pescadou (24,83 %) és a Duromax (18,39 %) fajtákat szaporították. A 2017. évi vetéshez 1.064 tonna vetőmagot fémzároltak, ebből mindössze 400 tonna kapott belföldi alkalmas minősítést és 468,72 tonna került kizárásra az alacsony csírázóképeség és fajkevertség miatt.

A szaporító területéről 1.249 tonna vetőmag termést takarítottak be, amely 4,54 t/ha átlagtermést jelent. Ez utóbbi mutatószám közel 17,2 %-os csökkenést mutat a 2016. évihez képest (5,48 t/ha). A 2018. évi vetéshez 283 tonna került fémzárolásra, mind alkalmas minősítést kapott.

Tavaszi tritikálé (xTriticosecale Wittm.)

A 2014. év óta tartó területcsökkenés tovább folytatódott 2017-ben is, közel a harmadára esett vissza a szaporító terület (26,44 ha) a 2016. évihez képest, amely alkalmas minősítést kapott. A GK Idus fajta szerepelt az előállításokban, 8 táblában, az átlagos táblaméret 3,30 ha volt.

A 2016. évinél (4,24 t/ha) gyengébb termésátlag és a területcsökkenés miatt a tavalyinál 200 tonnával kevesebbet, 106 tonna termést takarítottak be, ami 4,02 t/ha átlagtermésnek felel meg. 2017 tavaszán 363 tonna szabványos minőségű vetőmag állt rendelkezésre. A faj vetőmagja iránt megnyilvánuló kereslet következtében, 2018. év tavaszára 274 tonna került fémzárolásra.

Őszi zab (Avena sativa L.)

A 2005. év óta szaporított GK Impala, valamint az Mv Hópehely fajták vetőmagját állították elő ismét a szaporító területek döntő hányadán (50,52, ill. 46,66 %), azonban 2017-ben 3 új fajta is szerepet kapott az összesen 113,32 hektáron. Kizárásra nem került sor, az alkalmas minősítést kapott táblák termésátlaga (2,95 t/ha) jelentősen elmaradt az előző év azonos mutatójához képest (3,67 t/ha). A kemény tél és a száraz tavasz nem kedvezett az őszi zab termesztéséhez, illetve a túlzott tápanyag kijuttatás miatt sok esetben megdőlt a növényállomány. A tényleges nyers termés 334 tonna lett, mely 12,5 tonnával maradt el a 2016 év termésétől. 2018. évi vetésre 450 tonna került fémzárolásra, melyből 354 tonna kapott belföldi alkalmas minősítést.

Tavaszi zab (Avena sativa L.)

A fémzárolt vetőmaghasználatot támogató jogszabályok hiánya, valamint a lecsökkent állomány miatt nagyon visszaesett a tavaszi zab szaporító területe (600-800 ha) hazánkban az EU csatlakozást követően. Ez azt eredményezte, hogy többször is hiány volt zab vetőmagból tavasszal. 2015-ben örvendetes növekedésnek indult (1.011 ha) a zab vetőmag-előállító terület és ez a tendencia tovább folytatódott 2016-ban és 2017-ben is (1.130,68, ill. 1.063,67 ha). A 2017. évi vetéshez 1.736 tonna alkalmas, illetve engedélyes minőségű belföldi vetőmag állt rendelkezésre a termelők részére.

1.057,21 hektár kapott alkalmas minősítést 2017-ben, a szaporításokban a 14 államilag elismert fajtából 9 fajta, valamint 10 fajta a Közösségi Fajtakatalógusból került termesztésre a 91 db szaporító táblán. A vezető 12 fajta fedi le az alkalmas szaporító terület közel 93 %-át.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

15. sz. táblázat Tavaszi zab fajtaarányok a szemlélt, alkalmas minősítésű szaporító területek alapján

2017	2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016	2017
rangsor					%			
1.	3.	5.	11.	Poseidon (D)	2,53	7,36	12,12	21,05
2.	1.	2.	-	Korok (CZ)	-	19,84	24,98	16,33
3.	2.	1.	2.	Mv Pehely (H)	23,61	20,40	13,35	15,63
4.	4.	4.	5.	Lota (H)	4,52	8,12	11,55	9,58
5.	16.	-	-	Breton (PL)	-	-	0,35	6,27
6.	7.	12.	6.	GK Pillangó (H)	4,20	1,72	4,58	5,91
7.	11.	9.	-	Berdysz (PL)	-	2,48	2,64	4,45
8.	8.	8.	3.	Gniady (PL)	5,35	2,86	3,57	3,69
9.	9.	7.	8.	Effektív (A)	3,59	4,28	3,32	2,71
10.	-	-	-	Typhon (D)	-	-	-	2,45
11.	6.	11.	-	Aveny (S)	-	1,89	5,93	2,45
12.	12.	6.	12.	GK Kormorán (H)	2,18	5,11	2,23	2,39

A termésátlag 270 kg/ha-ral haladta meg a 2016. évit, (3,66 t/ha), így a tényleges nyers vetőmagtermés közel 160 tonnával lett több (4.157 t) mint 2016-ban (4.000 t).

A 2018. évi vetéshez 2.300 tonna tavaszi zab vetőmag került fémzárólásra, melyből 4,2 tonna kapott engedélyt alacsonyabb csírázóképeség miatt, 4 tonna pedig alkalmatlan minősítést kapott.

Csupasz zab (*Avena nuda* L.)

A csupasz zab szaporítóterülete gyakorlatilag nem változott (13,42 ha) az előző évhez képest, és mindegyik alkalmas minősítést kapott. Az előállításokban 2 fajta a Közösségi Fajta-katalógusból szerepelt a szaporításokban.

Az alapvetően étkezési célra nemesített faj jobb elterjedését akadályozza a feldolgozó üzemek hiánya Magyarországon, valamint a fémzárolt vetőmag-kihozatal is elmarad a pelyvás zabétól. Összesen 46,9 tonna termést takarítottak be, ami 3,49 t/ha átlagtermésnek felelt meg. 2018. évi vetéshez fémzárolására nem került sor.

Homoki zab (*Avena strigosa*)

Magyarországon az elmúlt 10 évben jelentősen felfutott a homoki zab szaporítása. A kezdeti 6,7 ha szemlélt, alkalmas minősítésű területről 2016-ra a szemlélt szaporító terület elérte a 3.476,95 hektárt, 2017-ben pedig a 3.416,68 hektárt, melyből 3.409,18 hektár alkalmas minősítést kapott. A vetőmag-előállítások 245 táblán történtek, az átlagos táblanagyság 13,95 ha volt, a szaporításokban 11 fajta kapott szerepet, melyek közül a Prutex a legjelentősebb, az alkalmas szaporító terület 61,44 %-át ez a fajta fedi le. Jelentős még a Cadence (9,05 %), a Luxurial (7,79 %) és az Altesse (7,72 %). A szaporító területekről összesen majdnem 330 tonnával kevesebbet, 6.997 tonna nyers vetőmagtermést takarítottak be az előző évhez képest, 2,05 t/ha termésátlag mellett, ez így kissé elmaradt a 2015/2016. évi (2,18, ill. 2,16 t/ha) termésátlagoktól. 2017-ben összesen 277 tétel, 7.021 tonna homoki zab fémzárolására került sor, melyből 809 tonna (11,5 %) kapott alkalmatlan minősítést.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

Rizs (Oryza sativa L.)

Az elmúlt években folyamatosan csökkent a rizs vetőmag szaporító terület. A 2015. évi 223,1 hektáros szaporító terület 2016-ra 182,26 hektárra, majd 2017-ben 166,02 hektárra csökkent. A szemlélt területből 23 hektár kapott alkalmatlan minősítést fajtakevertség miatt. A területi visszaesés oka, hogy az árurizs alacsony értékesítési lehetőségei miatt költségtakarékosság jegyében a rizs termelők nagy része magas szaporulati fokú vetőmagot vásárol (szuperelit, elit) és saját igénye szerint szaporítja tovább, a hivatalos ellenőrzés kihagyásával.

9 államilag elismert fajtából 3, a Közösségi Fajtakatalógusból pedig további 2 fajta került előállításra 2017-ben. A legnagyobb területen szaporított 3 fajta adja az alkalmas minőségű előállítások közel 98 %-át: az M-488 (70,93 %), a Nembo (13,98 %) és a Nuovo Maratelli (12,59 %). Az átlagtermés 700 kg/ha-al magasabb (5,47 t/ha) volt ugyan a 2016. évinél, ez rekordnak számít, de a területcsökkenés miatt a 2016. évi 721 tonnával szemben 2017-ben csak alig többet, 782 tonna nyers vetőmagtermést takarítottak be.

A 2017-ben 64,8 tonnát fémzároltak, mely alkalmas, illetve engedményes minősítést kapott.

Tönke búza (Triticum dicoccum Schrank.)

Az előző évhez képest (14,76 ha) gyakorlatilag a duplájára nőtt a szaporító terület (31,06 ha) 2017-ben. A vetőmag szaporításokban 4 táblán 1 fajtaival (Mv Hegyes) történt tönke búza vetőmag-előállítás. Alkalmatlan minőségű terület nem volt.

A szaporító területekről a gyenge átlagtermés miatt csak alig 58 tonna nyers vetőmag termést takarítottak be, amely 1,86 t/ha termésátlagot jelent. Ez utóbbi mutatószám csak 61 %-a a 2016 évinek. 2017-ben nem történt fémzárolás tönke búzából.

Alakor búza (Triticum monococcum L.)

Az előző évhez képest gyakorlatilag nem változott az alakor búza szaporító terület 2017-ben (26,56 ha). A szaporító táblán 1 fajtaival történt vetőmagszaporítás. A teljes szemlézett terület alkalmas minősítést kapott, melyről 95,02 tonna nyers vetőmag termést takarítottak be, ez 3,58 t/ha átlagtermést jelentett. Ez 470 kg-al haladja meg az előző évi termésátlagot. 2017-ben nem történt fémzárolás alakor búzából.

Évelő rozs (Secale cereanum)

A szaporító terület megduplázódott az előző évhez (8,7 ha) képest, 2017-ben 18,5 hektáron történt évelő rozs vetőmag-előállítás, 5 táblán, 3 fajtaival (Gergő 23,78 %, Perenne 41,08 %, Waldi 35,14 %). A teljes szemlézett terület alkalmas minősítést kapott, melyről 34,68 tonna nyers vetőmag termést takarítottak be, ez 2,28 t/ha átlagtermést jelentett. Ez kimagasló termésátlag az utóbbi évek tekintetében.

2017-ben 12,55 tonna fémzárolás történt évelő rozsból, ebből 1,27 tonna kapott alkalmatlan minősítést.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.1. Kalászos növények

Király búza (fajhibrid *Triticum aestivum* x *Triticum spelta*)

2016-ban először volt hazánkban király búza vetőmag-előállítás, ez 2017-ben megismétlődött, 1 fajtából (VT Salvatio) összesen 0,06 hektáron. A szemlézett területből nem került sor kizárásra. A termésátlag 10,33 t/ha volt, a tényleges termés pedig 0,62 tonna. Király búzából 0,35 tonna fémzárolás történt 2017-ben, exportra.

1.1.2. Egyéb gabonafélék

Köles (*Panicum miliaceum* L.)

A két korábbi évhez képest jelentősen visszaesett a köles vetőmagelőállító terület 2017-ben. A 2015. évi 121,33 ha, illetve a 2016. évi 77,98 ha szaporító területtel szemben 2017-ben már csak 37,58 ha-on folyt vetőmagelőállítás kölesből. A csökkenést azzal magyarázhatjuk, hogy Uniós csatlakozásunk óta a köles és pohánka vetőmagját nem kötelező minősíteni forgalomba hozatal előtt. A nemesítők és fajtafenntartók már a magasabb szaporulati fokú, szuperelit és elit tételeket forgalmazzák a termelők felé, akik hivatalos ellenőrzés nélkül szaporítják tovább a vetőmagot saját vetésre vagy általuk végzett forgalmazásra. A szemlézett területekből alkalmatlan minősítést kapott 1,26 hektár, gyomosság miatt. 2017-ben 4 fajta szaporítása történt 8 táblán. A fajták aránya az alkalmas minősítésű szaporítási területeken: Maxi (37,5 %), GK Alba (33,04 %), Lovászpatonai pirosmagvú (21,2 %), GKT Piroska (8,26 %). Az átlagos táblanagyság 4,7 ha volt.

Az átlagtermés jónak volt mondható (2,35 t/ha), de a 2016. évi nyers vetőmagtermést (163,98 t) a lecsökkent szaporító területen megközelíteni sem tudta a ténytermés (85,25 t). 2017-ben 13 tétel, összesen 76,87 tonna került fémzárolásra, mely alkalmas minősítést kapott.

Pohánka (*Fagopyrum esculentum* L.)

A három államilag elismert fajta közül a Hajnalka és a La Harpe került szaporításra 2017-ben 524,99 hektáron. A szemlézett területekből 24,1 hektár kapott alkalmatlan minősítést, gyomosság (13 ha) és fejletlenség (11,1 ha) miatt. Az alkalmas pohánka szaporító terület így 10,5 hektárral maradt el az előző évi területtől. Az átlagos táblanagyság 13,12 ha volt, a 40 vetőmag-előállító táblán a fajták aránya az alkalmas szaporító területre vetítve: Hajnalka 76,15 %, LA Harpe 13,85 % volt. 2017-ben 1,12 t/ha-os átlagtermést értek el, amely 200 kg/ha-ral alacsonyabb, mint 2016-ban. A betakarított nyers vetőmagtermés (558,82 t) így több mint 120 tonnával maradt el az előző évitől (679,34 t). 2017-ben 76 tétel, összességében 668 tonna került fémzárolásra exportra, melyből 127,17 tonna kapott alkalmatlan minősítést.

Fénymag (*Phalaris canariensis* L.)

A vetőmag-előállító terület 2017-ben 27,81 hektárra csökkent az előző évi 67,85 hektárról, kizárt terület nem volt. A Nemzeti fajtajegyzéken szereplő 3 fajtából kettő került szaporításra, 4 táblán, az átlagos táblaméret 6,95 ha volt. A fajták aránya az alkalmas szaporító területeken: Lizard 74,83 %, illetve a Kisvárdai 41-es 25,17 % volt. A termésátlag kimagaslóan jónak volt mondható, 2,23 t/ha, ez 800 kg-al haladta meg a 2016. évi hektáronkénti átlagtermést. Ennek köszönhetően – a lecsökkent szaporító terület ellenére – 62,02 tonna nyers vetőmagtermés került betakarításra 2017-ben. Fémzárolásra került 2 tétel, összesen 20 tonna mennyiségben, mely teljes egészében alkalmas minősítést kapott.

1.1.3. Kukorica (*Zea mays L.*)

A kukorica vetőmag-előállító területe az elmúlt évtizedben jelentős hullámzásokat mutatott. A 2000-es években stabil, évi 25 ezer hektár körüli előállító terület 2009-ben felugrott 34.000 hektáros nagyságra, majd 2010-re 16 ezer hektárra feleződött. Az ezt követő 4 év (2011-2014) erőteljes növekedése után (25-39 ezer ha/év) 2015-re ismét megfeleződött a terület (18.556 ha). A szaporítások mértékének meghatározói, mozgatórugói a fajtatulajdonos nagy nemzetközi (multinacionális) vállalatok. Megjegyzendő, hogy egyébként az EU vetésterülete is 34%-os csökkenést szenvedett el. Következett ez részben abból, hogy az előző évek nagy vetésterületei és a 2014-es év magas átlagtermése vetőmagkészlet felesleget eredményezett. 2016-ban a terület kis mértékben emelkedett (20.975 ha, ami 13 %-os növekedést mutat), majd 2017-ben már 21.325 ha vetőmag-előállító terület került szántóföldi ellenőrzésre és minősítésre, aminek csak jelentéktelen, 0,04 százalékát kellett alkalmatlannak minősíteni. A magyarországi szaporító terület még így is jelentős részt képvisel az EU 130 ezer hektár körüli kukorica vetőmag területén belül (Franciaország és Románia után a 3. legnagyobb).

A **2017-es szaporító terület** (21.325 ha) 39 ha elit szaporításnak (10 vonal és 9 alapegyszeres 20 táblán) és 3 fajta összesen 73 ha-os ökológiai előállításának is helyet adott. Az előállítások országon belüli eloszlása igen nagy aránytalanságot mutatott, a csökkenő igények mellett a hagyományos „vetőmag-előállító régiók” élveztek előnyt. Az Alföld dél-keleti és középső részei 84%-ban, míg a Dunántúl csak 16%-ban részesült az előállításokból.

Fajtahasználat

185 hibrid és azok 69 hímsteril változatának szaporítása folyt 2017-ben 852 táblán, ami az előző évihez hasonló nagyságrend. Az előállításokban növekszik a hímsteril előállítások mértéke: steril anyás előállítás 5.784 hektáron történt, ami már több mint negyede az összterületnek. A hibridek mintegy harmada a magyar Nemzeti Fajtajegyzéken is regisztrált (63 fajta).

A termelés koncentrációját elemezve megállapítható, hogy 4 nemesítő ház 28 hibridje található a termőterület felén (kb. 11 ezer ha-on) a több mint 200 ha-on vetett fajtákból. Ebből 4.435 ha-on a Nemzeti Fajtajegyzékben szereplő hibridek részesültek (12 fajta). Az említett négy fajtatulajdonos adta a területek 90 %-ára a szaporítási lehetőséget. Egy cég részesedése 52 %-os vetésterülettel kiemelkedő.

Termésalakító tényezők

2017. tavaszának időjárása hasonló volt az előző évihez. A vetések megkezdéséhez kedvező körülmények alakultak ki. A hőmérséklet átlag feletti, a csapadék átlagos mennyiségű volt. Április második felében viszont megint befutott egy erős lehűlés. A kezdeti fejlődést meghatározó hasznos hőösszeg a sokéves átlagnál magasabban, de a 2016-osnál alacsonyabban alakult, egészen május végéig, amikor aztán elérte, majd az idő múlásával meghaladta az előző évit. Csapadék szempontjából nem volt olyan szerencsés a kukorica, mint előző évben. A **júliusi** időszakban még legtöbben biztosították a hiányzó csapadékot heti 30-35 mm kijuttatásával, megelőzve a termékenyülési hiányosságokat. Majd aztán az **augusztus** a szokottnál is forróbb időjárásával, átlagnál kevesebb csapadékkal folytatta a július végi, szemkitelítődést hátráltató időt, csökkentette a terméskilátásokat. Akik még öntöztek, azok eljutottak a 200-300 mm-es öntözővíz felhasználásig is. Talán a szárazabb időjárás is hozzájárult, hogy nem kell beszélnünk sem a fuzárium, sem egyéb kórokozó vagy kártevő évéről. Persze ehhez a termelők is hozzájárultak a növényvédelmi munkájukkal.

A betakarítások kezdete az utóbbi években az augusztus 20-a körüli napokra esik, de 2017-ben már az azt jóval megelőző napokban is megindultak a csőtörők. A betakarítást jellemzően

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.2. Kukorica

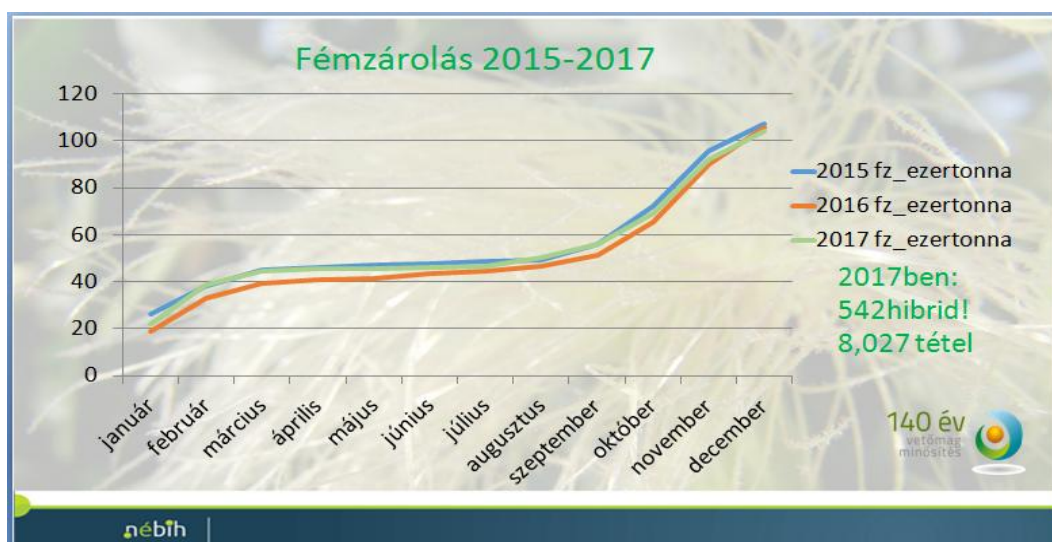
nem akadályozták időjárási körülmények, legtöbbször szeptember második felére bementették a termést.

A betakarított terméstről

Utalva az előzőekre gondolhatnánk, hogy egy közepes termésű évet zártunk. Maguk a termelők és az ellenőrzést végző felügyelők többsége is így gondolta. Ám a betakarítási eredményeket sokan kellemes érzéssel könyvelhették, ennyivel nem mertek számolni a sok forró- és hőségnap után (átlagosan 3.299 kg/ha morzsolt termés). Összességében az előző évihez hasonló mennyiségű morzsolt vetőmag várt feldolgozásra (70.314 tonna 2017-ben – 71.111 tonna 2016-ban), amiből mintegy 63.000 tonna vetőmagot fémzároltunk.

Fémzárolás

A nagy vetőmag-tulajdonos cégek létrehozták magyarországi feldolgozó kapacitásaikat és azok kihasználtságára törekedve, azokat a hazai terméstől szinte függetlenül, külföldi előállításokból származó magvakkal kiegészítve az év során tervszerűen működtetik. Így a fémzárolatott mennyiség a kereskedelmi igényekhez igazodva évről-évre hasonló volumenű. Az utóbbi 3 év fémzárolási görbéje érzékelteti ezt. (2.sz. ábra)

2.sz.ábra

Kukorica vetőmag fémzároltatás éves ritmusa 2015-2017

A 2017-es naptári évben összesen 8.027 db vetőmagtételt fémzároltunk 106.628 tonna mennyiségben (16. sz. táblázat). 90 tétel (746 tonna, 0,7%) nem felelt meg az előírásoknak.

16. sz. táblázat A tételek címkétypusok szerinti megoszlása, 2017

Fémzárolt tételek (2017)

Tétel címkézése	Tételek száma, db	Tételek összsúlya, tonna
EU	3.602	44.465
OECD	4.287	60.858
nemzetiszín-sávós	138	1.305

17. sz. táblázat *Kukorica vetőmag előállítás 2008-2017*

Év	Szap. ter. ha	Fajták száma (db)	Táblák száma	Átlagterm. kg/ha	Összes term. (tonna)	Fémzárolás			
						Összes (tonna)	Belföld (tonna)	Export (tonna)*	Export (%)*
2008	26.137	364	860	3.525	91.819	78.049	36.187	41.749	53
2009	33.807	430	1.022	3.274	109.848	85.323	31.761	53.450	63
2010	16.227	305	691	2.848	45.315	94.265	30.089	64.176	68
2011	25.377	340	891	3.121	78.928	92.893	47.071	45.822	49
2012	34.212	427	1.085	1.935	62.495	83.592	41.072	42.520	51
2013	39.378	436	1.378	2.447	95.644	91.777	38.365	53.412	58
2014	37.004	461	1.421	3.440	125.971	118.161	46.247	71.914	61
2015	18.556	262	756	2.354	43.483	105.744	43.433	62.311	59
2016	20.997	302	812	3.398	71.111	104.526	43.406	61.120	58
2017	21.325	268	852	3.299	70.314	106.628	44.465	62.163	58

* Az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesítést

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.3. Burgonya

1.1.4. Burgonya (*Solanum tuberosum* L.)

A burgonya vetőgumó szaporító terület 2017-ben 191,79 ha. Ez a terület 10,83 hektárral több, mint az előző évben volt. Ez az emelkedés sok év átlagában valójában csökkenésnek értékelhető. 2015 óta 200 ha alá csökkent Magyarországon a vetőburgonya előállító terület nagysága. A csökkenést részben az ártermelő területek további csökkenése, részben pedig a vetőgumó piac szervezetlensége okozza. Bizonytalan piacra senki sem fektet be nagy összegeket és jelentős élők munkát, amit a burgonya vetőgumó szaporítás igényel. A vetőgumó szaporítás növekedését a szakmai igényesség mellett az Európai Unióból beérkező vetőgumó gyakran nem megfelelő minősége és a kedvezőbb ár is indokolná.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a Magyarországon előállított vetőburgonyára jóval nagyobb kereslet mutatkozik, mint amennyit elő tudnak állítani. A megnövekedett igény ellenére az egyre csökkenő terület magyarázata többek között az, hogy komoly szakértelmet igényel a vetőburgonya előállítás. A maroknyi csapat küzd mind a szervezetlenséggel, mind az időjárási körülményekkel. A technikai hiányosságokon felül az utánpótlás is komoly gondot okoz. Az Unióból behozott, nem megfelelő minőségű tételek is többnyire ültetésre kerülnek. Ennek az az oka, hogy a termelők gyakran csak az ültetés előtti napokban kapják kézhez a behozott vetőgumót, és még gyengébb minősége esetén sincs idő a visszautasításra és másik tétel keresésére.

18. sz. táblázat A 2017. évi burgonya vetőgumó szaporítások fontosabb adatai

Megyék	Szaporító-terület		Szaporítók száma	Átlagos terület	Tábla	Átlagos táblanagyság
	ha	%	db	ha	db	ha
Baranya	12	6,25	1	2,4	6	2,4
Bács	-	-	-	-	-	-
Békés	-	-	-	-	-	-
Borsod	-	-	-	-	-	-
Csongrád	-	-	-	-	-	-
Fejér	-	-	-	-	-	-
Győr	-	-	-	-	-	-
Hajdú	-	-	-	-	-	-
Heves	-	-	-	-	-	-
Komárom	-	-	-	-	-	-
Nógrád	-	-	-	-	-	-
Pest	-	-	-	-	-	-
Somogy	97,55	50,84	4	3,4	29	3,63
Szabolcs	37,69	19,64	7	1,6	23	1,64
Szolnok	1,35	0,70	1	0,7	2	0,68
Tolna	-	-	-	-	-	-
Vas	4,5	2,35	1	4,5	1	4,5
Veszprém	12,9	6,72	3	0,9	15	0,85
Zala	25,9	13,50	3	1,2	22	1,17
Összesen:	191,89	100,00	20	2,086	98	1,96

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.3. Burgonya

A vetőgumó szaporító terület mellett a szaporítók száma is csökkenő tendenciát mutat, 10 év átlagában. Míg 2009-ben 23 fő/cég szaporított vetőburgonyát, addig 2017-ben már csak 20. Az egy szaporítóra jutó átlagos szaporító terület nagysága 2017-ben 1,96 ha. Az átlagszámok mögött igen nagy különbségek húzódnak meg 0,005 és 83 ha között. Az átlagos szaporító tábla nagyság az elmúlt évben 2,6 ha volt, ez nagyon alacsonynak mondható. A minősítés költségeinek egy része a tábla méretétől független, így a lecsökkent átlagos táblaméret a fajlagos, egy hektárra eső fajlagos költségeket növeli. Hasonló a helyzet a fémzárolásokra előterjesztett vetőgumó tételek tételenkénti tömegével is.

Az arányok térségenként változtak az előző évekhez hasonlóan. Az elmúlt években Baranya, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Somogy, Zala, Vas, Veszprém megyékben jellemző a szaporítás és némely években még Jász-Nagykun-Szolnok és Tolna Megyékben.

A szaporított fajták száma 2017-ben 31 fajta volt, az előző évekhez hasonlóan 28-32 fajta volt szaporításban. A szaporított fajták közül 7 fajta nem szerepel a Nemzeti Fajtajegyzéken.

Az ellenőrzött vetőgumó szaporításokból a:

- holland fajták	121,8 ha-t	63,51 %-ot	11 fajtát
- magyar fajták	53,0 ha-t	27,55 %-ot	15 fajtát
- német fajták	16,0 ha-t	8,34 %-ot	3 fajtát
- egyéb	1,15 ha-t	0,6 %-ot	2 fajtát

képviseltek. Emelkedés történt a magyar fajtaszámban az előző évekhez képest. A 2017. évben négy vezérfajtaról beszélhetünk (Desiree, Red Scarlett, Balatoni rózsza, Agria), amelyek 20 ha feletti területnagysággal járultak hozzá a szaporító területhez. A négy fajta összesen a magyarországi szaporítóterület 56,6 %-át adta.

A 3-5 %-os részesedést fentiekén túl a Kondor, Cleopátra, Adora, Katica, Marabel, Botond, Hópehely, Impala, Bellarosa, Red Fantasy fajták érték el. A többi fajta 3 % alatti területi egyiséggel vett részt, amelyek az alábbiak voltak: Evolution, White Lady, Loretta, Sárvári borostyán, Démon, Esmee, Mozart, Basa, Pamela, Santé, Arany chipke, Pannónia, Sárvári Piroska, Sárvári Rózsza, Boglárka, Axona, Sárvári Rubinka.

A fajtaváltás lassan folytatódik viszonylag kevés új fajtaival, inkább a már néhány éve meglévő piaci helyzetének átrendeződésével.

A szántóföldi ellenőrzéseken a szaporító terület 1,24 %-a (2,4 ha, 3 táblán) kapott alkalmatlan minősítést. Ez az arány elfogadható, és jól tükrözi a szaporítók szakmai hozzáértését, igényességét is. A kizárási ok gyomosság, helytelen agrotechnika, elemi kár volt. Veszprém és Zala megyében az alacsony vetőgumó termés mennyisége a nagy mennyiségben előállított primérgumónak köszönhető.

ELISA-teszt vizsgálaton 38 tétel vett részt, melyből alkalmatlan minősítést kapott 2 tétel. A fémzárolási szabályzatnak megfelelően lefokozásra kerültek, mivel még a rügydugvány mértékeket elérték. Rügydugvány vizsgálaton 55 tétel szerepelt, melyből 7 került elutasításra. Az alkalmatlan területek 12,35 ha-t tettek ki.

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.3. Burgonya

19. sz. táblázat A 2017. évi burgonya-szaporító terület termés adatai megyénkénti bontásban

Megyék	Szaporító terület	Alkalmas terület	Alkalmatlan terület		Tényleges termés			
					Összes termés		Ebből vetőgumó termés	
	ha	ha	ha	%	t	t/ha	t	t/ha
Baranya	12	12,00	0	0	65,50	22,75	163,75	13,65
Bács	0	0	0	0	0	0	0	0
Békés	0	0	0	0	0	0	0	0
Borsod	0	0	0	0	0	0	0	0
Csongrád	0	0	0	0	0	0	0	0
Fejér	0	0	0	0	0	0	0	0
Győr	0	0	0	0	0	0	0	0
Hajdú	0	0	0	0	0	0	0	0
Heves	0	0	0	0	0	0	0	0
Komárom	0	0	0	0	0	0	0	0
Nógrád	0	0	0	0	0	0	0	0
Pest	0	0	0	0	0	0	0	0
Somogy	97,05	94,95	2,10	1,20	2447,50	23,39	1421,44	14,97
Szabolcs	37,69	37,69	0	0	809,03	21,47	420,70	11,16
Szolnok	1,35	1,35	0	0	23,10	17,11	0	0
Tolna	0	0	0	0	0	0	0	0
Vas	5	4,70	0,30	0,04	54,97	16,80	65,00	13,83
Veszprém	12,8	12,80	0	0	263,53	20,59	116,85	9,13
Zala	25,9	25,90	0	0	229,90	14,12	138,07	5,33
Összesen:	191,79	189,39	2,4	1,24	3893,53	20,56	2325,81	11,35

2017. őszén és 2018. tavaszán (2017. évi termés) az alábbi vetőgumó mennyiségek kerültek fémzárásra:

2017 ősz	696 tonna	68 tétel
2018 tavasz	1.626 tonna	167 tétel
összesen:	2.322 tonna	235 tétel

1.VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG**1.1.3. Burgonya***20. sz. táblázat Burgonya vetőgumó szaporító területe, elért termésátlagok és fémzárolás alakulása 2011-2017*

Év	Szaporító terület	Alkalmas szaporítóterület		Összes termés t/ha	Vetőgumó termés		Fémzárolt vetőgumó		Fémzárolt a vetőgumó-termés
	ha	ha	%		t	t/ha	t	t/ha	%-ában
2011	229,15	193,23	84,32	25,9	58708	25,6	26131,1	13,97	44,5
2012	331,66	320,96	96,77	35,7	92862	29,2	36130,0	14,42	38,9
2013	246,40	193,03	78,34	32,5	42553	22,0	32766,0	12,00	77,0
2014	211,00	210,00	99,53	27,7	59638	28,5	27463,0	10,56	46,0
2015	190,21	180,11	94,69	31,6	44310	24,8	28996,0	11,78	65,4
2016	180,96	174,88	96,64	29,2	49055	28,5	27643,0	11,14	56,4
2017	191,49	189,09	98,75	23,2	38935	20,6	23258,0	9,89	59,7

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.4. Olaj- és rostipari növények

1.1.5. Olaj- és rostipari növények

Napraforgó (*Helianthus annuus L.*)

A napraforgó minőségét és terméseredményeit tekintve a 2017-es év kiváló évjárat volt. A vetőmag-szaporító területek majdnem megduplázódtak az előző évhez képest. A szemlézett területek nagysága 3.414 ha-ra emelkedett a 2016-os 1.824 ha-ról. Mindez 148 db napraforgó táblát és 31 fajtát jelentett, amelyeket a növénytermesztési hatóság országosan szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben részesített. (21. sz. táblázat.) Kizárásra mindössze 21 ha került, elsősorban az izolációs távolság hiánya miatt. Az összes szaporított hibrid 19 db volt, melyből 7 hibrid szerepel a Nemzeti Fajtajegyzéken.

21. sz. táblázat A napraforgó 2017. évi szaporítási adatai

Év	Szántóföldi ellenőrzés (szemle)					Fémzárolás		
	Szemlélt szap.ter.	Alkalmas szap.ter.	Fajta	Átlag-termés	Összes termés	Összes	EU címke	OECD címke
	ha	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *
2011	3 466	3 368	57	1 260	4 244	7 093,79	634,68	6 459,11
2012	4 739	4 726	51	1 253	5 922	7 498,92	1 282,16	6 216,76
2013	5 414	5 373	52	1 387	7 451	9 897,96	1 561,78	8 336,18
2014	2 465	2 452	45	1 269	3 111	8 241,55	2 117,12	6 124,43
2015	1 262	1 257	23	1 234	1 550	7 686,32	1 862,97	5 823,35
2016	1 824	1 761	25	1 423	2 321	8 255,07	940,32	7 314,75
2017	3 414	3 392	31	1 509	5 036	8 205,71	1 898,00	6 307,71

* az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

A legnépszerűbb hibridek továbbra is az NK Neoma, az NK Kondi, a Sumiko, az NK Brio voltak, amelyeket a P64LE25, a P64LE99, a PR64F66, a SY Bacardi CLP és a Paraiso 102 CL hibridek követtek. Szuperelit fokú vetőmag-termesztés alig volt, mindössze 0,09 ha-on folyt sátras előállítás, míg elit szaporítás 21,69 ha-on valósult meg, ami jelentős növekedést mutat az előző évi 9,16 ha-hoz képest.

A napraforgó vetőmag-előállítás – hasonlóan a 2016. évhez – összesen 13 megyében, legnagyobb területen Somogy, Baranya, Békés és Hajdú-Bihar megyékben folyt. A legnagyobb területű vetőmag-előállító 2017-ben is az Agromag Kft. volt, második helyen a Pioneer, a 3. helyen a Mezőseed Kft. következett.

A megtermelt nyers vetőmagtermés az előző évi 2.320 tonnához képest 5.036 tonnára emelkedett. A betakarított átlagtermés az utóbbi évek legjobbika volt: 1.509 kg/ha, amely a 2016-os évhez képest is javult.

2017-ben 8.206 tonna napraforgó vetőmagot fémzároltunk, közel ugyanannyit, mint 2016-ban. EU fehér és kék címkével 1.898 tonnát, OECD címkével pedig 6.308 tonnát minősítettünk. Kórtani szempontból kedvező volt az elmúlt év időjárása, sem a szklerotíniás fehérpenészes, sem a botritiszes szürkepenészes tányérrothadás nem okozott problémát.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.4. Olaj- és rostipari növények

Olajlen (Linum usitatissimum L.)

2017-ben 256,24 ha olajlen vetőmag-előállítást részesítettünk szántóföldi ellenőrzésben és alkalmas minősítésben, közel azonos területen mint 2016-ban. Békés és Csongrád megyében, amely 2 fajta (Zoltán, Juliet) 22 táblán végzett vetőmag-szaporítását foglalja magában. Az összes betakarított nyerstermés 509,2 tonna, a termésátlag pedig 1987,2 kg/ha volt, hasonló termésátlaggal az előző évihez képest.

Összesen 117,25 t lenmagot fémzároltunk 12 tételben: OECD címkével zárás nem volt, a teljes mennyiség EU címkével került forgalmazásra illetve továbbszaporításra.

Kender (Cannabis sativa L.)

2017-ben 135 ha-on folyt vetőmag-előállítás kenderből. A korábbi években szokásos Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szaporításokon (5 ha) túl a legnagyobb kender szaporítás Békés megyében volt (60 ha). Említésre méltó előállítás történt még Borsod (27 ha) és Somogy (22 ha) megyékben. A szaporító táblák száma 45, az átlagos táblanagyság a kenderre jellemző háztáji gazdálkodási forma miatt mindössze 3 ha volt. A szaporításban 10 fajta a vett részt, kizárólag Magyarországon elismert, szabadelvírágzású fajták és hibridek kerültek előállításra.

A kender vetőmag-előállítások összesített területi adatait illetve terméseredményeit az alábbi táblázat tartalmazza.

22. sz. táblázat A kender vetőmag-szaporítási adatai 2017-ben

	Szaporító terület (ha)	Alkalmas terület (ha)	Szaporított fajták száma (db)	Szemlézett táblák száma (db)	Nyers vetőmag-termés (tonna)	Termés-átlag (kg/ha)
Kender fajták	135	111	10	45	38,2	344

Az előállító területen a korábbi években megszokott mennyiségben 38,2 tonna nyerstermést takarítottak be 344 kg/ha, gyenge-közepes termésátlag mellett. 2017-ben 18 tonna kender vetőmagot fémzároltunk 27 db vetőmagtételben.

Őszi káposztarepce (Brassica napus L.)

2015. óta bővül a káposztarepce – elsősorban az őszi repce – vetőmag-előállítása, miután 2011. és 2015. között kevesebb, mint a negyedére zsugorodott a repceszaporítások területe (23. sz. táblázat). 2015-ben mindössze 463 ha előállítás történt 9 fajtával 19 szaporító táblán, 1.460 kg/ha terméseredménnyel. 2016-ban már növekvő területen, 539 ha-on 15 hibrid (és fajta) vetőmag-termesztését szemléztük, 2017-ben pedig a szaporítások területe 582 ha-ra növekedett, amely szemleterületből 546 ha nyert alkalmas szántóföldi minősítést. A vetőmag-előállításban változatlanul 15 hibrid (és fajta) vett részt 38 szaporító táblán. Az átlagos táblanagyság 15,3 ha, alkalmatlan minősítést a területek 6,2 %-a kapott (36,2 ha). Az összes nyerstermés 1.100 tonna volt, amit az előző évihez hasonló, 2.015 kg/ha átlaghozam mellett sikerült betakarítani.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.4. Olaj- és rostipari növények

23. sz. táblázat A káposztarepce vetőmag-szaporítási adatai 2017-ben

Év	Szántóföldi ellenőrzés (szemle)					Fémzárolás			
	Szemlézett szap. ter.	Alkalmas szap. ter.	Fajta	Átlagtermés	Összes nyers-termés	Összes fémzárolás	Belföld (EU fehér, kék)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2011	2 012	1 928	31	1 644	3 169	4 380,01	885,52	3 494,49	79,78
2012	1 898	1 843	43	1 690	3 114	3 602,61	1 273,70	2 328,91	64,65
2013	1 947	1 887	36	1 424	2 688	2 979,47	494,59	2 484,88	83,40
2014	907	903	24	2 498	2 255	2 479,83	242,19	2 237,64	90,23
2015	463	463	9	1 460	676	2 158,51	1 222,95	935,56	43,34
2016	539	539	15	1 963	1 059	2 695,63	1 452,27	1 243,36	46,13
2017	582	546	15	2 015	1 100	2 942,46	2 462,83	475,53	16,16

* az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

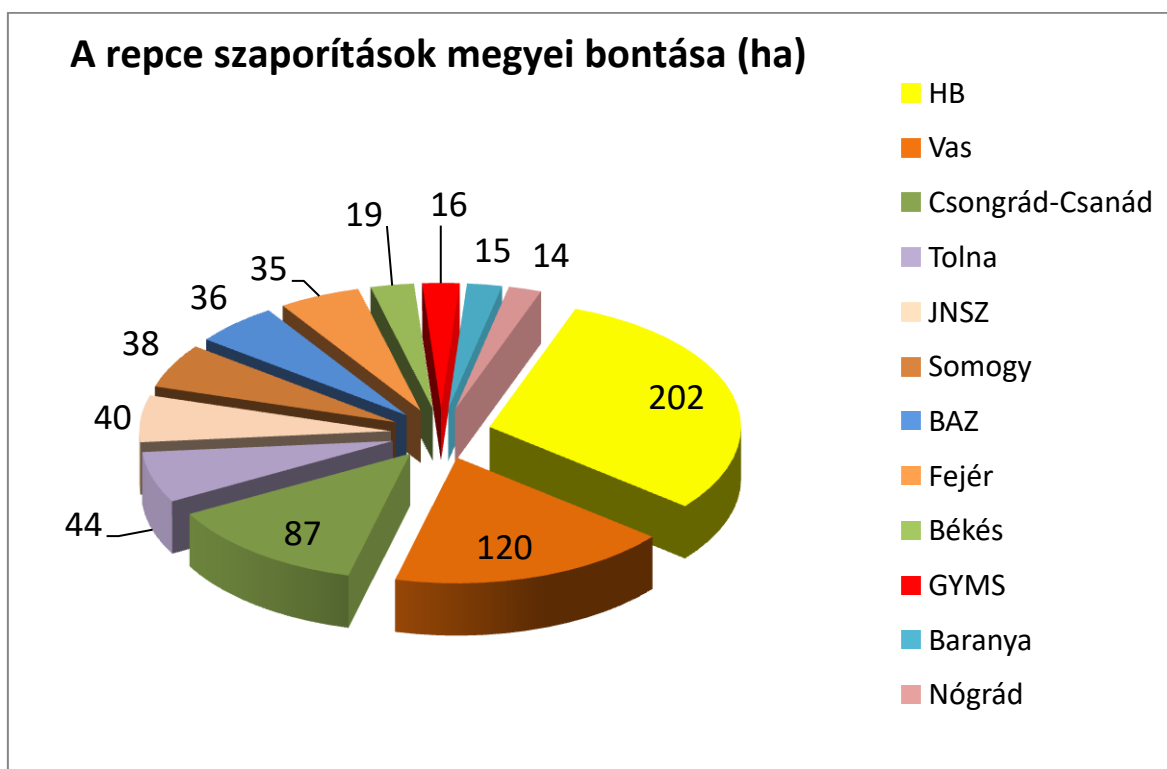
Tavaszi káposztarepcéből 119 ha-on történt vetőmag-előállítás 1 fajtaival 9 szaporító táblán, amely alkalmas minősítést kapott 1.784 kg/ha terméseredménnyel. Ennek hiánya akkor okoz problémát, ha a tél kemény, hó nélküli hideget és ezáltal jelentős kifagyásokat hoz magával a következő év tavaszára. A betakarított nyerstermés 212 tonna volt.

A 2017. évi káposztarepce szaporítások megyei bontása (3 sz. ábra) azt mutatja, hogy az összesen 665 ha alkalmas minősítésű terület csaknem egyharmadát 29 %-át Hajdú-Bihar megyében vetették. A 2. legnagyobb vetőmagtermesztő Tolna megye (15 %) volt, amit Csongrád megye (14 %) követett, majd Békés megye (9 %) következett, és csak ötödiknek sorolható fel a hagyományos Vas megye (6 %). Azt követően a megyék sorrendjében vegyes a kép a Dunántúl és az Alföld megoszlásában: Szolnok, Somogy, Borsod, Fejér, Veszprém, Győr, Baranya és Nógrád állított elő repce vetőmagot.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.4. Olaj- és rostipari növények

3.sz.ábra

Repce szaporítások megyei bontása

A fémzárolás – köszönhetően a szaporító területi növekedésnek – tovább emelkedett, a 2016. évi 2.696 tonnával szemben 2.942 tonna káposztarepce vetőmagot minősítettünk 2017-ben, 612 vetőmegtételben. A korábbi évek döntően OECD export fémzárolási dominanciája 2015-ben tört meg, amikor ez a mutató 90 %-ról 43 %-ra esett vissza, és ez a csökkenés 2017-ben is jelentősen fokozódott (16,1 % – 475 tonna). Felértékelődött az uniós (és azon belül a belföldre történő) repce vetőmag szállítás (83,7 % – 2.463 tonna) a fémzárolási előterjesztések statisztikája alapján.

Réparepce, tarlórépa

Réparepceből 94,3 ha-on, 1 fajtából (Jupiter), elit fokban, két Somogy megyei táblán történt alkalmas szántóföldi minősítés, amely 2.343 kg/ha átlagterméssel került betakarításra. A betakarított 221 tonna nyerstermésből 2017-ben 60 tonna réparepce vetőmag került fémzárolásra EU, és további 44 tonna OECD certifikálással.

Tarlórépából 35,7 ha-on folyt vetőmag-előállítás Hajdú-Bihar és Békés megyében, 2 fajtaival (Avalon, Rondo), elit és I. fokban, 3 szaporító táblán, alkalmas minősítéssel. A nyerstermés mennyisége 96,86 tonna, átlaga igen jó (2.710,9 kg/ha) lett, fémzárolásra pedig 9 tételben 86,3 tonna mennyiségben került sor, EU címkével.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.5. Répafélék

1.1.6. Répafélék

Cukorrépa (Beta vulgaris var. altissima Döll.)

68,9 ha-on két fajta (Peti, Sweety 1) öt Békés megyei táblán megvalósuló, elit fokú vetőmag-előállítására részesült szántóföldi ellenőrzésben és kapott alkalmas minősítést. A nyers vetőmagtermés 282,9 tonna, a ténytermés átlaga igen jó, 4.107 kg/ha. 2017 során 184 tonna cukorrépa vetőmagot fémzároltunk export célra nemzeti színű címkével.

Takarmányrépa (Beta vulgaris L.)

24,6 ha részesült szántóföldi ellenőrzésben és alkalmas minősítésben. A szaporításban 2 Győr-Moson-Sopron megyei táblában 2 fajta (Beta Vöröshenger, Rózsaszínű Beta) elit fokú előállítására szerepelt. A nyers vetőmagtermés 24,6 tonna, a termésátlag 1.000 kg/ha. 2017-ben takarmányrépából összesen 19,5 tonnát fémzároltunk, OECD címkével.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

1.1.7. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

A létfontosságú fehérje előállítás szempontjából a szójatermesztés egyre nagyobb szerepet kap hazánkban. A fehérjeprogramnak és a zöldítési támogatásnak köszönhetően 2015-ben sokan belefogtak a szója termesztésébe. A kedvezőtlen időjárási viszonyok és a tapasztalat hiánya nem kedvezett az új termelőknek, viszont elmondható, hogy a 2016-os év a szója termesztési éve lett.

24. sz. táblázat Szója területének alakulása (2008-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2008.	2 066,00	37	3 002	6 202	2 392	1 981	411	17%
2009.	2 242,00	36	2 940	7 179	3 528	2 385	1 143	32%
2010.	3 209,00	47	2 910	9 338	3 725	3 223	502	13%
2011.	2 435,00	48	2 964	7 217	3 770	3 333	437	12%
2012.	2 498,50	54	2 163	5 281	3 063	2 891	172	6%
2013.	3 336,08	55	2 111,22	6 988,31	3 720	1 560	2 160	58%
2014.	4 705,05	60	3 082,29	14 342,03	5 353	3 598	1 755	33%
2015.	8 249,02	71	2 413,02	19 698,35	11 897	7 797	4 100	34%
2016.	6 329,95	69	3 548,69	22 048,703	10 360	6 896	3 463	33%
2017.	4 935,44	66	2917,95	14 935,44	11 544	8 190	3 380	29%

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

Szója (*Glycine max L.*)

A Nemzeti Fehérjetakarmány Programról szóló előterjesztés alapján egyre nagyobb szerepet kap hazánkban a következő években a GMO-mentes takarmányok és élelmiszer alapanyagok használata. Így egyre nagyobb szükség van a szója és egyéb fehérjenövények termesztési területének növelésére. Hazánkban az öntözhető területek növelésével a termésátlag növekedését is befolyásolhatnánk, ez viszont jelentős termesztési költségemelkedést jelent.

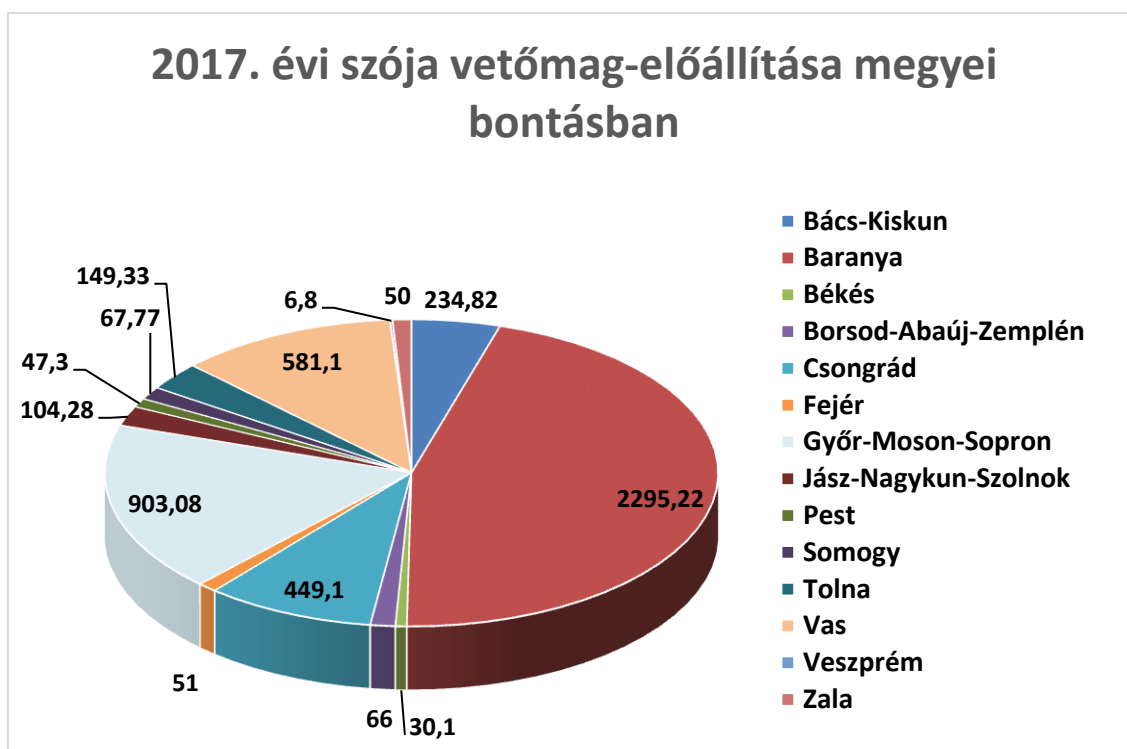
2017-et nevezhetnénk „kétarcú” évnak, mert az azonos éréscsoportba tartozó fajták átlagtermése nagyon eltérő volt az ország különböző részein, és a betakarítás feltételei is különböztek a korai és a középerésű fajtáknál. 2017-ben 4.935 hektáron 66 szója fajta vetőmag-szaporítását szemléltük (24. sz. táblázat), ami 1.395 hektár csökkenést jelez 2016-hoz képest, amikor 6.330 hektáron 69 fajtát ellenőriztünk. 2017 évben majdnem visszaálltunk a 2014. évi vetőmag előállítás szintjére. Alkalmatlan minősítést 14 ha kapott gyomosság miatt. A termelők számára még mindig nagy problémát jelent a növényállomány gyommentesen tartása.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

A betakarított átlagtermés 2.929 kg/ha volt, amely némi csökkenést mutat az előző évi 3.549 kg/ha-hoz képest. Az alkalmasnak minősített táblákról összesen 14.257 tonna nyers-termést takarítottak be.

Kimondottan jó szójatermesztő területeink a Dunántúl déli és nyugati része, illetve a Dél-Alföld térsége voltak. A szójaszaporítás területi visszaesésére utalva megállapítható, hogy Baranya megyében – mint hagyományosan legfontosabb termesztő körzetben – is mutatkozik az előző évihez képest 524 ha csökkenés. A legnagyobb területcsökkenés Bács-Kiskun megyében tapasztalható, ahol 436 hektárról 235 hektárra csökkent a szója vetőmagtermesztése ebben az évben. (4. sz. ábra)

4.sz ábra
2017. év szója vetőmag-előállítás megyei bontásban

2017. év tavasza a megszokottnál melegebb és szárazabb volt. A hőmérséklet szempontjából a március és a május az átlaghőmérséklet felett alakult. Áprilisban a megszokottnál 4 %-kal több csapadék hullott, viszont összességében a teljes tavaszi időszak alatt 15 %-kal kevesebb csapadék esett, mint az előző években. A szója vetése az ország egész területén időben megtörtént, a kelés gyors és egyenletes volt. A különböző növekedési fázisokban a növény az ország nagy részén megkapta a fejlődéséhez szükséges csapadék-mennyiséget.

2017. nyarán minden hónapban tapasztalhattunk „hőhullámos napokat”, amikor a napi középhőmérséklet elérte a 25 °C-ot. 2017 nyarán országosan 17 hőhullámos napot jegyeztek fel. A meleg miatt a növényeken nem fejlődtek ki a megfelelő számú emeletek (nóduszok),

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

a meglévőkön nem kötődött minden virág, és a hüvelyekben sem fejlődött ki a fajtára jellemző magnagyság és magdarabszám.

A betakarítás a szójatermesztés egyik legkritikusabb munkája. 2017-ben a korai éréscsoportba tartozó fajtáknál kb. 10 nappal előbbre jött az aratás. A hőhullámos napok miatt az érés gyors volt, ezért a magvak nem tudtak megfelelően kitelni, így megemelkedett a pergesi veszteség. A csírázóképeség is ennél az éréscsoportnál volt alacsonyabb (85-90 %).

A későbbi éréscsoportba tartozó fajtáknak viszont optimális volt a betakarítása, ezeket is min. 7 nappal előbb lehetett betakarítani a száraz és meleg idő miatt. A fajták nagy részénél nem volt szükség a magvak szárítására. A csírázóképeség vizsgálatánál is ez az éréscsoport adott jobb eredményt (90-97 %).

A zöldítésnek köszönhetően továbbra is erős a kereslet a szója vetőmag iránt, így a fémzárolt tételek nagy része belföldön kerül értékesítésre (24. számú táblázat). 2017. év során 582 tételben 11.554 tonna szója vetőmagot fémzároltunk, alacsony csírázóképeség miatt 127 tonna szója vetőmagnak adtuk ki engedélyt engedményes felhasználáshoz. 3.380 tonna kapott nemzetközi bizonyítványt. A fémzárolás áthúzódott 2018. év tavaszára.

Bab (Phaseolus vulgaris)

A vetőmag előállító terület kissé csökkent 5,17 ha-on szemléztünk. A terület alkalmas minősítést kapott, 1 fajta előállítása történt 1 táblán. Átlagtermés 1276,6 kg/ha az előző évinél magasabb.

Fémzárolás egy tételben 0,122 tonna mennyiségben történt.

25. sz. táblázat Bab vetőmag előállítás (2013-2017)

Szaporítás					Fémzárolás			
Év	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna		tonna	tonna	tonna *
2013.	5,4	6	223,53	0,760	1,306	1,306	0	0
2014.	8,73	7	829,32	7,240	1,112	1,112	0	0
2015.	3,02	4	152,32	0,460	1,666	1,666	0	0
2016.	5,45	5	851,38	4,640	0,647	0,647	0	0
2017.	5,17	1	1 276,6	6,600	0,122	0,122	0	0

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

Lóbab (*Vicia faba L.*)

Vetőmag-előállító területe 20,53 ha, ami a 2016. évi szaporító terület tizennégyszerese. A terület alkalmas minősítést kapott, 2 fajta előállítása történt 3 táblán . Átlagtermése 1378,47 kg/ha, az előző évnél gyengébb.

Fémzárolás 2 tételben 2 tonna mennyiségben történt.

26. sz. táblázat *Lóbab vetőmag előállítás (2013-2017)*

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm. m.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2013.	0,49	1	714,29	0,350	2,250	2,250	0	0
2014.	0	0	0	0	0,150	0,150	0	0
2015.	12,99	3	765,97	9,950	0	0	0	0
2016.	1,45	1	1 586,21	2,300	1,360	1,360	0	0
2017.	20,53	2	1 378,47	28,300	2,000	2,000	0	0

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

Borsó (*Pisum sativum L.*) (kifejtő, velő, cukor, mezei)

27. sz. táblázat *Borsó vetőmag előállítás (2013-2017)*

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2013.	772,99	18	2 671,34	1 984,54	1 051	759	292	28
2014.	657,30	15	1 785,40	1 173,55	1 201	1 173	28	2
2015.	1 138,32	21	2 742,60	3 079,44	2 244	1 841	403	18
2016.	1 767,30	23	2 906,89	5 038,61	3 048	2 641	407	13
2017.	1 731,46	28	3 019,06	5 167,00	3 985	3 277	708	18

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

Vetőmag-előállító területe 1731,46 ha a megelőző. évvel szinte megegyező, amely területből alkalmas minősítést kapott 1711,46 ha, 20 ha alkalmatlan minősítést kapott. 28 fajta szaporítása 156 táblán történt, az átlagos táblaméret 14,1 ha. Tényleges termésátlag 3019 kg/ha. Fémzárolásra 212 tételben 3985 tonna borsó került.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG
1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

Csicseri borsó (Cicer arietinum L.)

28. sz. táblázat Csicseri borsó vetőmag előállítás (2013-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2013.	18,2	3	1 398,53	19,020	8,390	8,390	0	0
2014.	39,69	3	1 164,53	46,220	17,790	17,790	0	0
2015.	47,47	3	1 914,10	36,100	10,150	10,150	0	0
2016.	13,11	3	1 643,84	20,400	22,420	22,420	0	0
2017.	11,4	3	2 131,57	24,300	0	0	0	0

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

Vetőmag-előállító területe kissé csökkent 11,4 ha-on szemléztünk. A terület alkalmas minősítést kapott 3 fajta előállítása történt 5 táblán, az átlagos táblanagyság 2,28 ha. Átlagtermés 2131,57 kg/ha az előző éveknél magasabb. Fémzárolás nem történt.

Szegletes lednek (Lathyrus sativus)

29. sz. táblázat Szegletes lednek vetőmag előállítás (2013-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2013.	0,	0	0	0	3,450	3,450	0	0
2014.	4	1	5	0,02	0	0	0	0
2015.	2,25	1	2 160	4,320	0	0	0	0
2016.	15,99	1	2 698,56	43,150	0	0	0	0
2017.	15,7	1	2 758,6	43,310	36,700	0	36,700	100%

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

Vetőmag-előállító terület 15,7 ha a megelőző évvel szinte megegyező. A terület alkalmas minősítést kapott, 1 fajta előállítása történt 1 táblán. Átlagtermés 2758,6 kg/ ha az előző évinél magasabb. Fémzárásra 3 tételben 36,70 tonna mennyiségben történt.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

Csillagfürtök (*Lupinus sp.*)

30. sz. táblázat Csillagfürt vetőmag előállítás (2013-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2013.	22,34	2	1 138,32	25,430	22,850	22,850	0	0
2014.	76,75	3	1 480,91	100,850	4,830	1,750	3,080	63%
2015.	67,89	3	1 354,4	91,950	49,950	48,850	1,100	2%
2016.	81,32	3	1 847,26	148,741	51,775	51,775	0	0
2017.	27,7	3	1 378,29	20,950	59,330	59,330	0	0

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

- Fehérvirágú csillagfürt (*Lupinus albus L.*)
- Sárgavirágú csillagfürt (*Lupinus luteus L.*)
- Keskenylevelű csillagfürt (*Lupinus angustifolius L.*)

Csak fehérvirágú csillagfürtből volt szaporítás 27,7 ha-on. Vetőmag-előállító terület nagy mértékben csökkent 53,62 ha-al, 27,7 ha-on szemléztünk. 3 fajta előállítása folyt 6 táblán, az átlagos táblanagyság 4,61 ha. Alkalmatlan minősítést 12,5 ha kapott, 45 % -a gyomosság miatt. Átlagtermés 1378,29 az előző évinél gyengébb.

Fémzárásra 6 tételben 59,33 tonna mennyiségben történt.

Bükkönyök (*Vicia sp.*)

Tavaszi bükköny /*Vicia sativa L.*/

31. sz. táblázat Tavaszi bükköny vetőmag előállítás (2013-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna	tonna	tonna	tonna *	% *
2013.	245,06	7	505,72	83,16	145	7	138	95%
2014.	226,35	7	711,84	147,75	1,4	0	1,4	100%
2015.	411,54	7	822,07	324,34	123	14	109	89%
2016.	516,76	6	915,08	376,684	201	67	134	67%
2017.	266,95	5	355,48	94,896	83	42	41	49%

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

Szaporító terület közel a 2016. évi felére csökkent 266,95 ha-ra. szemléztünk. A terület alkalmas minősítést kapott. 5 fajta előállítása történt 23 táblán, átlagos táblanagyság 11,60 ha. Átlagtermés 355,48 kg/ha az előző évinél kevesebb.

Fémzárásra 9 tételben 83 tonna mennyiségben történt.

Szöszös bükköny (Vicia villosa L.)

32. sz. táblázat Szöszös bükköny vetőmag előállítás (2013-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes tonna	Belföld (EU fehér, kék, piros)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna		tonna	tonna *	% *
2013.	156,01	4	594,02	89,46	83	3	80	96%
2014.	461,10	3	277,39	119,87	34	6	28	82%
2015.	355,35	4	709,85	237,34	198	41	157	79%
2016.	649,05	4	661,54	383,46	159	65	94	59%
2017.	611,09	7	908,71	549,76 2	317	231	86	27%

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

Szaporító terület kissé csökkent 611,09 ha-on szemléztünk. Alkalmatlan minősítést 6,1 ha kapott ez a terület 1 %-a, 7 fajta előállítása történt 38 táblán. Átlagos táblanagyság 16,08 ha. Átlagtermés 908,71 kg/ha az előző évinél magasabb.

Fémzárásra 26 tételben 317 tonna mennyiségben történt.

Pannon bükköny (Vicia pannonica L.)

33. sz. táblázat Pannon bükköny vetőmag előállítás (2013-2017)

Év	Szaporítás				Fémzárolás			
	Szemlélt szap.ter.	Fajta	Átlagterm.	Összes termés	Összes tonna	Belföld (EU fehér, kék, piros, barna)	Export (OECD, EU narancs)	Export
	ha	db	kg/ha	tonna		tonna	tonna *	% *
2013.	313,20	1	1 643,78	514,87	431	146	285	66%
2014.	623,20	1	1 120,25	698,12	435	122	313	72%
2015.	820,84	3	1 468,95	1 197,00	713	423	290	41%
2016.	1 402,93	2	1 553,93	2 157,73	906	477	430	47%
2017.	576,41	2	1500,59	860,15	949	221	728	77%

*az export célú fémzárolás nem jelent egyidejűleg tényleges export értékesülést

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.6. Nagymagvú hüvelyesek (fehérje növények)

Szaporító terület az előző évről több mint a felére csökkent 1402,93 ha-ról 576,41 ha-ra, 2 fajta előállításra történt 31 táblán, az átlagos tábla nagysága 18,59 ha. Átlagtermés 1500,59 kg/ha az előző évvel szinte megegyező.

Fémzárolás 45 tételben 949 tonna mennyiségben történt.

1.1.8. Takarmánynövények (herefélék, fűvek, cirokfélék)

Lucerna (Medicago sativa L)

Kékvirágú lucerna: A zöldítési támogatás hatására jelentősen bővült a hazai lucernaszaporító terület: 2017-ben 12.765 ha-on részesítettük szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben az álló és újtelepítésű lucernákat. A bővüléssel a fajtaszám és a táblák száma is nőtt, 64 fajta került előállításra 914 szaporító táblán. Az átlagos táblanagyság (14,0 ha) is emelkedett. A támogatás miatt Baranya megyét kivéve az ország összes megyéjében volt lucerna-szaporítás, így ezek eloszlásában kevesebb a kiugró érték. A korábbi évek gyakorlatát követve a lucerna szaporítások legnagyobb része (22,9 %-a) Békés, 17,6 %-a Szolnok, 8,4 %-a pedig Hajdú megye területén helyezkedett el, majd sorrendben Csongrád, Borsod és Bács megyék következnek.

34. sz. táblázat A lucerna szaporító területének alakulása, 2000-2017

Évek	Összes szemle- terület (ha)	Fajták száma (db)	Táblák száma (db)	Átlagos táblanagyság (ha)
2000	10.838,4	57	467	23,2
2009	4.284,3	47	362	11,8
2017	12.764,9	64	914	14,0

Az alkalmasnak minősített szaporítás 12.298 ha volt. Alkalmatlan minősítést 467 ha (3,66 %) kapott. Az alkalmatlanság cca. egynegyede köthető a kultúrállapot problémájához (gyomoság, tiltott gyomfaj), ezeket követi sorrendben a fejletlenség, a kiegyenlítetlenség, a megtermékenyülés hiánya, az elemi kár, az izoláció hiánya, a megsemmisülés és a fajkevertség miatti alkalmatlanság. Fenntartó szemlét – a korábbi évek 1.000-2.000 ha-jával ellentétben – 3.978,5 ha-on végeztünk, tehát az összes szaporító terület 31 %-án nem történt magfogás. Jól jelzi ez a szám a zöldítés hatására növekvő lucerna vetőmag-szaporítási szándékot.

2017-ben a lucerna-szaporításokban összesen 64 fajta vett részt. Közülük 21 volt hazai. A szaporított külföldi nemesítésű (elsősorban olasz) fajták száma egy évtized alatt megduplázódott. 2017-ben is a kétszerese a számuk a hazaiakénak (43 külföldi fajta). Az előállított fajták származása és száma jól szemlélteti a szemleterületi különbségeket is: a magyar fajták visszaszorulása mellett erőteljes a külföldi eredetű lucernafajták termeltetése. Az összes lucerna szemleterület szaporítási fokként való megoszlása az alábbiak szerint alakult.

35. sz. táblázat A szaporítási fokok megoszlása

Szaporulati fok	Szemlélt terület (ha - %)
Szuperelit	63,6 - 0,52
Elit	1.375,1 - 11,18
Első fok	7.510,4 - 61,07
Másod fok	3.349,0 - 27,23
Összesen:	12.298,1 - 100,0

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG
1.1.7. Takarmánynövények (herefélék, füvek, cirokfélék)

Az elit fokozat részaránya alig változott, míg a szuperelit jelentősen csökkent az első fok látványos növekedése mellett – az előző évi adatokhoz képest. A szaporítási lépcső alapján megállapítható, hogy a szaporítási arányok megfelelnek a köztermesztés vetőmagigényeinek. A 2017. évi időjárás rendkívül kedvező volt a lucernára. A betakarított nyerstermés – a kimagasló, 478 kg/ha-os átlagtermés figyelembe vételével – 4.064 tonnás össz mennyiségben került a raktárakba, feldolgozás céljából.

36. sz. táblázat *A lucerna terméseredmények alakulása, 2000-2008*

Év	Tényleges nyerstermés (tonna)	Átlagtermés (kg/ha)	Fémzárolt súly (tonna)
2000	2.097,3	324	1.528
2009	1.261,1	303	680
2017	4.063,9	478	1.690

A fémzárolt súly kimagaslik az utóbbi években minősített mennyiségektől: az év során 1.690 tonna lucerna vetőmagot fémzároltunk 246 tételben. Ez a mennyiség 1.000 tonnával haladja meg a 2009-ben fémzároltat, jól jelezve a zöldítési támogatás hatását. Hazai és uniós célokra 1.198 tonna vetőmagot certifikáltunk EU címkével, amely bőven fedezi az ország lucernavetőmag igényeit. OECD exportra is többet, 492 tonnát zártunk OECD címkével. A belföldi célú lucerna fémzárolás az utóbbi évek során az alábbiak szerint alakult.

Tarkavirágú lucerna: A kékvirágú lucerna, mint főfaj mellett 360,6 ha-on történt szaporítás a tarkavirágú lucerna (*Medicago varia* L.) két fajtájából (Kometa, Radius) is 36 szaporító táblán, 52,8 tonna betakarított nyersterméssel, 316,5 kg/ha átlagtermés mellett, amelyből 19,7 tonna vetőmagot fémzároltunk EU címkével.

Vöröshere (*Trifolium pratense* L.)

Növekvő területen, 683 ha vöröshere szaporítást részesítettünk szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben 51 táblán. Az átlagos táblanagyság 13,4 ha-ra csökkent. A szaporítások területi dominanciája átrendeződött: a legtöbb vöröshere magfogás 2017-ben Győr, Somogy, Nógrád, Békés és Hajdú megyékben volt.

Az alkalmas minősítés is növekedett, 681 ha bizonyult alkalmasnak. Ebből magtermésre alkalmasnak bizonyult 549 ha, 132 ha pedig fenntartó szemlében részesült. Mindössze 2 ha (0,29 %) került kizárára elemi kár miatt. A szaporító területen 92,5 %-ban I. fokú vetőmag előállítása történt.

Három hazai fajta (GKT Junior, GKT Tetra, Hungarotetra) mellett 6 külföldi fajtát szaporítottak. A három magyar fajta összes szaporító területe 112 ha volt, előállításuk szuperelit, elit és I. szaporítási fokban történt. A külföldi fajták szaporítását 569 ha-on, zömében I. fokon végezték. A szaporítási fokok megoszlását a 37. sz. táblázat tartalmazza.

37. sz. táblázat *A szaporítási fokok megoszlása, 2017*

Szaporítási fok	Szemlélt terület (ha)
Szuperelit	14
Elit	37
Első fok	630
Összesen	681

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG
1.1.7. Takarmánynövények (herefélék, füvek, cirokfélék)

Az igen kedvező időjárásnak köszönhetően kiválóan magas átlaghozammal takarították be a vetőmag-termést. A vöröshere szaporítások hozambeli adatainak alakulását a 38. sz. táblázat szemlélteti.

38. sz. táblázat *A vöröshere terméseredményének alakulása, 2006-2017*

Évek	2006	2009	2017
Tényl. nyerstern. (t)	77,2	57,3	184,4
Átlagtermés (kg/ha)	233	165	336

Az utóbbi évek vöröshere fémzárólása az alábbiak szerint alakult.

39. sz. táblázat *A vöröshere fémzárólási adatai, 2006-2017*

Évek	Fémzárolt mennyiség (tonna)
2006	25,7
2009	34,1
2017	105,9

2017-ben a korábbi évek mennyiségének sokszorosát, 106 tonna vetőmagot fémzároltunk 25 tételben. EU címkével 90,6 tonna, míg OECD exportra 15,3 tonnát minősítettünk.

Egyéb herefélék

Az egyéb herefélék vetőmagtermesztését növekvő területen, a korábbi évek 1.000-2.000 ha-jával ellentétben 3.778 ha-on részesítettük szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben. A bíborhere, a baltacim és a szarvaskerep mellett 2017-ben új fajként az alexandriai here termelése jelent meg, még hozzá jelentős területen (182 ha). A bíborhere zöldítési támogatás okozta jelentős bővülése hozta magával az egyéb herefélék területi növekedését. A bíborhere szaporítása – Nógrád, Hajdú és Szolnok megyét kivéve – 2017-ben is a dunántúli megyék területén folyt (sorrendben Veszprém, Győr, Vas, Zala, Nógrád, Somogy). Tarka koronafürtből, fehérheréből és somkóróból 2017-ben nem történt szaporítás. Így 4 faj 16 fajtája (13 bíborhere, 1 alexandriai here, 1 baltacim, 1 szarvaskerep fajta) szerepelt a szaporításban.

Bíborheréből 3.591 ha-t szemléltünk 269 táblán. 58 ha (1,62 %) került kizárásra alkalmatlanság miatt, amelynek okai gyomosság, izoláció hiánya, szelekciós hiba és fejletlenség voltak. Jelentősen nőtt a külföldi fajták (Bolsena, Carmina, Cegalo, Cicero, Contea, Edipo, Heusers Otsaat, Inta, Kardinal, Linkarus, Viterbo) száma (11), melyek termelése mellett a hazai fajtalistán szereplő Lovászpatonai és Piroska került előállításra. A Piroska fajtát kizárólag szuperelit fokon, 5,5 ha-on (1 tábla) szemléltük, de mellette a magyar fajták „korelnöke”, az 1955-ben elismert Lovászpatonai sorsa is megnyugtatóan a helyére került. Hosszú időn keresztül ugyanis ifjítással próbáltuk „életben tartani” ezt a régi fajtát, nem állt rendelkezésre ugyanis elegendő elit vetőmag a fajtafenntartó részéről az állandóan növekvő termelési igények kielégítésére. Ez a veszély 2017-ben hárult el, amikor a Lovászpatonai bíborhere szaporítása 615 ha-on történt meg – Nógrád megyét kivéve a dunántúli megyék területén. 11 ha került kizárásra gyomosság és az izoláció hiánya miatt. A szaporítás zömében I. szaporítási fokon folyt.

A kedvező időjárás hatására a bíborhere előállítások nyerstermése 2.792 tonnát tett ki. Ezt a hozamot magas, 790 kg/ha-os átlagterméssel sikerült elérni. A termés feldolgozása után

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG
1.1.7. Takarmánynövények (herefélék, füvek, cirokfélék)

1.683,5 tonnát fémzároltunk 193 tételben. Ebből a mennyiségből 1.631,5 tonna EU címkével került fémzárásra, 52 tonnát pedig az OECD rendszerben minősítettünk.

Alexandriai here korábban nem szerepelt a szaporított apró herefélék között. Egy külföldi fajta került előállításra 2017-ben I. szaporítási fokban Szolnok megyében 3 táblán 182 ha-on, amely 377 kg/ha átlagtermés mellett 68,6 tonna nyersterméssel került betakarításra.

Baltacimból – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – a Mátra fajtát ellenőriztük I. fokon, fenntartó szemlével (4 ha, 1 tábla).

Szarvaskerepből a Szabolcsi-1 fajta szuperelit fokú szaporítása folyt 1 táblán a fajtafenntartó intézet előállításában, ami alkalmas minősítést kapott (0,4 ha).

40. sz. táblázat *Az egyéb herefélék szaporítása, 2005-2017*

Faj	Szemlélt terület /ha/			Alkalmas terület	Tényleges nyerstermés	Fémzárolt mennyiség
				2017		
	2005	2009	2017	/ha/	/tonna/	/tonna/
Bíborhere /Trifolium incarnatum/	1.417	1.175	3.591	3.533	2.791,6	1.683,5
Szarvas-kerep /Lotus corniculatus/	-	3	0,4	0,4	0,07	-
Baltacím /Onobrychis viciifolia/	3	5	4	4	fenntartó szemlés	-
Alexandriai here /Trifolium alexandrinum/	-	-	182	182	68,6	30
Összesen:	1.420	1.183	3.777,4	3.719,4	2.860,27	1.713,5

Mohar /Setaria italica L./

A hazai fajtalistán szereplő öt magyar fajta közül csak a GK Erika szuperelit és I. fokú – a fajtafenntartó intézet saját előállítású, ill. termeltetéses – szaporítása részesült szántóföldi ellenőrzésben 11,3 ha-on, alkalmas minősítést nyerve. A nyerstermés 6,04 tonna, az átlagtermés 534,5 kg/ha volt. 2017-ben 9,7 tonna mohar vetőmagot fémzároltunk nemzeti színű címkével exportra.

Gyep- és takarmányfüvek

Gyep- és takarmányfüvekből 2.151,62 ha-on 11 faj 32 fajtáját 106 táblán részesítettük szántó-földi ellenőrzésben és minősítésben 2017-ben. Ez az előző évihez viszonyítva enyhe növekedést jelent, ám a fűfajok szaporítása összességében visszaesést mutat. A legtöbb az olaszperje előállítás volt, mintegy háromszorosa az előző évinek. Az angolperje előállítása kissé csökkent 2017-ben. A termésátlagok alacsonyabbak az előző évihez képest, valószínűsíthetően a száraz őszi és tavaszi periódusok miatt. A főbb fajok legfontosabb szaporítási és fémzárolási adatait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

41. sz. táblázat Az alkalmas vetőmag-szaporító területek fajonkénti megoszlása 2017-ben

Fajok	Alkalmas szap. ter. (ha)	Táblaszám (db)	Fajtszám (db)
Angol perje	124,55	9	3
Csomós ebír	35,07	2	2
Hibrid perje	69	3	1
Magas tarackbúza	40,58	8	1
Magyar rozsnok	4,85	2	1
Nádképi csenkesz	238,57	10	4
Olaszperje	1.149,46	48	10
Réti csenkesz	52,22	1	1
Réti perje	2	1	1
Veresnadrág csenkesz	4,07	1	1
Vörös csenkesz	431,25	21	7
Összesen	2.151,62	106	32

42. sz. táblázat A jelentősebb fűfajok termésátlaga, 2015-2017

Fajok	Termésátlag, 2015 (kg/ha)	Termésátlag, 2016 (kg/ha)	Termésátlag, 2017 (kg/ha)
Angol perje	1.078	953	871
Magyar rozsnok	980	490	72
Nádképi csenkesz	1.025	283	180
Olasz perje	1.468	1.015	980
Vörös csenkesz	687	739	430

43. sz. táblázat A fémzárolt vetőmag fajonkénti és címketípus szerinti megoszlása, 2017

Fajok	EU címke (db)	EU címke (tonna)	Összes fémzárolás (tonna)
Angol perje	16	139,075	140,075
Csomós ebír	2	2,570	2,570
Évelő rozs			12,550
Fűkeverék	85	355,335	730,955
Réti perje	1	1,000	1,000

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG
1.1.7. Takarmánynövények (herefélék, füvek, cirokfélék)

Takarmány keverék	1	10,000	16,700
Vörös csenkesz	8	63,720	84,720
Zöldtrágya keverék	208	1.842,831	2.072,566

44. sz. táblázat *A fémzárolt vetőmagmennyiség fajonkénti megoszlása, 2015-2017*

Faj	Fémzárolt (tonna), 2015	Fémzárolt (tonna), 2016	Fémzárolt (tonna), 2017
Angolperje	138,25	109,4	140,1
Olasz perje	138,4	652,6	-
Vörös csenkesz	31,52	29,7	84
Nádképű csenkesz	10,00	3,2	-
Csomós ebír	3,53	20,5	2,5

Cirok

A cirok vetőmag-szaporítása keretében 14 fajtát állítottak elő, amelyek vetőmag-előállító területe 2017-ben összesen 66,98 hektár volt. Ez közel megegyezett az előző évi 66,8 ha előállító területtel. A teljes terület alkalmas minősítés kapott. A nyers vetőmagtermés 738,9 tonna, a termésátlag 3.865 kg/ha volt. A fémzárolt vetőmag mennyisége 639,685 tonna, amely 224 tonnával több a 2016. évi fémzárolt mennyiségnél. Az engedményes vetőmag mennyisége 13,9 tonna volt.

Cirok x szudánifű

2017-ben 124,19 hektár részesült szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben, amely hasonló nagyságú terület, mint a 2016. évi 124,6 ha. A termésátlag 5.094 kg/ha, amely kedvezőnek mondható. A nyers vetőmagtermés 632,71 tonna volt. A fémzárolt vetőmag mennyisége 608,747 tonna volt, amely 119,525 tonnával több az előző évinél.

Szudánifű

2017-ben nem került előállításra szudánifű, míg 2016-ban 19,6 ha előállítás részesült szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben. Az összes fémzárolt vetőmag mennyisége 30,534 tonna volt, amelyből 6,4 tonna volt engedményes vetőmag. 2016-ban ez a mennyiség 8,095 tonna volt.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.8. Mustár, olajretek, mézontófü

1.1.9. Mustár, olajretek, mézontófü

Fehér mustár (Sinapis alba L)

A korábbi túltermelés után ismét visszaesés jellemezte a mustár szaporítását, ahogyan azt – a piaci szélsőségek hatásaként – már láhattuk az elmúlt években. 2009-ben még 18.000 ha közeli volt a hazai vetőmag-előállító terület, ami több mint nyolcszorosa jelentette a 4 évvel korábbi, 2005. évi minimumnak (2.134 ha). A robbanásszerű növekedést visszaesés követte az elmúlt években, és egy kisebb emelkedés után ki tudja, hogy megáll-e ez a folyamat. A raktáron maradt vetőmag-készletek ugyanis hatással vannak a hazai és az európai mustár-termeltetésre, hiszen nemcsak nálunk, hanem egész Nyugat-Európában forró volt a 2016. évet követő 2017-es nyár, ami – a szükséges csapadék elmaradása miatt – nem kedvezett a másodvetésű alternatív növényekből raktáron lévő vetőmagkészletek fogyásának.

45. sz. táblázat *A mustár szaporító területének alakulása, 2000-2017*

Évek	Szaporítóterület (ha)	Fajtaszám (db)	Táblaszám (db)	Átlagos táblanagyság (ha)
2000	6.250	38	164	38,1
2005	2.134	18	128	16,6
2009	17.992	53	1.221	14,7
2017	3.659	30	259	14,1

2017-ben 3.659 ha-on 30 fajtát részesítettünk szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben. A szaporító táblák száma is (259) töredéke volt a 2009-esnek (1.221). Az átlagos táblanagyság 14,1 ha volt. Alkalmos minősítést 3.645,4 ha kapott, és mindössze 14 ha (4 tábla) került kizárára elemi kár, fejletlenség és izoláció hiánya miatt. A szántóföldi alkalmatlanság aránya 0,38 % volt. 15 megyében volt mustár-szaporítás, közülük négy megyében (Győr, Veszprém, Bács, Pest) kiemelten nagy területen. A további mustárvetőmag-előállító megyék Fejér, Komárom, Tolna, Vas, Békés, Borsod, Nógrád, Szolnok, Csongrád, Szabolcs, Heves megye voltak.

A szaporító területeken 27 külföldi és 3, Magyarországon is elismert fajta termeltetése folyt. A terület legnagyobb részét (67,8 %) 2017-ben is az I. fokú vetőmag előállítása (2.472 ha) fedte le, de ez az arány messze elmarad a korábbi időszakot jellemző, 90 % feletti mutatótól, és jól jelzi, hogy a zöldítési támogatás hatására beindult hazai fajta- és vetőmag-előállítás a köztermesztésnek megfelelő szaporítási lépcsőt alakít ki. Szuperelit előállítást 30 ha-on, elit fokú szaporítást pedig 1.143 ha-on végeztek. A Nemzeti Fajtajegyzékben regisztrált öt fajta közül a Bea, Éva és Marci fajtákból volt termeltetés, míg a Budakalászi sárga és Tilney fajtákból nem történt előállítás.

A szaporító terület csökkenése jó időjárási tényezőkkel párosult, így a kedvező átlagtermés ellenére a tényleges nyerstermés és a fémzárolt mennyiség is közepes eredményt adott. A 2017-ben fémzárolt mennyiség meghaladta a betakarított nyerstermést, mert – tavaszi vetésű faj lévén – az előző évről áthúzódó készletek is feldolgozásra kerültek. 2017-ben 4.632 tonna mustár vetőmagot fémzároltunk 499 tételben. A termeltetés gyakorlatának és a mustár kiviteli jellegének megfelelően a fémzárolt mennyiség zöme exportra került. EU címkével 4.263 tonnát, OECD címkével 263 tonnát, míg nemzeti színű címkével 106 tonnát zártunk.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.8. Mustár, olajretek, mézontófü

46. sz. táblázat A mustár szaporítások terméseredményének alakulása, 2000-2017

Évek	Átlagtermés (kg/ha)	Tényleges nyerstermés (tonna)	Fémzárolt mennyiség (tonna)
2000	549	3.169	6.983
2005	1.153	2.387	4.108
2009	893	15.512	8.523
2017	985	3.591	4.632

Szareptai mustár /*Brassica juncea* L. Czernj et Cosson/

194 ha-on (16 táblán) 4 fajtát állítottak elő elit és I. fokban Hajdú, Csongrád, Nógrád, Békés és Fejér megyében. 184 ha nyert alkalmas minősítést, 10 ha (5,2 %) került kizárásra elemi kár miatt. Kiváló, 1.134 kg/ha-os átlagterméssel 208,2 tonna nyerstermést takarítottak be, amelyből 124 tonna vetőmagot fémzároltunk (EU címkével 95 tonnát, OECD-re 29 tonnát).

Olajretek /*Raphanus sativus* L. var. *oleiformis*/

Az apró magvú olajos fajokra, így az olajretekre is jellemző a fehérmustárnál leírt piaci mozgás: 2006-tól (1.216 ha) 2009-ig (11.698 ha) csaknem tízszeres területi bővülés ment végbe, hogy 2016-ban érje el a maximumot (15.872 ha). Ehhez képest visszaeső területen, 8.218 ha-on folyt olajretek vetőmag-előállítás 2017-ben. A szaporított fajták száma 56, a szaporító táblák száma 553, az átlagos táblanagyság pedig 14,9 ha volt. A szemlék során 8.043 ha nyert alkalmas minősítést. Az alkalmatlannak minősített szaporítások aránya 2,13 % volt (175 ha): gyomosság, izoláció hiánya, elemi kár és fejletlenség miatt kerültek táblák kizárásra. A szaporítás négy megyét kivéve az ország összes megyéjére kiterjedt. A legnagyobb olajretek vetőmag előállító megyék Győr, Csongrád, Békés, Somogy és Borsod-megye voltak. A faj kiviteli jellege miatt a szaporítás továbbra is zömében (91,5 %) I. fokú (7.359 ha) céltermeltetés keretében történt. Emellett 664 ha-on elit, 20 ha-on pedig szuperelit fokú szaporítás folyt. A Nemzeti Fajtajegyzéken is bejegyzett 5 fajta közül 4 fajtából (Anna, Dóra, Litinia, Siletta Nova) összesen 1.848 ha-on állítottak elő szuperelit, elit és I. fokú vetőmagot, amely a teljes terület 23 %-át teszi ki.

47. sz. táblázat Az olajretek szaporítások alakulása, 2000-2017

Évek	Szaporítóterület (ha)	Fajtaszám (db)	Táblaszám (db)	Átlagos táblanagyság (ha)
2000	5.509	28	161	34,2
2005	2.869	19	208	13,7
2009	11.698	49	712	16,4
2017	8.218	56	553	14,9

A kiváló termésmennyiséget adó évek sora 2017-ben is folytatódott, magas átlagterméssel (1.049 kg/ha). A tényleges nyerstermés (8.434 tonna) – a mustárhoz hasonlóan – alatta maradt a fémzárolt mennyiségnek (10.520 tonna), mivel a 2016. évi rekord terület (15.872 ha) termésének egy része 2017-ben került feldolgozásra. A fémzárolt 1.148 vetőmagtételből – az olajretek kiviteli jellegének megfelelően – EU címkével 6.507 tonnát, OECD címkével pedig 4.013 tonnát zártunk.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.8. Mustár, olajretek, mézontófü

48. sz. táblázat Az olajretek szaporítások termés- és fémzáróási adatai, 2000-2017

Évek	Átlagtermés (kg/ha)	Tényleges nyerstermés (tonna)	Fémzáróolt mennyiség (tonna)
2000	491	2.425	2.493
2005	986	2.761	3.558
2009	945	10.457	6.094
2017	1.049	8.434	10.520

Mézontófü /*Phacelia tanacetifolia L.*/

A mézontófü vetőmag-előállítására is hasonlóan hektikus piaci körülmények vannak hatással, mint a társnövények (fehérmustár és olajretek) szaporítására, de kisebb kilengéssel. A 2016. évi rekord terület (10.605 ha) kevesebb mint felén, 4.795 ha-on volt facélia-termeltetés. 11 fajtát szemléztünk, és a szántóföldi ellenőrzés során 4.744 ha kapott alkalmas minősítést. 51 ha (1,1 %) került kizárásra az izoláció hiánya és gyomosság miatt. Vetőmag-előállítás két megyét kivéve az ország teljes területén volt, de Győr megyére koncentráldott a szaporítások több mint fele (65 %-a!). Jelentős területet szemléztünk Veszprém és Fejér megyében is.

49. sz. táblázat A mézontófü szaporítások alakulása, 2000-2017

Évek	Szaporítóterület (hektár)	Fajtszám (darab)	Táblák száma (darab)	Átlagos táblanagyság (hektár)
2000	4.490	7	161	28
2005	2.905	8	227	13
2009	5.172	11	442	12
2017	4.795	11	359	13

2017-ben az Amerigo, Angelia, Balo, Beehappy, Facita, Factotum, Julia, Lilla, Liza, Mira és Phaci fajtákat szaporították. A Lilla és a Liza az államilag elismert fajták jegyzékében is szerepel. Az előállítás 97 %-ban I. szaporulati fokon (4.601 ha) történt, emellett elit (127 ha) és szuperelit (16 ha) fokú terület is volt.

Kiemelkedő átlagtermést (519 kg/ha) takarítottak be, a nyers vetőmagtermés 2.464 tonna volt. Az év során 2.785 tonna mézontófü vetőmagot fémzáróoltunk (320 tétel), mely mennyiség egy része az előző évről áthúzódó készlet minősítését jelentette. A fémzáróolás 94 %-át a termés EU címkével való zárása (2.615 tonna) tette ki, OECD címkével 170 tonnát certifikáltunk.

50. sz. táblázat A mézontófü szaporítások termés- és fémzáróási adatai, 2000-2017

Évek	Átlagtermés (kg/ha)	Tényleges nyerstermés (tonna)	Fémzáróolt mennyiség (tonna)
2000	280	1.225	812
2005	501	1.435	1.003
2009	442	2.192	1.006
2017	519	2.464	2.785

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.9. Zöldségnövények, fűszer- és gyógynövények, virágok, fagyvak

1.1.10. Zöldségnövények, fűszer- és gyógynövények, virágok, fagyvak

A szántóföldön hivatalos ellenőrzésben részesült zöldség vetőmag-szaporítások nagyon lecsökkentek, mind terület, mind pedig faj vonatkozásában. A zöldség szaporítóanyag kereskedelemben a vetőmag előállítás liberalizációját segítette az EU csatlakozás is.

Csak a kereskedelmi, bolti ellenőrzések során találkozunk az EU-ból származó sokszor általunk nem is ismert vetőmaggal. Ezért az ellenőrzéseknek egyre nagyobb jelentősége van munkánk során, mivel az ártermelés érdekében legalább az EU előírások ellenőrzése elengedhetetlen.

51. sz. táblázat *Standard vetőmag-szaporítások, 2017*

Faj	Terület /ha/	Táblaszám /db/	Fajtaszám /db/	Ebből ellenőrzött /ha/
Bab	12,81	6	5	0
Csemege kukorica	352,5	24	16	0
Cukkini	5,4	3	1	0
Fejes saláta	3,2	3	3	0
Görögdinnye	1	1	1	0
Hónapos retek	0,6	1	1	0
Limabab	0,6	3	1	0
Olajtök	5,0	1	1	0
Paprika étkezési	12,52	67	56	2,19
Paprika fűszer	19,1	13	10	0
Paradicsom	8	4	2	0
Pasztinák	1	1	1	0
Pattogató kukorica	3	3	2	0
Petrezselyem	2,45	2	2	0
Sárgadinnye	2,1	3	3	0
Sárgarépa	7,39	2	2	0
Spárgatök	20,9	5	3	0
Sütőtök	1,37	2	1	0
Tojásgyümölcs	0,2	1	1	0
Uborka	10,7	6	4	0
Vöröshagyma	3,69	8	8	0
Zöldborsó	6 214,52	269	104	1401,1
Összesen:	6 687	426	226	1 403,29

Standard szaporítások 2017-ben 6.687 ha-on kerültek bejelentésre, ami az előző évinél 4,84 %-kal több. Ez némi javulást jelent. Kötelező ellenőrzésre 1.403,3 ha-on került sor az 50/2004. (IV. 22.) FVM rendelet alapján.

Standard fokozatban 226 fajta vetőmag-előállítása történt meg 426 táblán.

Meghatározó területen zöldborsó vetőmag-előállítást végeztek a szaporítók, amely az összes terület 92,9 % (6.214,52 ha).

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.9. Zöldségnövények, fűszer- és gyógynövények, virágok, fagyvak

52. sz. táblázat Zöldségnövények hivatalos minősítésben részesült vetőmag-előállító területei (2017)

Faj	Terület /ha/	Fajtaszám /db/	Alkalmas ter. /ha/	Termésátlag /kg/ha/
Bab	5,17	1	5,17	1 276
Muskotálytök	13,28	1	13,28	49,7
Olajtök	93,98	3	93,98	440,26
Paprika	12,9	4	12,9	354,65
Fejes káposzta	0,23	2	0,23	56,7
Lóbab	20,53	2	20,53	1 378
Vöröshagyma	2	2	2	537,5
Zöldborsó	75,67	7	75,67	3146,8
Összesen:	223,76	22	223,76	

53. sz. táblázat Zöldségnövények hivatalos minősítésben részesült vetőmag-előállító területei (2016)

Faj	Terület /ha/	Fajtaszám /db/	Alkalmas ter. /ha/	Termésátlag /kg/ha/
Bab	5,45	5	5,45	851,38
Olajtök	226,7	7	222,7	337,88
Paprika	19,95	14	19,95	308,8
Fejes káposzta	0,31	1	0,31	36,67
Lóbab	1,45	1	1,45	1586,2
Vöröshagyma	1,32	1	1,32	643,9
Zöldborsó	149,2	16	149,4	3504
Összesen:	404,38	45	400,38	

54. sz. táblázat Zöldségnövények hivatalos minősítésben részesült vetőmag-előállító területei (2015)

Faj	Terület /ha/	Fajtaszám /db/	Alkalmas ter. /ha/	Termésátlag /kg/ha/
Bab	2,57	3	2,57	
Olajtök	210,55	1	206,63	1355,5
Paprika	15,5	4	13,5	220
Pattogató kukorica	0,1	0	0,1	700
Fejes káposzta	0,76	1	0,76	32,61
Lóbab	12,99	3	12,99	765,9
Vöröshagyma	2,45	2	2,45	482,8
Zöldborsó	143,94	17	143,94	2916,7
Összesen:	388,86	31	382,94	

Hivatalos szemlében részesített vetőmag-előállítás

Hivatalos szemlében részesített (ún. szap. fokos vetőmag vetőmag-előállítás) 2017-ben összesen 233,76 ha-on történt. Ez 57 %-a az előző évinek, és csupán 3,5 %-a a standard vetőmag-előállításoknak. Jelentős területtel csökkent az olajtök (41 %) vetésterülete 2016-hoz

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.9. Zöldségnövények, fűszer- és gyógynövények, virágok, fagyvak

---

képest. A fémzárolt mennyiség összesen: 293,338 tonna volt, amelyből a zöldborsó 231,39, míg az olajtök 45,407 tonnával részesült.

Zöldborsó (*Pisum sativum L.*)

A szaporító területe az előző évihez képest 5,3 ha-ral emelkedett. A 17 fajta vetőmagját összesen 143,94 ha-on állították elő. Az átlaghozam a 2016. évihez képest némileg csökkent (3.146,8 kg/ha). Zöldborsóból összesen a standardok nélkül 231,39 tonnát fémzároltak.

Bab (*Phaseolus vulgaris L.*)

Szaporító területe minimális, a feldolgozóipari és friss piaci vetőmagigények kielégítése csak külföldről származó vetőmaggal biztosítható. A kiskerti igényeket is csak részben elégíti ki a standard vetőmag-előállítás.

Paprikafélék

Szaporító területe 12,9 ha volt, a 2016. évi területnél 35 %-kal kisebb. Hasonlóan az előző évekhez, csak fűszerpaprika fajták vetőmagját szaporították. (Fesztivál, Meteorit, Mihályteleki, Napfény) 11 táblán 354,7 kg/ha átlagtermés mellett 4.575 kg termést takarítottak be. A fémzárolt mennyiség 4.753 kg volt.

Remélhetőleg hazánk fűszerpaprika vetőmag-előállítása növekedni fog, mert a fűszerpaprika-termelők mezőgazdasági csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 37/2014 (IV. 4.) VM rendelet alapján vissza nem térítendő mezőgazdasági csekély összegű támogatást igényelhettek 2017. évben is a fűszerpaprika-termelő a minőségi fűszerpaprika termelése céljából megvásárolt fémzárolt vetőmag költségeinek részbeni kompenzálására. A támogatás igénybevételére az a fűszerpaprika-termelő volt jogosult, aki a támogatás alapját képező, vásárolt vagy termeltetőtől, termelői csoporttól átvett fémzárolt vetőmagot teljes egészében saját használatában lévő földterületen fűszerpaprika termesztése céljából felhasználta. A támogatás mértéke a 2016. október 20. és 2017. április 30. közötti időszakban megvásárolt fémzárolt vetőmag nettó árának 75 %-a, de kilogrammonként legfeljebb 30 000 forint. A rendelkezésre álló forrás legfeljebb 170 millió Ft volt.

Paradicsom (*Lycopersicon lycopersicum L.*)

Szántóföldön ellenőrzött terület csak a standard szaporítás esetében volt.

Kabakosok

Csak az olajtök vetőmag-előállítása számottevő, nem hazai megrendelésre.

A profi árutermesztésre használt hibridek nagy része importból, illetve az EU-ból származik. Olajtökből 45.407 tonnát fémzároltunk, mely majdnem teljes egészében külföldre került.

Gyökérzöldségek

Ellenőrzött szaporító terület csak a standardként bejelentett területekből volt.

Főleg a petrezselyem esetében rossz a helyzet, megfelelő fajtafenntartása nincs.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.1.9. Zöldségnövények, fűszer- és gyógynövények, virágok, famagvak

---

Vöröshagyma (Allium cepa L.)

Szaporító területe minimális. Az igények kielégítésénél a termelők nagymértékben használnak fel ellenőrizetlen, illetve külföldi fajtát árutermelési célra. Standardként történő előállítás jelentős (42,1 ha). A fajtafenntartással e növénynél is problémák vannak.

Gyógy-, fűszernövények, virágok, famagvak

Mák (Papaver somniferum L.)

Ezen növénycsoportok közül az egyedüli számottevő területtel rendelkező növény a mák, 226,55 ha területen került szaporításra. Ebben az évben 8 fajta: a Botond, a Buddha, a Hunor, a Korona, a Leila, a Lina, a Fortemo és a Tebona szerepelt szuper elit, elit és elsőfokú szaporításokban 5 megyében. Az átlagtermés 570,8 kg/ha, az előző évhez képest terület-nagyságban és átlagtermésben is csökkenés mutatkozott. A nagyarányú, több mint 70%-os kizárás fajtakevertség miatt történt a Lina fajta szaporításainál. 11 tételben 19,11 tonna fémzárolására került sor. Szuper elit előállítás: 1,8 ha, Elit: 181,1 ha és I. fok: 12,4 ha volt.

A Botond mákfajta ipari célú termesztésével kapcsolatban szembesültünk problémákkal, felmerült ugyanis az ipari célra elvetett növényállományok fajtakevertségének és GMO szennyezettségének a gyanúja.

2017. júniusában hatósági ellenőrzést végeztünk a problémás területen az elvetett mákfajta és annak esetleges GMO vizsgálata céljából, amiről hatósági jegyzőkönyv is készült. A hatósági ellenőrzésen azt állapítottuk meg, hogy az elvetett ipari mák növényállománya heterogén, ezért a táblán elkülöníthető háromféle, eltérő tokforma típus növényegyedeiből mintavételre is sor került. Tekintettel arra, hogy a bejelentő azt feltételezte, hogy az elvetett növényállomány nem GMO-mentes vetőmagból származott, az eltérő tok típusokból genetikai szennyezettségre vonatkozó vizsgálatot végeztünk, amelynek eredménye negatív lett.

Az ipari mák termelésével kapcsolatos hatósági ellenőrzést – a Megyei Kormányhivatalok Járási Hivatalaival együttműködve – folytatni kívánjuk.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

1.2. *Ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag*

Az öko gazdálkodás a támogatások megnyitása óta kissé megnövekedett, de a hazai termelés még mindig számottevően elmarad az európai országok átlagától. **A hazai ökológiai gazdálkodás területe kb. 125.000 ha-ról mintegy 200.000 ha-ra növekedett.** Az öko gazdálkodásban résztvevő gazdálkodók száma is egyre nő: közel 3000 gazdaság van nyilvántartva az ökológiai tanúsítással foglalkozó szervezetek részéről. Magyarországon a **Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.** és a **Hungária Öko Garancia Kft.** a két ökológiai tanúsító szervezet. Az ökológiai vetőmag-előállítását a NÉBIH NKI illetve a Kormányhivatalok vetőmag-szaporítási felügyelői közösen ellenőrzik. Az öko vetőmag forgalomba hozatalához a teljes értékesítési lánc minden szereplőjének rendelkeznie kell tanúsítvánnyal. Az öko adatbázisba forgalmazóként jelentkező vállalkozás nevére szükséges az érvényes tanúsítvány kiállítása. A tanúsítványkeresők az interneten elérhetőek.

Minőségi, GM-mentes, tiszta élelmiszerre van szükség. A biotermékek megfelelnek mindezen ismérveknek, ezért várhatóan növekedni fog az ökológiai vetőmagokat előállítók szerepe is, hogy a növekvő igényeket kielégíthessék. Kívánatos lenne, hogy a nálunk is előállítható jó minőségű ökológiai vetőmagokat itthon termesszék meg. Természetesen nehéz versenyezni a támogatott osztrák vetőmag-előállítással annak dacára, hogy hazánk jobb termesztési körülményekkel bír. Jobban kellene kihasználnunk az ország kiváló gazdálkodási adottságait.

Készül az **új európai öko jogszabály** is, valamint annak végrehajtási rendelete, amelyet évek óta tartó szakmai vita övez. Ennek egyik sarkalatos pontja az EU-ban a Bizottság által szorgalmazott tanúsítvány-vesztés, melyet adott növényvédő szert érintő szennyeződési határértékhez kötnének. Ez büntetné mindazokat a biogazdálkodókat, akiknek a termékei a szomszédok konvencionális gyakorlata, elsodródás, vagy korábbi növényvédelmi technikák miatt nem szermaradvány-mentes. Mindez ellentmond a „szennyező fizet” elvnek.

Továbbá új megnevezés született az **ökovetőmag szabályozásban**: a **heterogén szaporítóanyagok** fogalma, melyek a jelenlegi DUS előírásoknak nem felelnek meg, ugyanakkor az ökológiai gazdálkodás gyakorlatát segítenék. Időszerű újragondolni az ökológiai vetőmag nemesítés fejlesztésének szükségességét. Különösen fontos ez annak tükrében, hogy a legújabb géntechnológiai módszerek (pl. CRISP-R) a jövőben átírhatják a konvencionális nemesítés gyakorlatát. Szükséges megakadályozni, hogy az Európai Unió élő szervezetekre, így pl. vetőmagra szabadalmat adjon ki. Az ökológiai vetőmag hazai előállításával megfelelne e követelményeknek, ehhez nyújtana segítséget a forgalomba hozható ökológiai vetőmagok listája illetve ajánlása az azokat az ökogazdálkodásban felhasználók részére. Lehetőség adódna az elfelejtett szántóföldi, zöldség- vagy egyéb növényfajok (akár gyógynövény és egyéb kiskultúrák) tájfajtáinak, valamint ősgabonák újra termesztésbe vonására (pl. tönkölybúza). A bio burgonyafajták tesztelése és kipróbálása új feladatokat adhatnának a jövőben a fajtanemesítőknek.

Az agrár-szakigazgatás is próbál segíteni a jelenleg tapasztalt visszaélések felderítésében, melyek a tisztességes ökogazdálkodók megítélését rontják, és a NÉBIH NKI is szeretné elősegíteni a jövedelmező és egyben fenntartható mezőgazdasági gyakorlatot az egészséges, jó minőségű vetőmag előállításával. Közös felelősségünk és feladatunk, hogy segítsük a vetőmagágazat jövedelmező fenntartását és fejlődését, valamint tegyünk a hagyományos vetőmag-szaporítási tapasztalatok megőrzésért is.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

Az út mintegy 140 éve „köveződik” a vetőmag-minősítés területén hazánkban. Régen indulunk el ezen az úton, ma a minőségi vetőmag-előállítást kell tovább folytatni Magyarországon, és megőrizni-vezető szerepünket a világban.

Az elmúlt években megnőtt a kereslet az ökológiai gazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek iránt. Az Európai Unió szabályozza ezek előállítását, melynek keretében előírja, hogy ökológiai gazdálkodáshoz lehetőség szerint szintén ökológiai gazdálkodásból származó vetőmagot kell felhasználni. 2019-ben várhatóan hatályba lép az új ökológiai vetőmagrendelet, mely részletesen szabályozni fogja a ökovetőmag-előállítást. Ennek következtében megfogalmazódott az igény, hogy a minősített vetőmagok címkéjén az ökotanúsítás ténye is feltüntetésre kerüljön.

Az elmúlt években lassan, de egyre növekszik az ökológiai tanúsítással rendelkező vetőmagok aránya, habár sokkal többre volna szükség a hazai szükségletek kielégítésére, elsősorban tönkölybúza, rozs valamint egyéb zöldítő növények előállításához. Növekszik az egyéb zöldség, dísznövény pl. levendula vetőmagra is az igény.

2017-ben az alábbi szaporító területeken állítottak elő ökológiai gazdálkodásból származó vetőmagot:

55. sz. táblázat *Ökológiai gazdálkodás szaporító területe 2017*

Faj azonosító	Szemlélt terület összesen (ha)	Alkalmos területek összesen (ha)	Ténytermésátlag (kg/ha)	Fajták száma (db)
Bíborhere	105	102	463	3
Borsó	96	96	1817	2
Búza	74	74	5314	5
Homoki zab	92	92	1392	2
Kékvirágú lucerna	376	301	132	8
Kukorica	73	73	2753	3
Mézontófü	53	53	471	2
Muskotálytök	13	13	50	1
Olajretek	142	122	415	3
Olajtök	40	40	730	1
Olasz perje	18	18	1219	1
Pannonbüköny	55	55	1433	1
Rizs	27	27	3685	1
Ros	49	49	3555	3
Szója	5	5	2776	1
Szöszösbüköny	182	175	897	2
Tavaszi büköny	80	80	246	3

A táblázatból látható, hogy legnagyobb szaporító területe a zöldítő és takarmány növényeknek volt. A kizárás az ökológiai vetőmagelőállításból, általában a faj/fajtakevertség, a megtermékenyülés hiánya, vagy a származási igazolás hiánya, sokszor a gyomosság miatt következett be.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

Ökológiai vetőmag adatbázis

Az Európai Unió Bizottsága 889/2008/EK rendelete engedélyezi a nem ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag és burgonya vetőgumó használatát is ökológiai gazdálkodásban, amennyiben a termelők nem tudnak ökológiai módszerekkel előállított szaporítóanyagot beszerezni. Az engedélyezési eljárást a tagállamok hatáskörébe utalja. Ennek érdekében előírja a tagállamok számára egy számítógépes adatbázis létrehozását és folyamatos működtetését azoknak a fajtáknak nyilvántartására, melyekből igazoltan rendelkezésre áll az ország területén ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag, illetve burgonya vetőgumó.

A 2004. év szeptembere óta OMMI, MgSzH, majd NÉBIH honlapon vezetett adatbázisba csak azok az igazoltan ökológiai vetőmag, illetve burgonya vetőgumó tételek kerülhetnek felvételre a szállító kérésére, melyek a vetőmagokra és vetőgumókra vonatkozó minősítési feltételeket is mindenben teljesítik.

Ökológiai gazdálkodás során, nem ökológiai gazdálkodásból származó vetőmag vagy burgonya vetőgumó használatára engedély csak abban az esetben adható ki, ha a felhasználó által kívánt fajnak egyetlen fajtája sem szerepel az adatbázisban, vagy ha a felhasználó által beszerezni kívánt fajta nem szerepel a nyilvántartásban és a felhasználó igazolni tudja, hogy ugyanzen fajon belül egyik regisztrált alternatíva sem megfelelő.

Az engedélykérelmek elbírálását és az engedélyek kiadását a termelő ökológiai minősítéséért felelős szervezet végzi. Az engedélyeztetés a Bizottság 889/2008/EK rendeletében foglaltak szerint történik az adatbázisban adott időpontban szereplő tételek figyelembe vételével. Minden olyan fajtát, amely nem szerepel az adatbázisban az engedély kiadásának időpontjában az elbírálásnál nem beszerezhetőnek kell tekinteni. Az engedélyek kiadásának kezdő időpontja a vetésidő függvényében fajonként eltérő és megegyezik a 40/2004 (IV.7.) FVM rendelet 5. számú mellékletében szereplő határidőkkel.

A tételek adatbázisba történő felvételéhez az adatokat a NÉBIH Vetőmagfelügyeleti Szakterületéhez (1024 Budapest, Keleti Károly u. 24. Fax: 06-1/336-9096) kell megküldeni az előre megkért, illetve honlapon megtalálható regisztrációs űrlapon. A regisztráció díjtalan.

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

A fajtaazonosító kitermesztés munkáit a 2003. évi LII. törvény, a 48/2004. (IV. 21.) az 50/2004 (IV. 22.) FVM rendeletek, valamint a 2008. márciusában megjelent „MSZ 20476 Kisparcellás fajtaazonosító vizsgálatok” című szabvány alapján végezzük. A szabvány az OECD előírásain keresztül az Európai Unió joganyagában szereplő határértékeket írja elő.

Az alábbi táblázat a 2017-ben elvégzett fajtaazonosító kitermesztés főbb adatait tartalmazza, valamint azok változásait a 2016. évi adatokhoz képest:

Vizsgálatok/év	2016	2017	Változások %
Kisparcellás fajtaazonosító vizsgálatok (parcellák) száma:	8977	8562	95,4
Reklamációs minták száma:	4	1	25
Kontroll parcellák száma:	372	385	103,5
A nem értékelhető minták száma:	87	166	189,7
Burgonya rügydugvány vizsgálatok száma:	37	52	140,5
A következő évre áthúzódó vizsgálatok száma:	1520	1435	94,4
Mindösszesen:	10997	10601	96,4

A vizsgált vetőmag és burgonya szaporítóanyag tételek számát és a vizsgálatok összesített statisztikai eredményét az alábbi táblázat tartalmazza:

Vizsgálat típusa	Mintaszám db	Alkalmas db	Szabványérték feletti (alkalmatlan) tételek száma	
			Kevert db	Nem azonos a feltüntetett fajtanévvel (db)
Vetőmag	8501	8401	70	30
Burgonya	61	60	-	1
Összesen:	8562	8461	70	31
%	100	98,8	0,8	0,4

A 2012-2017. években vizsgált tételek fajtaazonossági és fajtatisztasági eredményeit, valamint a tételek idegen fertőzöttségét a következő táblázat foglalja össze.

Év	Fajtaazonos Fajtatiszta Szabványértéknek megfelelő (alkalmas) %	Szabványérték feletti (alkalmatlan) %	
		Kevert	Nem azonos (más fajta)
2012	95,3	4,3	0,4
2013	94,3	5,5	0,2
2014	95,4	3,9	0,7
2015	97,9	1,4	0,7
2016	98,4	1,2	0,4
2017	98,8	0,8	0,4

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

A Fajtakitermesztő Állomáson 2017-ben 56 növényfaj 1217 fajtájának fajtaazonosságát vizsgáltuk. A jelentősebb termesztett növényfajok közül az alábbiak eredményét ismertetjük:

1. Őszi búza

Ez évben 620 minta fajtaazonosító kitermesztését végeztük el. A vizsgált fajták száma 118 volt.

Év	Fajtaazonos Fajtatiszta Szabványértéknek megfelelő (alkalmas) %	Szabványérték feletti (alkalmatlan) %	
		Kevert	Nem azonos (más fajta)
2012	91,1	8,5	0,4
2013	96,0	3,9	0,1
2014	85,6	14,1	0,3
2015	94,9	4,0	1,1
2016	99,0	1,0	0,0
2017	98,7	1,3	0,0

Munkánkat 45 kontrollminta és 117 hivatalos fajtaleírás segítette, 1 fajtának nem volt hivatalos fajtaleírása, ezt a szabvány és az UPOV előírásai alapján készítettük el.

Az alábbi két táblázat közül az első a magasabb szaporítási fokú szuperelit és elit, a második pedig az első fokú tételek fajtaazonossági vizsgálatának eredményét tartalmazza.

1.1. Magasabb szaporítási fokú tételek (szuperelit, elit)

Év	Fajtaazonos Fajtatiszta Szabványértéknek megfelelő (alkalmas) %	Szabványérték feletti (alkalmatlan) %
2012	89,9	10,1
2013	93,3	6,7
2014	80,5	19,5
2015	93,8	6,2
2016	98,4	1,6
2017	97,4	2,6

1.2. Alacsonyabb szaporítási fokú tételek

Év	Fajtaazonos Fajtatiszta Szabványértéknek megfelelő (alkalmas) %	Szabványérték feletti (alkalmatlan) %
2012	91,4	8,6
2013	96,9	3,1

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

2014	79,1	13,0
2015	95,3	4,7
2016	99,3	0,7
2017	99,3	0,7

2. Napraforgó

A 811 db napraforgó tétel 808 hibridből, és 3 alapanyagból tevődött össze.

A vizsgált fajták száma 75 volt.

Év	Fajtaazonosított Fajtatípus Szabványértéknek megfelelő (alkalmas) %	Szabványérték feletti (alkalmatlan) %
2012	91,4	8,6
2013	94,3	5,7
2014	95,2	4,8
2015	95,1	4,9
2016	96,9	3,1
2017	97,6	2,4

Munkánkat 23 kontrollminta és 53 hivatalos fajtaleírás segítette, 22 fajtának nem volt hivatalos fajtaleírása, ezeket a szabvány és az UPOV előírásai alapján készítettük el.

3. Kukorica

3.1. Hibridek

A fajtaazonosító vizsgálatra beküldött 6270 db hibridkukorica tétel 465 különböző hibrid F₁ vetőmagból állt. A kötelezően elvégzendő vizsgálatok száma a számítógépes programmal történő parcellázási művelet után 4767 tételre terjedt ki. 452 hibridhez volt hivatalos fajtaleírás, 13-hoz nem, ezeket az UPOV előírásai alapján készítettük el.

Év	Tételszám db	Szabványértéknek megfelelő (alkalmas)		Szabványérték feletti idegent tartalmazó (alkalmatlan)	
		db	%	db	%
2011	4572	4339	94,9	233	5,1
2012	4341	4191	96,5	150	3,5
2013	3504	3250	92,8	254	7,2
2014	4156	4021	96,8	135	3,2
2015	4929	4865	98,7	64	1,3
2016	4876	4827	99,0	49	1,0
2017	4765	4721	99,1	44	0,9

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

A vizsgált tételek száma (4765) a 2017. évihez képest (2,3 %)-kal csökkent.

A kispercellás fajtaazonosító vizsgálatról szóló, 2008 márciusában megjelent, MSZ 20476 számú szabványban előírt határértékek szerinti minősítése alapján az alkalmatlan minősítésű tételek 0,9 %-ot értek el. Az alkalmatlan tételek között szerepel 28 olyan tétel is, amelynek növényállománya nem egyezett meg a mintatasakon feltüntetett fajtanévvel. A 465 különböző hibridből 368 SC, 96 TC mindössze 1 hibrid volt DC.

Kontrollparcellát (142 db) a vizsgált hibridek 31 %-a mellé tudtunk vetni.

3.2. Kukorica alapanyagok

Év	Tételszám db	Szabványértéknek megfelelő (alkalmas)		Szabványérték feletti idegent tartalmazó (alkalmatlan)	
		db	%	db	%
2011	67	50	74,6	17	25,4
2012	108	71	65,7	37	34,3
2013	79	51	64,6	28	35,4
2014	79	54	68,3	25	31,7
2015	62	50	80,6	12	19,4
2016	86	81	94,2	5	5,8
2017	51	42	82,4	9	17,6

4. A kispercellás fajtaazonosító vizsgálatra kijelölt standard zöldségfajok

A 2017. évi kötelező standard kispercellás fajtaazonosító vizsgálatokat a Vetőmag Termékta-
náccsal egyeztetve a *paradicsom, a csemege- és pattogató kukorica, valamint a cékla* szaporítá-
sainak mintáiból végeztük el.

Ez utóbbiból nem érkezett be kitermesztési minta.

A következő táblázat tartalmazza a felsorolt fajok eredményeit.

Szaporítási fok	Szabványértéknek megfelelő (alkalmas)	Alkalmatlan		Összesen
		Szabványér- ték feletti (Kevert)	Nem azonos a fajtanévvel	
Paradicsom				
Standard	3	0	0	3
Összesen:	3	0	0	3

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

Csemegekukorica				
Standard	56	1	2	59
Összesen	56	1	2	59
Pattogató kukorica				
I.gen.	5	0	0	5
Standard	13	0	0	13
Összesen:	18	0	0	18

5. Burgonya rügdugvány vizsgálatok

2017-ben 16 fajta, 51 mintájának vizsgálatát végeztük el, valamint 33 db magasabb szaporítási fokú tétel ELISA vizsgálatához szükséges növényeket neveltünk fel. 1 minta felülvizsgálati kérelmét is elvégeztük.

A beküldött minták mintavételi jegyzőkönyvei alapján 175,11 hektár területen volt vetőburgonya előállítás 2017-ben, ami 101,7 %-a a 2016. évnek. Szaporítási fok szerint ez a terület az alábbiak szerint oszlik meg:

Szuperelit:	21,16 ha
Elit :	11,55 ha
Első fok:	142,40 ha

A 48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet értelmében a rügdugvány vizsgálat csak az első fokú tételknél kötelező, a szuperelit és elit tételknél az ELISA vizsgálatot írja elő a rendelkezés. A rendelet 10 %-ig határolja be az Y és sodró tüneteket okozó együttes vírusfertőzöttséget.

Év	Tétel db	A vírusfertőzöttség mértéke %				
		0	0-2	2-4	4-10	10 felett
2011 db	71	24	16	6	11	14
%	100	34	23	8	15	20
2012 db	60	31	14	6	5	4
%	100	51,7	23,3	10	8,3	6,7
2013 db	46	22	10	7	5	2
%	100	47,8	21,8	15,2	10,9	4,3
2014 db	49	19	11	6	5	8
%	100	38,8	22,4	12,2	10,2	16,4
2015 db	37	16	7	1	10	3
%	100	43,3	18,9	2,7	27	8,1
2016 db	37	10	6	2	10	9
%	100	27	16,2	5,4	27	24,4
2017 db	52	18	13	8	8	5
%	100	35	25	15	15	10

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

Ebben az évben a még megengedett (10 %-ig) vírusfertőzött tételek aránya az elmúlt évhez képest jelentősen változott (75,6 %-ról 90 %-ra nőtt). A sodróvírus (PLRV) tünetei a tételek 23 %-ában fordultak elő, ami kismértékű csökkenést jelent az előző évihez képest.

A rügydugvány vizsgálatban 5 tételt nyilvánítottunk alkalmatlannak, ez 9,35 ha vetőburgonya előállítás területét reprezentálja (az 1. szaporítási fokú terület 2,5 %-a).

A következő táblázat a rügydugvány tételek minősítésének területi megoszlását szemlélteti:

Területi illetékesség	Tétel db és ha	A vírusfertőzöttség mértéke %				
		0	0-2	2-4	4-10	10 felett
Baranya-Tolna-Somogy megye	27 97 ha	12 43,3 ha	9 35,4	3 9,3	3 9	- -
Fejér megye	1 -	1 -	- -	- -	- -	- -
Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén megye	16 36,25	1 6	4 9,5	4 6,25	4 6,5	3 8
Jász-Nagykun-Szolnok megye	2 1,35	- -	- -	- -	- -	2 1,35
Vas-Zala megye	5 7,8	4 6,3	- -	1 1,5	- -	- -
Összesen:	51 142,4	18 55,6	13 44,9	8 17,05	7 15,5	5 9,35

6. Reklamációs minták

2017-ben 1 növényfaj 1 reklamációs fajtatisztasági és fajtaazonossági vizsgálatát végeztük el. Az eredményt az alábbi táblázat tartalmazza:

Növényfaj	Reklamációs minták száma db	Alkalmas db	Szabványérték feletti (alkalmatlan) tételek száma	
			Kevert db	Nem azonos a feltüntetett fajta-névvel db
Étkezési paprika	1	-	-	1
Összesen	1	-	-	1

1. VETŐMAGFELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

1.3. Fajtaazonosító kitermesztés

---

7. Egyéb tevékenységek, feladatok

A Szőlő-Gyümölcs Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály részére beállított gyümölcsfa post-control vizsgálat folyamatos. A meglévő 1013 gyümölcsfatétel mellé, 211 gyümölcsfa és 18 mogyoróbokor került telepítésre.

A Kertészeti Növények Fajtakísérleti Osztály részére beállítottunk 205 minta paprikaparcellát DUS vizsgálat céljából.

Az Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály részére a 3060 db nyár oltvány fajta összehasonlító kísérlete, illetve 16 nyárfajtából 3 ismétlésben körkísérlet 0,65 ha területen folyamatos. Szintén folyamatos az alábbi megnevezésű kísérlet növényápolása: Paulownia, nemes nyár és fűz, valamint a fehér akác „Obelisk” fajtacsoport összehasonlító kísérlete, mely 3 ismétléses, 16 fajtás, módosított drbi split-pilot véletlen blokk elrendezésű, gyakorlatilag két kísérlet egy struktúrába rendezve. A 27 ha erdőből 2016-ban kivágásra került 11,47 ha, melynek újratelepítése folyamatos. Elkezdődött a „Fatömeget és famínóséget növelő, új eljárások kidolgozása az erdészeti ültetvényekben” elnevezésű NFKI alapból megvalósuló program.

A Dísznövény és Zöldségpalánta Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály megbízásából a 2013-ban kiültetett *Pyracantha* sp. és a *Buddleja davidii*, valamint a *Hibiscus* post-control vizsgálata befejeződött.

A Szántóföldi Növények Fajtakísérleti Osztály számára helyet biztosítottunk burgonya fitoftóra provokációs kísérlet elvégzéséhez 8 fajtával 2 ismétlésben.

A Kulcsár Vetőmag Kft. megbízásából 1 ha területen 22 zöldborsó fajta került beállításra, amelyből a Kft. májusban nemzetközi szintű fajtabemutatókat tartott.

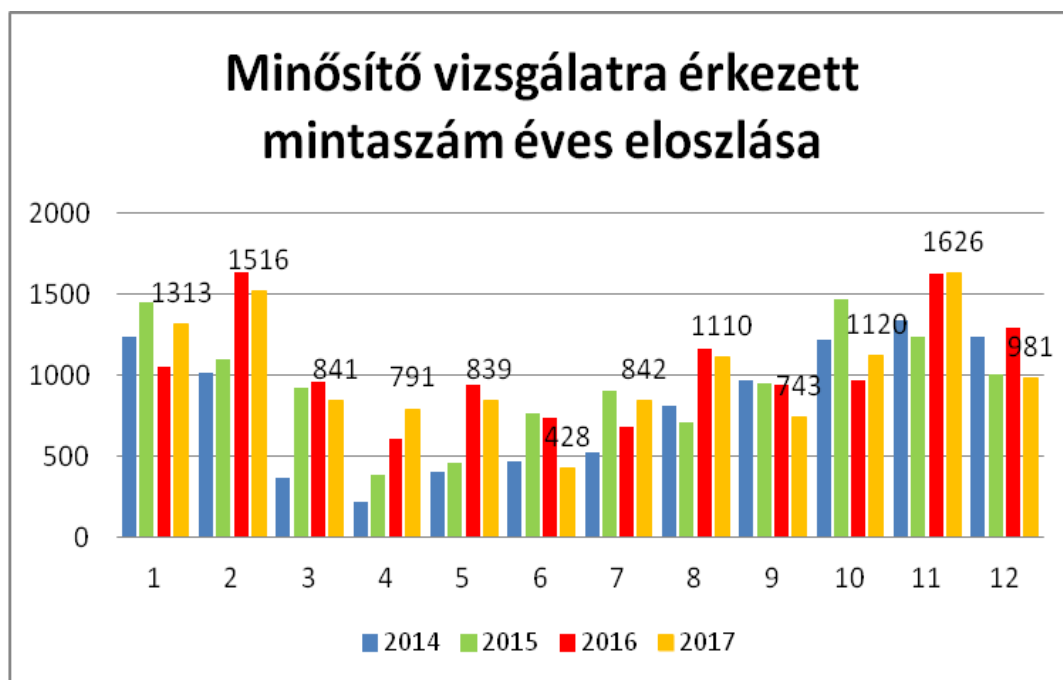
06.08-án fehérmustár, olajretek és mézontófü szemlemetodikai értekezletet tartottunk a megyei kollégák részére 69 fő részvételével.

09.07-én a „125 éves a magyar növény fajtakísérlet” rendezvénysorozat keretén belül erdészeti fajtabemutató került megrendezésre 50 fő részvételével.

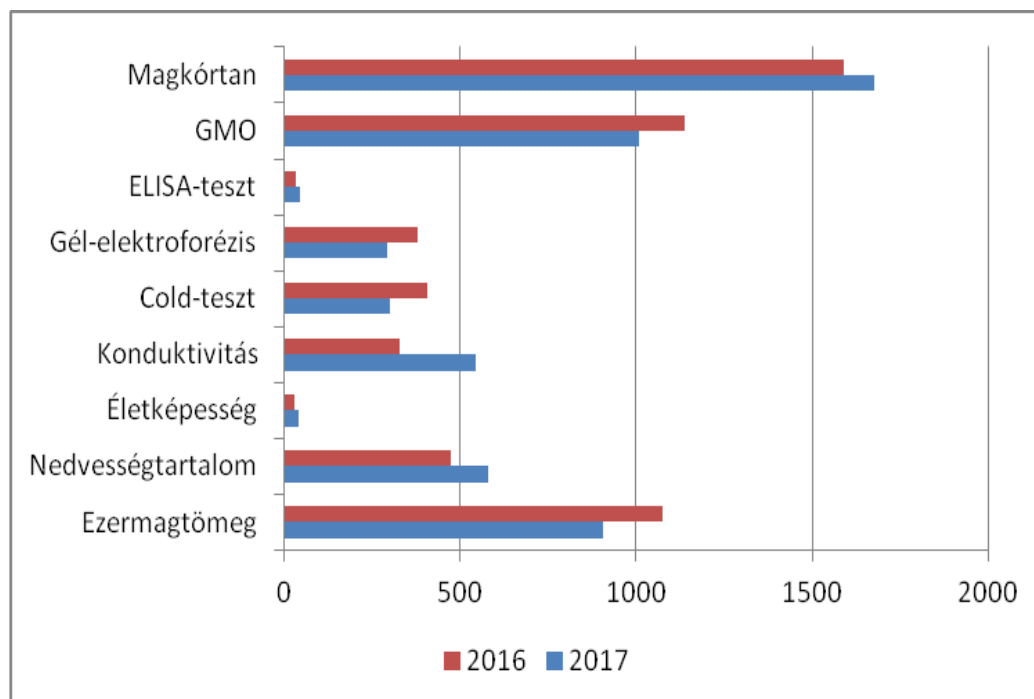
2. FÉMZÁROLÁSOK ÉS LABORATÓRIUMI VIZSGÁLATOK

2. FÉMZÁROLÁSOK ÉS LABORATÓRIUMI VIZSGÁLATOK

2.1. Vetőmagvak laboratóriumi vizsgálata

5. sz. ábra: Tisztaság és csírázókéesség vizsgálatra beérkezett minták számának alakulása és éves eloszlása 2014-2017

6. sz. ábra Egyéb minősítő és nem minősítő vizsgálatok számának alakulása vizsgálatonként 2016-2017

FÉMZÁROLÁSOK ÉS LABORATÓRIUMI VIZSGÁLATOK

2017-ben 9.653 db fémzárolt minta és 2.497 db beküldött minta érkezett vizsgálatra, összesen 12.150 db minta. Az egész évben jelentkezett és nagy erőfeszítések árán teljesített munkamenységet a fenti grafikonok ábrázolják. A vizsgálatra beérkezett minták számának növekedése megállt, az előző évvel azonos nagyságrendben kaptunk mintákat.

Tovább növekedett a bonyolultabb, időigényesebb vizsgálatok száma illetve egyes vetőmagüzemekben elindult a zöldtrágya és takarmány keverékek előállítása. 2017-ben 229 fémzárolt tételhez vizsgáltunk magkeverék mintát.

A beküldött minták száma évente változik, de az elmúlt években ez is jelentősen megnövekedett.

56. táblázat Szakmai feladatok sárokszámai laboratóriumi egységenként

Év Feladat	2016.	2017.	2016.	2017.
	Mintaszám		Vizsgálatok száma	
Tisztaság-idegen mag tartalom	12593	12150	28523	27910
Ezermagtömeg	905	1076	905	1076
Nedvességtartalom	579	475	579	475
Csíráztatás	12593	12150	23410	24300
Életképesség	43	31	172	155
Konduktivitás	543	328	1086	1312
Cold-teszt	300	407	1500	1221
Gél-elektroforézis	292	379	292	569
ELISA-teszt	45	33	27000	19800
GMO	151	268	151	495
Magkörtan	1675	1593	1675	3176
Magvizsgálat összes	29 717		85 293	
Bolti ellenőrzés	225		225	
GMO vetőmag ellenőrzés	845	869	845	1351
GMO levélminta ellenőrzés	12	0	12	0
GMO ellenőrzés összes	857	1137	857	1846
Hatósági ellenőrzés összesen:	1 082		1 082	
Vetőmagvizsgálat összes	30 801		86 375	
Fajta körtan	357	182	357	182
Fajta gél-elektroforézis	494		494	
Fajtavizsgálatok összes:	851		851	
Labor összes	31 652		87 226	

A **Tisztaságvizsgálati Laboratóriumban** 2017-ben 12.150 db minta tisztaság- és idegen mag tartalom vizsgálatát végeztük el, ami összesen 27.910 vizsgálatot jelentett. Ezen kívül 1076 db ezermagtömeg vizsgálat és 475 db nedvességtartalom vizsgálat volt.

A 229 db keverék 1342 vizsgálatot jelent, ez a tisztaságvizsgálat rendkívül időigényes.

A **Csírázóképesség-vizsgálati Laboratóriumban** összesen 12.916 db mintát vizsgáltunk; 12.150 minta csírázóképesség-vizsgálatát 328 db borsó konduktivitás mérést, 31 biokémiai életképesség-vizsgálatot és 407 db Cold-teszt minta vizsgálatát végeztük el 2017-ben, ami összesen 26.988 vizsgálatot jelentett.

A **Genetikai Tisztaságvizsgálati Laboratórium** 2017-ben 1449 mintát vizsgált, ami 21.216db vizsgálatot jelentett.

57. táblázat: *Genetikai vizsgálatokra érkezett minták számának alakulása fajonként 2015-2017*

Fajok	2015./db/	2016./db/	2017./db/
Kukorica	190*	197*	156*
Napraforgó	21	23	75
Paprika	37	44	43
Árpa, búza, tritikale	2 búza	5 búza	4 árpa
Egyéb (ő.káp.repce, mustár)	0	0	1 mustár
Csillagfűrt	0	0	0
GMO	953	1008	1137
ELISA(burgonya rügydugvány növényekből)	37	45	33
Összesen	23403	28277	21216
	*109 hibrid	*143 hibrid	*125 hibrid
	81 alapanyag	54 alapanyag	31 alapanyag

A gélelektroforézis vizsgálatok során a hibridkukoricák valamint paprika hibridek genetikai tisztaságának meghatározása mellett alapanyagok homogenitás vizsgálatát végeztünk el a legnagyobb számban.

Ezeket felül napraforgó hibridek és alapanyagok homogenitás és fajtatisztaság vizsgálatára jelentkezett igény.

A gabonafélék közül árpa mintákat küldtek laboratóriumunkba. 28 referencia gélt készítettünk, amelyek az új kukorica, napraforgó és paprika hibridek genetikai tisztaságvizsgálatához szükségesek.

ELISA teszttel ellenőriztük a szántóföldön alkalmasnak minősített vetőgumó szaporító területek terméséből a szuperelit és elit tételek egészségi állapotát 33 tételnél, ami 19800 db vizsgálatot jelent.

Munkánk legnagyobb hányadát a kijelölt vetőmagtételek géntechnológiai módosításának ellenőrzése adta. Szántóföldi növények közül kukoricát (671), repcét (119) és szóját (175), zöldségnövények közül csemege és pattogató kukoricát (141 +31) vizsgáltunk.

A **Magkórtan Laboratórium** feladata a vetőmagvak magegészség vizsgálata. 2017-ben a magkórtani laboratóriumban 1593 db magegészség vizsgálatot végeztünk.

A korábbi évekhez hasonlóan a Szántóföldi Fajtakísérleti Osztály munkájába is bekapcsolódunk, a búza fuzárium provokációs kísérletben 402 db minta vizsgálatával.

58. táblázat: Magkörtan vizsgálatok száma fajonként 2016.

Faj:							Egyéb	
Év	napraforgó	szója	len	bab	kender	Összes	Fuzarium vizsg.	Mycorhiza vizsg.
2014.	933	248	6	82	19	1288	180	25
2015.	1077	534	2	94	20	1727	287	25
2016.	1061	484	32	66	32	1675	301	56
2017.	1103	394	5	62	29	1593	402	

Hazai körvizsgálatok szervezése:

Hazai körvizsgálatok szervezése:

csíra: borsó, kukorica 10 laboratórium részére

Saját laborunk kiváló és jó eredménnyel teljesítette a vizsgálatokat

A 2016. év végén (november 24-25.) lezajlott ISTA audit során kapott nem megfelelőségeket maradéktalanul kijavítottuk, így sikeresen megújítottuk az ISTA akkreditálásunkat változatlan műszaki területtel.

ISTA éves körvizsgálatok:

ISTA 17-1 *Festuca arundinacea* -tisztaság, idegen mag csíráztatás, A, A, B

ISTA 17-2 *Trifolium repens* -tisztaság, idegen mag, nedvességt., csíráztatás, , A, A, A, A,

ISTA 17-3 *Gypsophila elegans* csíráztatás A

ISTA 17-3 *Lolium perenne* -tisztaság, idegen mag csíráztatás, TTC A, A, A, A

ISTA 17-3 *Picea abies* –csíráztatás A

2.2. Vetőmagvizsgálati oktatás

Megyei kormányhivatalok részére végzett oktatás:

Laborvezetői értekezlet alkalmából április 20.-án 55 fő részvételével megtartottuk az országos szintentartó oktatást nedvességtartalom vizsgálat és ezermagtömeg vizsgálat témakörben, amely teszttel zárult. Kiértékeljük az országos körvizsgálatok eredményeit.

Egyéni oktatás és vizsga: 3 megyétől 20 fő részére

Külső cégek részére szervezett oktatás:

7 vetőmag cégtől 28 fő oktatása 25 munkanap

Egyetemisták látogatásai:

SZIE Szarvas –Vetőmag-gazdálkodási szakmérnök képzés 13 fő

Saját belső szakmai oktatások:

Folyamatosan összesen 15 belső szakmai továbbképzés minden magvizsgáló részvételével

Kokavec Gábor tisztaságvizsgálat

Szekszárdi Andrea tisztaságvizsgálat,

Schneider Annamária körtan vizsgálatok

A megyei kormányhivatalokban működő vetőmagvizsgálati laboratóriumok ellenőrzése ebben az évben az év végi leterheltség miatt ismét elmaradt.

Hatósági ellenőrzések

Bolti ellenőrzés: 33 db csíráztatás.

GMO ellenőrzés: 869 db volt.

2.3. NAH és ISTA akkreditáció

NAH (Nemzeti Akkreditáló Hatóság) akkreditációval 6 db hivatali vetőmagvizsgáló laboratórium rendelkezik. Az akkreditálás műszaki területe:

- Megyei Kormányhivatal Vetőmag- és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztályainál: meghatározott növényfajok esetében mintavétel tisztaság, idegenmag tartalom, nedvességtartalom, csírázóképeség vizsgálat, egészségi állapot, egyöntetűség vizsgálat céljára és a tisztaságvizsgálat, idegenmag-tartalom vizsgálat, ezermagtömeg meghatározás, magdarabszám meghatározás, osztályozottság meghatározása, nedvességtartalom meghatározása, csírázóképeség meghatározása, egyöntetűség vizsgálat, egészségügyi állapot vizsgálata.

- NÉBIH NKI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium: vetőmagtétel mintavétele és a vetőmagminták teljes körű (tisztaság-, csírázóképeség-, nedvességtartalom- és magegészség) laboratóriumi vizsgálata valamint faj- és fajtaazonosság-, kukorica GMO- és burgonya ELISA vizsgálatok.

A NAH (Nemzeti Akkreditáló Hatóság) akkreditáció felülvizsgálata kétévenként esedékes, jelenleg 5 évre szól (66. sz. táblázat). Az MSZ EN ISO/IEC 17025:2005 Vizsgáló- és kalibráló laboratóriumok felkészültségének általános követelményei c. szabványnak kell megfelelni.

Nemzetközi ISTA (International Seed Testing Association) akkreditációval a NÉBIH NKI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium rendelkezik 1998 óta. Az akkreditálás műszaki területe: mintavétel, tisztaság- és idegen mag tartalom-, csírázóképeség-, életképeség-, nedvességtartalom-, magkórtan-, vigor-, ezermagtömeg meghatározás, GMO és faj- és fajtaazonosság vizsgálatok. Az akkreditált státusz felhatalmazást jelent a nemzetközi érvényű ISTA narancs vetőmag tétel és kék vetőmagminta bizonyítványok kiadására.

ISTA felülvizsgálat és audit 3 évenként van, 3 évre szól jelenleg 2019.11.27-ig. A Minőségirányítási Kézikönyvet és a dokumentációt angol nyelven kell beadni és az ISTA Seed Testing Laboratory Accreditation Standard, 2007 előírásainak kell megfelelni

59. sz. táblázat:

Vetőmagvizsgáló laboratórium székhelye	Első NAT akkreditálás éve	Jelenlegi NAT akkreditálás száma	Jelenlegi NAT akkreditálás érvényessége
Budapest	1994.	NAH-1-1657/2015	2019.06.16.
Győr	2006.	NAH-1-1724/2018	2023.05.03.
Székesfehérvár	2005.	NAT-1-1386/2008	2017.12.31.
Pécs	2002.	NAH-1-1746/2018	2023.08.09.
Debrecen	2005.	NAH-1-1412/2013	2017.10.09.
Békéscsaba	1999.	NAH-1-1793/2016	2021.08.23.

A helyben történő hatósági ügyintézés érdekében minden megyei laboratórium az akkreditált státuszát folyamatosan fenntartja illetve megújítja. Ennek érdekében a NÉBIH NKI központi laboratórium feladata

- megszervezni a hazai körvizsgálatokat a Kormányhivataloknál működő vetőmagvizsgáló laboratóriumok részére minden évben más-más növényfajból;
- laborvezetői értekezletek megszervezése évente egy alkalommal, melyeknek keretében az akkreditálás műszaki területét képező vizsgálatokból szakmai továbbképzéseket tartunk;
- folyamatos szakmai koordinálás.
- helyszíni vizsgálati ellenőrzések lebonyolítása a megyei vetőmagvizsgáló laboratóriumoknál.

3. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

Az EU csatlakozás lehetővé tette az áru szabad mozgását, ami az ellenőrzési tevékenység teljes felülvizsgálatát tette szükségessé. A minőség és eredetvédelem oldaláról kell megközelíteni a vetőmag-forgalmazás ellenőrzését. Ennek egységes lebonyolítása érdekében 2009 szeptemberében Hatósági Ellenőrzési Szabályzatot adtunk ki, melynek alkalmazása a szakterület ellenőrzést végző munkatársai részére kötelező.

A hatósági ellenőrzési feladatokat 2017-ben az alábbi jogszabályok felhatalmazása alapján végeztük:

- a 2003. évi LII. törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról
- A kormány 369/2004. (XII.26.) Korm. rendelete a szaporítóanyagokkal kapcsolatos minőségvédelmi bírság megállapításáról
- 40/2004. (IV.7.) FVM rendelete a növényfajták állami elismeréséről
- 48/2004 (IV.21.) FVM rendelete a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról
- 50/2004. (IV.22.) FVM rendelete a zöldség szaporító anyagok előállításáról és forgalomba hozataláról
- 1998. évi XXVII. törvény a géntechnológiai tevékenységről

Az ellenőrzést végző munkatársak száma nem változott, azonban egyre több ellenőrzéssel egy-egy ügy kivizsgálása érdekében egyre több erőforrást kell igénybe vennünk.

Hatósági ellenőrzést az előző évek gyakorlatához hasonlóan az alábbi témakörökben végeztünk:

60. sz. táblázat *Hatósági ellenőrzések alakulása (2017. év)*

Hatósági ellenőrzés témakörök	Ellenőrzések száma
Alkalmatlan vetőmagtétel elszámoltatása	110
Szántóföldi elő- és közbeeső szemle	2
Címke felhasználás ellenőrzése	165
Egyöntetűségi mintavétel	9
Géntechnológiai folyamat ellenőrzése	1
Hatósági zár aláhelyezés	1
Hivatalos mintavétel hatósági jogkörben	498
Reklamációs ügyek	7
Tényleges termés elszámolás	14
Vetőmag forgalmazás bolti ellenőrzés	91
Vetőmag üzemek komplex ellenőrzése	17
Kiszerezési tevékenység ellenőrzése	4
Magszámláló ellenőrzés	1
Hivatalos mintavétel hatósági jogkörben GMO mintavétel kijelölésre	448
GMO alkalmatlan tétel elszámoltatás (pozitív) meg-	7

3. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

Hatósági ellenőrzés témakörök	Ellenőrzések száma
semmisítés	
Automata mintavevő ellenőrzés	56
Fajtafenntartás ellenőrzése	3
Összesen:	1434

A hatósági ellenőrzési jegyzőkönyvek feldolgozása a számítógépes rendszer segítségével történik.

Mind a NÉBIH NKI, mind pedig a járási hivatalok Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályai a törvény, valamint a végrehajtására kiadott rendeletek előírásainak betartására, illetve betartatására figyelemmel végzi munkáját. A cél nem elsősorban a minőségvédelmi bírság kiszabása, hanem a jogszerű vetőmaghasználat elősegítése. Minden fórumon, ahol részt vettünk, éltünk a figyelem felhívás eszközével, a minősített vetőmaghasználat jelentőségének kihangsúlyozásával.

61. sz. táblázat *Hatósági ellenőrzések alakulása 2013-2017*

Év	Ellenőrzések száma
2013.	995
2014.	1031
2015.	1276
2016.	1047
2017.	1434

3.1. *Vetőmag- feldolgozó üzemek komplex ellenőrzése*

Ezen ellenőrzések során (ellenőrzések száma: 17) a vetőmagüzemek teljes tevékenységét ellenőrizzük a nyilvántartások, a be- és kiszállítás bizonylatolásán, a feldolgozási folyamaton, az előkészített vetőmag, valamint a fémzárolás folyamatán keresztül. Ellenőrizzük a bizonyítványok, letéti minták meglétét, tárolását. Ebben a témakörben –bár a legmunkaigényesebb ellenőrzésről van szó– évről évre emelkedik az ellenőrzések száma. Ezévből kiemelt feladat volt az üzemi ellenőrzések lebonyolítása. A rendszeres ellenőrzésnek egyértelmű a visszatartó hatása a szabálytalanságok elkövetésével szemben. A nagy vetőmagüzemekben a teljes maradvány vetőmag készletet bevizsgáltuk és elvégeztük a vetőmagtétel csírázóképesség vizsgálatát hatósági jogkörben.

3.2. *Vetőmaggal kapcsolatos reklamációk kivizsgálása*

Írásban történt bejelentések, reklamációk esetén (bejelentések száma 7) a kivizsgálás során a következő intézkedésekre kerülhet sor:

- helyszíni szemle
- mintavétel, minta bevonása ellenőrző vizsgálatra, vagy ellenőrző kitermesztésre
- utóellenőrzés a szabálytalanságok megszüntetése tárgyában
- peres, vitás ügyekben a helyszínen szükséges eljárás, intézkedés megtétele, szükség szerint szakvélemény elkészítése rendőrség, bíróság részére

Az ellenőrzéseket az illetékes megye felügyelőivel közösen végeztük.

Az ilyen jellegű ellenőrzések száma emelkedett az előző évhez képest. Az emelkedés oka, hogy egyes ügyek bonyolultsága, miatt több ellenőrzést is igényeltek ugyanazon esetek. Az Európai Unió tagországaiból szaporítási és árutermesztési célra beérkező vetőgumó reklamációk kivizsgálása jelentette a legtöbb feladatot.

A vetőmaggal kapcsolatos reklamációk egy része alaptalan, a termelő a nem megfelelő technológia alkalmazása miatt bekövetkező terméskiesést sok esetben a vetőmagra kívánja visszavezetni, minden alapot nélkülözve.

3.3. *Szántóföldi szemle hatósági jogkörben*

A hatósági jogkörben végzett szántóföldi ellenőrzéseket az alábbi esetekben végezzük:

- izoláció meglétének ellenőrzése a kötelező szántóföldi szemlék előtti időszakban
- állománysűrűség ellenőrzése külső körülmények (elemi kár vagy egyéb ok miatti kipusztulás).
- új telepítésű herefélék és fű szaporítások esetében, amennyiben az őszi állományszemlélt nem lehetett elvégezni
- növényfajta fenntartásának ellenőrzése szántóföldön
- két hivatalos szemle közt szükséges ellenőrzés végrehajtása
- bármilyen esetben amikor időjárási, vagy egyéb okok ezt szükségessé teszik,
- időbeli izoláció ellenőrzése
- engedélyes vetőmag felhasználása esetén

Ezévből e témakörben 2 ellenőrzést végeztünk.

3.4. *Hivatalos mintavétel hatósági jogkörben, letéti minták ellenőrzése*

Továbbra is kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy az országba beérkező vetőmagvak minőségét folyamatosan ellenőrizzük. Az uniós csatlakozást megelőzően minden beérkező vetőmagot fémzároltatni kellett. A felhasználók jelentős része ezt az ellenőrzést a továbbiakban is igényelné, de erre nem ad lehetőséget a csatlakozás után kialakult helyzet. Évről-évre sok panasz van az EU-ból beérkezett vetőmagvak minőségével kapcsolatban. A 48/2004. (IV.21.) FVM rendelet 19. § (4) bekezdése szerint: „Az Európai Unió valamely más tagállamában előállított, a Magyar Köztársaság területén továbbszaporításra kerülő vetőmagvagról azok tulajdonosa állít ki származási igazolást, melyhez a címkét csatolni kell. A vetőmag tulajdonosának a Magyar Köztársaságban levő telephelyén rendelkeznie kell letéti mintával.” Ez az intézkedés alapvetően a felhasználók érdekeit védi. Az előző évi intézkedéseink következtében a vetőmag előállítók többsége rendszeresen kéri a beérkezett vetőmagtétel mintázását. Az ellenőrzések célja a letéti minták meglétének ellenőrzése és vizsgálata. Ennek során mintát vettünk, illetve osztottunk meg vizsgálat céljára.

Az ellenőrzéseknek tulajdonítjuk, hogy az alkalmatlan minősítésű tételek száma kevesebb, mint az előző években, de az ellenőrzés fenntartása indokolt.

A letéti minták ellenőrzésének igen nagy jelentősége van, elsősorban a szaporítók érdekében. Nem megengedhető, hogy anyamagként olyan vetőmagtétel kerüljenek felhasználásra – mindenféle kontroll nélkül –, amelynek nem felelnek meg az előírt követelményeknek.

Magas szaporítási fokú vetőmagtétel esetében engedély birtokában lehetőség van a felhasználásra, de amennyiben engedéllyel nem rendelkezik a vetőmagtétel szankciót kell alkalmazni.

Rendszeres a mintavétel a kereskedelmi forgalomban lévő vetőmagvakból (lásd a 3.13. pontban) Előző évekről megmaradt vetőmagtétel – főleg gabonafélék, kukorica alapanyagok – hivatalos mintavételét és vizsgálatát is sokan kéri. Ugyancsak rendszeres a mintavétel a továbbfeldolgozás céljára külföldről beérkezett vetőmagvak esetében is.

A mintavételek száma tovább növekedett az előző évhez képest is és ez a tendencia folytatódik. 2017. évben összesen 448 ellenőrzést végeztünk ebben a témakörben.

3.5. *Tényleges termés elszámoltatása*

Az ellenőrzések, elszámoltatások abban az esetben szükségesek, amikor a betakarított termés mennyisége lényegesen ($\pm 30\%$) eltér a szemlejegyzőkönyvön szereplő becsült terméstől. Szükség szerint céll ellenőrzéseket is tartunk ezen a területen. A szaporító terület és az érési időben előforduló szélsőséges időjárás miatt több ilyen jellegű ellenőrzésre volt szükség, mint az előző években. Kalászos gabonánál a betakarítás kései szakaszában a kedvezőtlen időjárás miatt több esetben szükség volt termés elszámoltatásra. A hibridkukorica és napraforgó szaporításoknál, az időjárás kedvező volt, ami a vártnál nagyobb termésátlagokat eredményezett. Termés elszámoltatást 14 esetben kellett végeznünk.

3.6. *Kiszerezési tevékenység ellenőrzése*

A vetőmag rendelet a kiszerezést végző 20 szervezetnek a Hivatal által történő nyilvántartásba vételét írja elő. Jelenleg kevesebb regisztrált kiszerező szervezet van Magyarországon, mint a rendelet bevezetése előtti időszakban. A kistasakos vetőmag forgalom ellenőrzése a kiszerezők ellenőrzésén keresztül a leghatékonyabb, ezért ezen szervezetek ellenőrzését a kiszerezés helyszínén végezzük. Mindamelllett, hogy a kiszerezéssel kapcsolatos nyilvántartások pontossága

kedvezőbb mint az előző években egyes meghatározó vetőmag kiszerelő cégnél ismételt ellenőrzésekre volt szükség.

2017. évben nem tudtuk fokozni a kiszerelést végző cégek ellenőrzését, hogy a forgalomba kerülő vetőmagtétel mindenben megfeleljenek a törvényi előírásoknak. Összesen 4 alkalommal tartottunk ellenőrzést.

3.7. Alkalmatlan vetőmagtétel elszámoltatása

A szántóföldi ellenőrzéseken, valamint a fémzárolás során alkalmatlan, a határértékeknek nem megfelelő vetőmagtétel további sorsának nyomon követése fontos. A vetőmagminősítési határértékeknek nem megfelelő tételknél a címkék levágását és elszámoltatását ellenőrizzük. Előfordult, hogy alkalmatlannak minősített vetőmagtétel kiszállításra és elvetésre kerültek, ami minőségvédelmi bírság kiszabására kiszabását vonta maga után. 2017. évben 110 esetben hajtottunk végre ellenőrzést.

3.8. Címkefelhasználás elszámoltatása

Az EU csatlakozással egy időben a Hivatal új típusú fémzárolási címkéket vezetett be. Az új címkék kitöltéséhez új és folyamatosan tökéletesített, biztonságosabb címkenyomtatási program tartozik. Ennek megfelelően a címkék felhasználásának ellenőrzése kiemelt, folyamatos, nagy munkaráfordítást igénylő feladat, mert címke szigorú elszámolás alatt álló sorszámozott bizonylat. Mivel a fémzárolási címke okmányként kíséri az árut, a címkefelhasználás ellenőrzése eddig is ezután is kiemelt feladatot jelent ellenőrzéseink során. 2017. évben 165 esetben végeztünk ellenőrzést feldolgozó üzemekben e témakörben.

3.9. Vetőmagtétel zár alá helyezése, hatósági zár feloldása

Ezt az eljárást abban az esetben alkalmazzuk, amikor a vetőmagtétel minősítéséhez nem állnak rendelkezésre azok az igazolások, jegyzőkönyvek, amelyek hitelt érdemlően bizonyítani tudnák a vetőmag eredetét (1 alkalom). Ennek tipikus esete, amire az előző években is sok példa volt – amikor egy fajta vetőmagját, annak minősítését megelőzően hozzák be az országba. A zár feloldására és a vetőmag forgalomba hozatalára, felhasználására csak a fajta elismerését követően kerülhet sor.

Jellemző, amikor nagyobb mennyiségű nem megfelelő minőségű, vagy nem előírászerű jelölésű vetőmag kerül forgalomba. Ezen esetekben az értékesítés helyén helyezük az árut zár alá, majd ha kijavítható hibáról van szó annak elvégzése után oldjuk fel a zárat.

2017. évben kevesebb alkalommal kellett a zár alá vétel szankciójával élnünk, mint az előző évben, köszönhetően a jogkövető magatartásnak.

3.10. Vetőmagforgalmazás bolti ellenőrzése

A legfontosabb, legkiterjedtebb hatósági ellenőrzési feladatunk, amit a tavaszi vetés előtti időszakban végzünk legnagyobb mértékben. Sajnos erre a területre a szükségesnél kevesebb erőforrást tudunk biztosítani. A legtöbb ellenőrzést a bolti vetőmagforgalom ellenőrzése területén végeztük, de történtek ilyen tárgyú ellenőrzések a nagykereskedőknél, vetőmag előállítóknál is (összes ellenőrzés: 91). A bolti forgalomban a legtipikusabb szabálytalanságok:

3. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

- nem megfelelő minőségű áru forgalmazása,
- bontott zsákból történő árusítás,
- hiányos, vagy hibás jelzéssel forgalmazott vetőmagvak
- hamisított címkével, nem minősített áru vetőmagként történő árusítása.

A vetőmagboltokban rendszeres a forgalmazott vetőmagvak mintázása és vizsgálata. 2017-ben a megyei Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályon dolgozó kollégák több száz tételből vettek mintát, amelyeknek kisebb része nem felelt meg a vonatkozó minőségi előírásoknak. Az a tapasztalatunk, hogy a legtöbb üzlet olyan kis készlettel rendelkezik, hogy a vetőmagvizsgálat befejezését követően már nem rendelkezik, vagy csak minimális készlettel. Ezek a kis tételek, ha nem felel meg a minőségük legtöbbször a helyszínen megsemmisítésre kerülnek. Az egyszerre megrendelt kis készletek következménye az is, hogy kevés helyen találkoztunk elfekvő, több éves készlettel.

Az ellenőrzéseink száma e területen jelentős, de csökkent az előző évekhez képest. Sok éves tapasztalat, hogy ahol rendszeres az ellenőrzés ott lényegesen kevesebb szabálytalanság fordul elő. Ezt az ellenőrzést fenn kell tartani a növénytermesztők érdekében, még akkor is ha a költségek csak részben térülnek meg (minőségvédelmi bírság kiszabása esetében).

3.11. Automata mintavevők ellenőrzése

Április folyamán elindítottuk a vetőmagüzemek hatósági ellenőrzését, amelynek keretében az automata mintavevő készülékeket ellenőriztük az engedélybe foglalt feltételek betartását érintően. 33 db készülék helyszíni ellenőrzését végeztük el a korábban kiadott 47 db engedélyezett mintavevő közül. A tapasztalt hiányosságok többsége (15 eset) a mintavevő készülék szerkezeti átépítésének előírását vonta maga után, ezen kívül jelölési hiba és dokumentációs hiányosság fordult elő. Minden esetben előírtuk az üzemek részére a hiányosságok megszüntetését, amit újabb ellenőrzésekkel fogantatosítottunk. Az év során eddig 15 db új engedélyt adtunk ki, és további 5 db engedélyezés van folyamatban.

3.12. Fajtafenntartás ellenőrzése

A genetikai alapok védelme érdekében rendszeresen ellenőrzésre kerül a fajta fenntartási tevékenység a nemesítőknél. Ezt az ellenőrzést a Fajtakísérleti Szakterülettel közösen végezzük. 2017. évben ilyen komplex ellenőrzésre 3 alkalommal került sor.

3.13. GMO kísérletek ellenőrzése

2000 évtől kezdődően feladatunkat képezi a genetikailag módosított szervezetekkel (továbbiakban GMO) kapcsolatos kísérletek hatósági ellenőrzése, az ezzel kapcsolatos komplex ellenőrzési rend megszervezése, végrehajtása. E területen elsősorban a nemesítő intézeteknél voltak ellenőrzések a kísérleti parcellák ellenőrzése, utóellenőrzése, a termés megsemmisítése témakörökben. E területen a Fajtakísérleti Osztály munkatársaival közösen végezzük az ellenőrzéseket. Ezek a vizsgálatok rendeletileg előírtak, de hatósági díjtétellel nem ellentételezettek. Ugyanez áll a szántóföldön történő ellenőrzések alkalmával felmerülő költségekre is. 2017-ben nem végeztünk ilyen ellenőrzéseket.

3.14. GMO vetőmag-ellenőrzés és vizsgálat 2017-ben

Az esetleges GMO szennyezettséget ellenőrző vetőmag-vizsgálat kockázat-értékelésen alapuló kiválasztással folyik a hatályos jogszabályok (a 2003. LII. vetőmagtörvény, valamint a végrehajtására kiadott miniszteri rendeletek /48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet a szántóföldi növényfajokra és 50/2004. (IV. 22.) FVM rendelet a zöldség szaporítóanyagokra/) alapján.

A NÉBIH NKI szakmai útmutatót adott közre 2016. március 01-én a vetőmagtétel GMO ellenőrzéséhez. Az útmutató célja a hatósági ellenőrzések rendjének meghatározása az érvényes jogszabályi környezethez igazodóan, annak érdekében, hogy géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett vetőmag vagy szaporítóanyag Magyarországon történő forgalomba hozatalának, köztermesztésbe bocsátásának kockázatát csökkentse.

Vetőmagtétel bejelentése és kiválasztása vizsgálatra

Nem hazánkban előállított takarmány-, csemege és pattogatnivaló kukorica, szója, őszi káposztarepce vetőmagtételt a Magyarországon első alkalommal forgalomba hozónak a vetőmagtétel beérkezését követően 5 napon belül írásban tájékoztatnia kell a NÉBIH-t a vetőmagtétel beszállításának tényéről, valamint mennyiségéről.

A bejelentés alapján a tételt a NÉBIH nyilvántartásba veszi. Ez a nyilvántartás képezi a kockázatelemzésen alapuló kiválasztás alapját.

A NÉBIH a bejelentést követően 5 napon belül elvégzi a kiválasztást, és erről írásban tájékoztatja a bejelentőt.

A NÉBIH a bejelentett import szemes, csemege és pattogató kukorica, szója és repce vetőmagtételből kockázatértékelés alapján legalább 10 % arányban választja ki GMO szűrővizsgálat céljára az alábbi kockázati szempontok figyelembe vételével:

- a GMO vetőmag forgalmazást engedélyező ország nagyobb kockázati tényező,
- az előző években kimutatott GMO szennyezett tétel származási országa kockázati tényező,
- a vetőmagtétel nagysága alapján a nagyobb tétel nagyobb kockázatot jelent,
- a korábbi pozitív vizsgálati eredmény az adott előállító, forgalmazó vagy nemesítő ház nagyobb kockázatát jelenti.

Hazánkban előállított takarmány-, csemege és pattogatnivaló kukorica, szója, őszi káposztarepce vetőmagtételt az előállító a fémzárolási előterjesztő nyomtatványon jelenti be a fémzárolandó vetőmag tételt a területileg illetékes megyei kormányhivataloknak. A kormányhivatal a kérelmet nyilvántartásba veszi.

A megyei Kormányhivatal a bejelentést követően 5 napon belül elvégzi a kiválasztást és erről írásban, tájékoztatja a bejelentőt.

A megyei Kormányhivatal a bejelentett hazai előállítású vetőmagtételből kockázatértékelés alapján legalább 5 % arányban választ ki GMO mentességi vizsgálatra az alábbi kockázatértékelési szempontok figyelembe vételével:

- a vetőmagtétel nagysága alapján a nagyobb tétel nagyobb kockázatot jelent,

3. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

- a korábbi pozitív vizsgálati eredmény az adott előállító, forgalmazó vagy nemesítő ház nagyobb kockázatát jelenti,
- ha a szaporításhoz felhasznált szülővonalak származási helye más kontinensen van, az nagyobb kockázati tényező.

Mintavétel GMO szűrővizsgálathoz

A vizsgálati kijelölésről a NÉBIH – az import és EU vetőmagtételek bejelentőjével egy időben – értesíti az érintett megyei kormányhivatal illetékes osztályát. A megyei kormányhivatal Vetőmagfelügyeleti Osztálya az értesítéstől számított 5 napon belül elvégzi a mintavételt.

Standard vetőmagtételek esetében lehetőség van saját jogú mintavételre. Saját jogú minősítés esetén a NÉBIH által levizsgáztatott mintavevő veszi a GMO ellenőrzési mintát.

Laboratóriumi GMO vizsgálat

A vetőmagminták GMO szennyezettség kiszűrésére irányuló vizsgálatait a NÉBIH Központi Vetőmagvizsgáló Laboratóriuma végzi. A vizsgálatokat a minták beérkezési sorrendjében kezdi a laboratórium vizsgálni. A laboratórium a nemzetközileg elfogadott vizsgálati módszerek szerint először kvalitatív szűrést végez. A genetikai módosítás jelenlétét PCR (Polymerase chain reaction / polimeráz láncreakció) eljárással mutatja ki.

Pozitív eredmény esetén a NÉBIH Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság (ÉTbI) Élelmiszer Mikrobiológiai Nemzeti Referencia Laboratóriuma részére kerül megküldésre. Az ÉTbI laboratórium szűrővizsgálatokkal megerősíti a GMO jelenlétét és pozitív eredmény esetén azonosítja a GMO eventet/eventeket.

Hatósági eljárás

Amennyiben a Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium vizsgálata során a GMO szennyezettség kimutatható, a NÉBIH hatósági eljárást indít a fémzároltatóval, illetve első magyarországi forgalmazóval szemben a szaporítóanyag géntechnológiai eredetének, GMO mentességének vizsgálata tárgyában. A közigazgatási hatósági eljárás megindításáról a NÉBIH értesíti az ügyfelet. Az eljárás megindításával egy időben a NÉBIH a tétel zárolásáról szóló végzést bocsát ki a döntéshozatalig. A hatósági zár időtartama maximum 45 nap, amely indokolt esetben további 45 nappal meghosszabbítható. A hatósági zár időtartama alatt a zár alá vett vetőmagtételt nem lehet elmozdítani. A zárolt vetőmagot a birtokosának meg kell semmisítenie a határozatban megadott időn belül oly módon, hogy a szennyezés ne terjedhessen tovább. A hatósági zárral kapcsolatos intézkedés betartását, valamint a szennyezett vetőmag megsemmisítését – illetve a megsemmisítésre történő elszállítását – az illetékes megyei kormányhivatal ellenőrzi. A megsemmisítés előtt az elsődleges forgalmazótól vagy fémzároltatótól a tétel göngyölegeinek kísérő okmányai illetve a címkék bevonásra kerülnek.

A NÉBIH NKI az állami fajtakísérletre beküldött kukorica, csemege és pattogató kukorica, repce és szója vetőmag mintákból GMO ellenőrzési mintát vehet szűrővizsgálatra. A mintát a Tordasi Fajtakísérleti Állomáson veszi meg a területileg illetékes Fejér Megyei Kormányhivatal, majd továbbítja azt a NÉBIH Központi Vetőmagvizsgáló Laboratóriuma részére.

3. HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

A 2011. évben kezdődött szigorított GMO vizsgálatok egy esetben sem mutattak ki 100 %-os GMO tartalmat, csak GMO szennyezettséget. 2014-ben még szűrőpróbaszerűen, 2015-től már minden egyes, állami fajtaelismerésre beküldött szója fajta vetőmagmintáját levizsgáltuk GMO szennyezettségre, illetve GMO mentességre, így nem kerülhet elvetésre fajtakísérletben sem GMO tartalmú szójafajta.

2017-ben 1.137 GMO vizsgálatot végzett a NÉBIH NKI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratóriuma az sz. táblázat szerinti megoszlásban.

62.sz. táblázat *GMO vizsgálatok, 2017*

Faj	Összes vizsgálat (db)	Ebből pozitív (db)
Kukorica	671	6
Szója	175	5
Káposztarepce	119	0
Csemege kukorica	141	3
Pattogató kukorica	31	0
Összesen	1.137	14

Kukorica

A GMO vizsgálatra kiválasztott kukorica vetőmagtételük közül 6 esetben állapítottunk meg szennyezettséget. Mind a 6 tétel esetében kiadtuk a megsemmisítő határozatot összesen 78, 051 tonna mennyiségre. A teljes mennyiség megsemmisítésre került.

Csemege és pattogató kukorica

A 3 pozitív tétel közül 1 csemege kukoricára, összesen 2.250 kg mennyiségű tételre kellett kiadni megsemmisítő határozatot. A másik két pozitív tételből csak az ISTA minta érkezett be az országba.

A csemege és pattogató kukorica vetőmagot forgalmazó cégek a két faj nagyfokú veszélyeztetettsége miatt legtöbb esetben élnek az ISTA minta előzetes megküldésének a lehetőségével, amelynek értelmében az importnak szánt tételből mintát vesz az ISTA mintavételre feljogosított szervezet, és ezt a mintát küldik be hozzánk GMO vizsgálatra. A legtöbb esetben a magyarországi vetésre szánt összes vetőmagtételt bevizsgálják GMO szennyezettségre az igazgatóságunkkal, elkerülve így az esetleges megsemmisítést.

Szója

A GMO vizsgálatok 5 szója vetőmagtétel esetében állapítottak meg szennyezettséget. Ebből 3 esetben fajtakísérletre beérkezett vetőmag mintájából mutattunk ki GMO szennyezettséget. A fajtatulajdonosokat értesítettük a vizsgálati eredményről, és lehetőséget kaptak a vetőmagtétel kicserélésére. A fajtakísérletre beküldött mennyiségek mindhárom fajta esetében megsemmisítésre kerültek. Egy tétel esetében csak az ISTA vetőmagminta érkezett be, és összesen egy fajtakísérletre érkezett 12 kg-os tételre kellett megsemmisítő határozatot kiadni.

A hatósági ellenőrzések tapasztalatai:

A Vetőmagfelügyeleti Szakterületen dolgozók által végzett ellenőrzési munkára a vetőmagelőállítás, feldolgozás, forgalmazás területén tapasztalható liberalizáció miatt egyre nagyobb szükség van.

Mind a termelők, mind a termeltetők a megfelelő minőség érdekében egyre több biztosítékot kívánnak beiktatni tevékenységükbe, melynek alapja a megfelelő minőségű vetőmag.

Ezt az ellenőrző tevékenységet folytatni kell még akkor is, ha ennek anyagi ellentételezése nem, vagy csak részben biztosított, (bár finanszírozását állami költségvetésből kell biztosítani a jogszabályok szerint) hiszen az EU további bővülése csak fokozta a határok átjárhatóságát, és ezáltal az ellenőrzés nélküli vetőmagforgalmazás adta kockázatot.

Az ellenőrzések során szerzett rossz tapasztalatok szükségessé teszik az ellenőrzési tevékenység fokozását azokon a területeken, ahol több szabálytalanságot tapasztaltunk. (letéti minták, bolti minták, kiszerezési tevékenység)

Közösen az ágazat szereplőivel és az érdekképviseléssel további ellenőrzési és végrehajtási stratégiát kell kialakítani a fekete, hamisított vetőmagforgalom visszaszorítására.

4. EGYÉB SZAKTERÜLETI TEVÉKENYSÉG

4.1. Géntechnológiával kapcsolatos feladatok

A vetőmagvak GMO ellenőrzéséről a 3.13 pont alatt már írtunk.

A vetőmag-felügyeleti szakemberek az alábbi, géntechnológiával kapcsolatos további feladatokban vettek részt:

- A GEVB (Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság) titkársági teendőinek ellátása: a Géntechnológiai Bizottság szervezetéről és működéséről szóló 128/2003. (XII. 19.) FVM rendelet előírásának megfelelően a Minőségfelügyeleti Osztály vezetője végezte ezt a feladatot. A Bizottság 2017-ben 3 alkalommal ülésezett. Feladata az FM-ben működő Géntechnológiai Hatósághoz benyújtott engedélykérelmek elbírálása, véleményezése volt. 2017-ben az alábbiakban összefoglalt géntechnológiai kérelmeket bírálta el, ill. korábbi kísérleti eredmények éves jelentését vitatta meg:

géntechnológiai létesítmény létrehozása:	8 db
zárt rendszerű felhasználás, géntechnológiai tevékenység:	12 db
kísérleti kibocsátás:	1 db
kísérleti anyag szállítási engedélye:	10 db
kísérleti anyag kivitele és/vagy behozatala:	8 db
2017. évben a géntechnológiai hatóság által kiadott határozatok száma:	39 db

Az MTA, a minisztériumok és a civil szervezetek delegáltjaiként a GEVB tagságát 19 fő alkotja, akik delegáló szervezetük, ill. szakterületük alapján három albizottságba (mezőgazdasági és ipari, környezetvédelmi és egészségügyi) tömörülnek.

A létesítményre vonatkozó engedélykérelmekkel egyidejűleg legnagyobb számban zárt rendszerű felhasználásra vonatkozó engedély iránti kérelmek érkeztek. A főként mikrobiológiai, élettani, immunológiai és farmakológiai alap kutatásokkal foglalkozó, illetve kutatási vagy diagnosztikai szolgáltatásokat nyújtó laboratóriumok, kutatási egységek létesítmény és felhasználási engedély iránti kérelmének véleményezése jelentette a GEVB munkáját. Kisebbszámban jöttek kérelmek állatgyógyászati vakcina-gyártóktól. GM-növények szabadföldi kísérleteivel kapcsolatban jelentősen kevesebb anyag érkezett.

- GM növényfajtákkal végzett szántóföldi kibocsátási kísérletek feltételeinek ellenőrzése: az FM mint Géntechnológiai Hatóság írta elő a kérelmezők részére a GM szervezetekkel végzett szántóföldi kísérleteket engedélyező határozataiban a kibocsátási feltételeket, amelyek ellenőrzését is munkatársaink végezték korábban. A GM kísérleti kibocsátások ellenőrzése 2017-ben nem történt.

4.2. Európai Unió feladatok

- Az Európai Bizottság 2004/842/EK Határozatának végrehajtása kapcsán a fajtajelöltek vetőmagjainak kísérleti célú forgalomba hozatali engedélyezését végeztük. Kukorica, napraforgó és repce fajtajelöltek vetőmagjának az Európai Unió tagállamai területén való forgalomba hozatalához adtunk ki engedélyt.

- A fajonként jogszabályban meghatározott, legutolsó szaporítási fokú, de alacsonyabb csírázóképeség miatt alkalmatlan minőségű vetőmagtétel engedéllyel történő forgalomba hozatalának jóváhagyását – az Európai Bizottság 217/2006/EK Rendeleté-

nek előírása szerint – az EU illetékes szakbizottsága elé kell terjesztenünk. Durumbúza, len és kender II. fokú vetőmagtételi esetében az engedélyezés a 217/2006/EC Rendelet előírásainak megfelelően történt, azaz a forgalomba hozatali engedélyt az EU szakbizottsága bocsátotta ki. Alacsonyabb csírázóképeség miatti engedélyezést további 51 db vetőmagtétel esetében végeztünk határozat kiadásával, saját hatáskörben.

4.3. Nemzetközi szakmai feladatok

ESCAA, OECD és más nemzetközi szakmai szervezettől megküldött kérdőívek kitöltése, és hatósági adatszolgáltatás, felmérések elkészítése szakmai szervezetek részére.

- Európai Vetőmagminősítő Hatóságok Szervezetének (ESCAA) éves ülése: 2017. május 17-19. között Hollandiában került sor az EU tagállamok és társult országok vetőmag-minősítő hatóságai részére rendezett 2017. évi szakmai találkozóra. Az európai vetőmag-minősítő hatóságokat tömörítő ESCAA szervezete, amely olyan aktuális témakörök megvitatását tűzi ki célul, amelyekre a brüsszeli bizottsági üléseken nincsen elegendő idő. 2017-ben a vetőmagtétel címkézése, a címke-sorszám kötelező bevezetésével (ennek mi 15 éve már eleget tettünk) kapcsolatos tapasztalatok és a vetőmagkeverékek minősítésének holland gyakorlata szerepelt az előre tervezett vitatémák között. A találkozó idén a holland társhatóságok, a NAK és a Naktuinbouw adtak otthont Leidenben és Emmeloordban. Az ESCAA találkozóknak az ad különös jelentőséget, hogy az EU által kiadott közösségi szabályozást hogyan értelmezik az egyes nemzeti hatóságok az adott részterületen, és azt hogyan hajtják végre.

- OECD Vetőmag Fajtaigazolási Rendszer (OECD Seed Schemes) éves találkozója: 2017. június 27-30. között Prágában, a cseh társhatóság rendezésében tartották meg az éves OECD Seed Annual Meetinget a Vetőmag Fajtaigazolási Rendszerben részt vevő nemzetközi szervezet tagországainak küldöttei számára.

Az OECD Vetőmag Rendszere egy nemzetközi kormányközi szakmai világszervezet, amelynek az egyes tagországok vetőmagfelügyeleti hatóságai a közvetlen képviselőket ellátó tagjai. Magyarországot 1970-1978 között vették fel az OECD akkori négy növénycsoportjának rendszerébe. A szervezet munkájában való részvételhez nem az adott tagállam teljes jogú OECD tagsága szükséges, hanem az ország szakmai alkalmassága. Emiatt vették fel Magyarországot is a vetőmag-minősítésben elért figyelemre méltó eredményei miatt e szervezetbe az 1996-os teljes jogú tagságot megelőzően két évtizeddel.

A szervezetet a vetőmagvak világméretű kereskedelmének szakmai felügyeleti igénye hívta életre. A globális rendszer tagjai elsősorban a szántóföldi ellenőrzésben követnek közös gyakorlatot. A vetőmag útja nyomon követhető, ez az alapja az OECD fajtaigazolásnak, amelyet a kölcsönösen kibocsátott társhatósági igazolások nyilvántartása egészít ki. A szervezet további szakmai anyagai az ún. OECD növényfajta-jegyzék és a szakmai eljárásrendet tartalmazó OECD Irányelv. Hazánk – mint a rendszerben résztvevő ország – a felsoroltakhoz adatszolgáltatással járul hozzá évente három kérdőíves jelentés formájában, amit a NÉBIH NKI készít el és küld meg. Az általunk megküldött adatok alapján 2001-2010 között Magyarország – az Egyesült Államokat és Franciaországot követően – világviszonylatban a 3. helyen volt az OECD rendszer előírásai szerint évente fémzárolt vetőmag mennyisége alapján.

4. EGYÉB SZAKTERÜLETI TEVÉKENYSÉG

- Szakmai együttműködés német társintézménnyel:

2017. október 9-12. között került sor a baden-württembergi német társintézmény, a karlsruhei LUFA Augustenberg képviselőinek szakmai látogatására a NÉBIH-hel kötött hosszú távú együttműködési megállapodás keretében. A két nap egyikén a Pioneer cég szarvasi vetőmag-feldolgozó üzemét mutattuk be a vendégeinknek, a másik napon pedig az NKI-nál folyó vetőmag-vizsgálati és certifikációs munkafolyamatba tekinthettek bele.

4.4. Statisztikai adatszolgáltatás

60 esetben adtunk ki vetőmag-szaporítási ill. fémzárolási adatokat a fajtulajdonosok ill. azok képviselői számára a saját növényfajtaik általunk ellenőrzött vetőmag-előállításával kapcsolatban.

4.5. Oktatás, képzés

- A szakterület minden évben oktatási tervet készít, melyben figyelembe veszi a vetőmag-üzemek, rendelet adta lehetőségek megvalósításához szükséges felmerülő igényét.
- Június 8-án, csütörtökön szemlemethodikai képzést tartottunk a monori fajtakitermesztő állomáson. A belső képzés tárgya a zöldtrágya növénycsoport (fehérmustár, olajretek, mézontófü) általános botanikai, genetikai, és elsősorban morfológiai tudnivalói, amelyek e növényfajokhoz köthetőek. Ezt az előadást egészítette ki a zöldítéshez felhasznált zöldtrágya vetőmagkeverékek gyakorlatban való alkalmazásáról szóló ismeretek, valamint a tájékoztatás a gyomflóráról és a növényvédelmi kérdésekről.
- NÉBIH Oktatási Központ és Üdülőben (8600 Siófok, Vitorlás u. 15.) 2017. december 6-7.-én évvégi értekezletet tartott a NÉBIH NKI és szintentartó oktatásban részesült a megyei kormányhivatali felügyelői kar.
- 2017-ben a vetőmag mintavétel elméletéből 19 fő, a szántóföldi ellenőrzés elméletéből 1 fő, a szántóföldi szemle gyakorlatából pedig 2 fő tett sikeres vizsgát és kapott erről kiállított oklevelet. A sikeres vizsga lehetővé teszi, hogy a vetőmagfelügyeleti területen hatósági munkát végezzenek
- Belső továbbképzést 14 alkalommal tartottunk különböző speciális szakmai és aktuális minőségbiztosítási témakörökben 18 fő részére.
- Vetőmag-vizsgálati oktatást a 2.2 fejezet tartalmazza.

1. sz. melléklet

Országos vetőmag-minősítő adatok

2017. év

Vetőmag-szaporítások

Faj	Szemlélt terület összesen (ha)	Átlagos táblanagyság (ha)	Táblák száma (db)	Alkalmos területek összesen (ha)	Alkalmatlan területek összesen (ha)	Alkalmatlan terület (%)	Ténytermés össz. (kg)	Ténytermés átlaga (kg/ha)	Fajták száma
Alakor búza	26,56	8,85	3	26,56			95 020	3 577,56	1
Alexandriai here	182	60,67	3	182			68 600	376,92	1
Angol perje	138,55	15,39	9	124,55	14	10,1	95 090	871,59	3
Árpa őszi	5 196,16	15,24	341	5 165,99	30,17	0,58	35 600 077	6 891,24	46
Árpa tavaszi	1 973,18	14,40	137	1 972,18	1,00	0,05	10 534 749	5 341,68	19
Bab	5,17	5,17	1	5,17			6 600	1 276,6	1
Baltacim	4	4	1	4					1
Barázdált csenkesz	1,4	1,4	1	1,4					1
Bíborhere	3 591,59	13,35	269	3 533,24	58,35	1,62	2 791 644	790,11	13
Borsó	1 731,46	11,1	156	1 711,46	20	1,16	5 167 008	3 019,06	28
Burgonya	191,79	1,96	98	189,39	2,4	1,25	3 893 530	20 558,27	31
Búza őszi	21 868,53	14,64	1 494	21 588,00	280,53	1,28	134 749 485	6 241,87	172
Búza tavaszi	491,17	11,69	42	491,17	0,00	0,00	2 213 148	4 505,87	15
Cirok	66,98	4,19	16	66,98			106 190	1 585,4	14
Cirok X Szudánifű hibrid	124,19	20,7	6	124,19			632 710	5 094,69	4
Csicseriborsó	11,4	2,28	5	11,4			24 300	2 131,58	3
Csicsóka	0,1	0,1	1	0,1			3 000	30 000	1
Csomós ebír	44,54	22,27	2	35,07	9,47	21,26	7 014	200	2
Csupasz zab	13,42	3,36	4	13,42			46 900	3 494,78	2
Cukorrépa	68,89	13,78	5	68,89			282 900	4 106,55	2
Dohány	0,16	0,04	4	0,16			2 800	17 500	4
Durumbúza őszi	1 313,86	14,93	88	1 201,49	112,37	8,55	6 321 301	5 261,24	16
Durumbúza tavaszi	275,16	13,10	21	275,16	0,00	0,00	1 249 250	4 540,09	7
Évelő rozs	18,5	3,7	5	18,5			34 680	2 281,58	3
Fehérmustár	3 659,43	14,13	259	3 645,43	14	0,38	3 591 394	985,18	30
Fehérvirágú csillagfürt	27,7	4,62	6	15,2	12,5	45,13	20 950	1 378,29	3
Fejeskáposzta	0,23	0,08	3	0,23			17	566,67	2

Faj	Szemlélt terület összesen (ha)	Átlagos táblanagyság (ha)	Táblák száma (db)	Alkalmos területek összesen (ha)	Alkalmatlan területek összesen (ha)	Alkalmatlan terület (%)	Ténytermés össz. (kg)	Ténytermés átlaga (kg/ha)	Fajták száma
Fénymag	27,81	6,95	4	27,81			62 020	2 230,13	2
Hibrid perje	69	23	3	69			23 140	585,82	1
Homoki zab	3 416,68	13,95	245	3 409,18	7,5	0,22	6 997 200	2 052,46	11
Káposztarepce	701,54	14,93	47	665,35	36,19	5,16	1 312 935	1 973,3	15
Kender	135,19	3	45	111,19	24	17,75	38 218	343,72	10
Kékvirágú lucerna	12 764,88	13,97	914	12 298,09	466,79	3,66	4 063 895	477,75	64
Király búza (faj hibrid)	0,06	0,06	1	0,06			620	10 333,33	1
Köles	37,58	4,7	8	36,32	1,26	3,35	85 270	2 347,74	4
Kukorica	21 325,16	25,03	852	21 316,06	9,1	0,04	70 314 097	3 298,64	268
Len	256,24	11,65	22	256,24			509 200	1 987,2	1
Lóbab	20,53	6,84	3	20,53			28 300	1 378,47	2
Magas tarackbúza	40,58	5,07	8	40,58					1
Magyar rozsnok	4,85	2,43	2	4,85			310	71,26	1
Mák	226,55	9,85	23	57,47	169,08	74,63	32 804	570,8	8
Mézontófű	4 794,66	13,36	359	4 743,86	50,8	1,06	2 463 612	519,33	11
Mohar	11,3	3,77	3	11,3			6 040	534,51	1
Muskotálytök	13,28	13,28	1	13,28			660	49,7	1
Napraforgó	3 414,01	23,22	147	3 392,6	21,41	0,63	5 106 625	1 505,22	31
Nádképű csenkesz	238,57	23,86	10	238,57			22 700	179,69	4
Olajretek	8 218,26	14,86	553	8 043,08	175,18	2,13	8 433 678	1 048,56	56
Olajtök	93,98	11,75	8	93,98			41 376	440,26	3
Olasz perje	1 205,36	25,11	48	1 149,46	55,9	4,64	947 100	982,18	10
Pannonbükköny	576,41	18,59	31	575,91	0,5	0,09	864 210	1 500,6	2
Paprika	15,09	1,08	14	15,09			4 966	329,09	7
Pohánka	524,99	13,12	40	500,89	24,1	4,59	558 820	1 115,65	2
Réparepce	94,31	47,16	2	94,31			221 000	2 343,34	1
Réti csenkesz	52,22	52,22	1	52,22			15 600	298,74	1
Réti perje	2	2	1	2			180	90	1
Rizs	166,02	15,09	11	143,02	23	13,85	782 190	5 469,1	5
Rozs őszi	1 045,68	14,32	73	1 041,68	4,00	0,38	4 193 000	4 025,23	13
Rozs tavaszi	35,00	11,67	3	35,00	0,00	0,00	99 000	2 828,57	1

Faj	Szemlélt terület összesen (ha)	Átlagos táblanagyság (ha)	Táblák száma (db)	Alkalmos területek összesen (ha)	Alkalmatlan területek összesen (ha)	Alkalmatlan terület (%)	Ténytermés össz. (kg)	Ténytermés átlaga (kg/ha)	Fajták száma
Szareptai mustár	193,57	12,1	16	183,57	10	5,17	208 240	1 134,39	4
Szarvaskerep	0,4	0,4	1	0,4			70	175	1
Szegletes lednek	15,7	15,7	1	15,7			43 310	2 758,6	1
Szója	4 935,44	15,52	318	4 921,77	13,67	0,28	14 371 473	2 919,98	66
Szöszösbükköny	611,09	16,08	38	604,99	6,1	1	549 762	908,71	7
Takarmányrépa	24,63	12,32	2	24,63			24 630	1 000	2
Tarackos tippán	2	2	1	2			290	145	1
Tarkavirágú lucerna	360,65	10,02	36	359,15	1,5	0,42	52 784	316,49	2
Tarlórépa	35,73	11,91	3	35,73			96 860	2 710,89	2
Tavaszi bükköny	266,95	11,61	23	266,95			94 896	355,48	5
Tönke búza	31,06	7,77	4	31,06			57 740	1 858,98	1
Tönköly búza	122,98	8,78	14	121,98	1	0,81	605 120	4 960,81	6
Tritikálé őszi	2 590,98	11,52	225	2 572,48	18,50	0,71	12 442 875	4 836,92	29
Tritikálé tavaszi	26,44	3,31	8	26,44	0,00	0,00	106 280	4 019,67	1
Veresnadrág csenkesz	4,07	4,07	1	4,07			1 410	346,44	1
Vörös csenkesz	431,25	20,54	21	431,25			147 130	432,44	7
Vöröshagyma	2	1	2	2			1 075	537,5	2
Vöröshere	683,18	13,4	51	681,18	2	0,29	184 380	335,88	9
Zab őszi	113,32	5,67	20	113,32	0,00	0,00	334 060	2 947,94	5
Zab tavaszi	1 063,67	11,95	89	1 057,21	6,46	0,61	4 170 310	3 944,64	19
Zöldborsó	1 476,72	19,18	77	1 476,72			4 654 145	3 151,68	47
× Festulolium	120	120	1	120			18 000	150	1
Hivatalosan szemlélt összesen:	113 665,74	15,33	7 414	111 982,905	1 682,835	1,48	352 931 977	3 286,19	1 176
Standard bejelentés összesen:	6 687,42	11,35	589						228
Ebből hivatalosan szemlélt standard:	1 403,24	19,49	72						46
Mindösszesen:	118 949,92	15,00	7 931						1 358

Kalászos és egyéb gabonafélék fémzárolása (1)

Faj	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke engedményes db	EU címke engedményes nettó/kg	EU címke értékelése nincs nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmatlan nettó/kg
Árpa őszi	21 060 455,1	84 896	5	17 160	901 489,31	58 560	
Árpa tavaszi	4 993 214,0	332 850		11 480	0,00		
Búza őszi	91 697 160	697 530	9	207 015	4 133 921,8	13 380	
Búza tavaszi	1 297 705				0,0		
Csupasz zab	19 000						
Durumbúza őszi	5 143 355	529 405	5	26 500	247 600		
Durumbúza tavaszi	218 920	224 310					
Fénymag	20 000						
Homoki zab	3 768 830	583 309			1 733 814		
Király búza							
Köles						66 875	
Rizs	18 600		2	46 200			
Rozs	1 686 169	204 564	4	100 400	736 890		
Pohánka						215 800	62 790
Tönköly búza	477 000						
Tritikálé őszi	7 969 556	209 500	1	845	126 000		
Tritikálé tavaszi	290 170						
Zab tavaszi	2 018 260	246 200	2	11 100	19 650		
Zab őszi	134 315	42 500					
Összesen:	140 792 709	3 155 064	28	420 700	7 899 365	354 615	62 790

export=(EU+ OECD+ nemzetiszínű) nincs értékelés+ (OECD+nemzetiszínű) alkalmas

nincs értékelés= ISTA vagy szürke címke

Kalászos és egyéb gabonafélék fémzárolása (2)

Faj	Nemzetiszínű engedményes nettó/kg	Nemzetiszínű értékelése nincs nettó/kg	OECD címke alkalmas nettó/kg	OECD címke alkalmatlan nettó/kg	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Árpa őszi					106 500	11	165 060	959	22 229 060,41
Árpa tavaszi								242	5 337 544,00
Búza őszi		21 000	75 000		596 756,5	53	706 136,5	4 009	97 441 763,3
Búza tavaszi					60 900,0	3	60 900,0	68	1 358 605,0
Csupasz zab								1	19 000
Durumbúza őszi								257	5 946 860
Durumbúza tavaszi								18	443 230
Fénymag								2	20 000
Homoki zab				225 812	709 660	31	709 660	277	7 021 425
Király búza		350				1	350	1	350
Köles		10 000				13	76 875	13	76 875
Rizs								5	64 800
Rozs					799 880	32	799 880	154	3 527 903
Pohánka		216 510	60 000	64 380	48 555	60	540 865	76	668 035
Tönköly búza								24	477 000
Tritikálé őszi	3 350				981 200	39	984 550	415	9 290 451
Tritikálé tavaszi								19	290 170
Zab tavaszi					235 700	11	235 700	120	2 530 910
Zab őszi								14	176 815
Összesen:	3 350	247 860	135 000	290 192	3 539 152	254	4 279 977	6 674	156 920 797

MELLÉKLETEK

export=(EU+ OECD+ nemzetiszínű) nincs értékelés+ (OECD+nemzetiszínű) alkalmas
 nincs értékelés= ISTA vagy szürke címke

Kukorica fémzárolása (1)

Faj	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke engedményes db	EU címke engedményes nettó/kg	EU címke értékelése nincs nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű engedményes db	Nemzetiszínű engedményes nettó/kg	Nemzetiszínű értékelése nincs nettó/kg
Kukorica	38 314 608,46	306 596,57	4	2 635	5 841 281,29	18 037,04	2	680	1 286 177,8

Faj	OECD címke összes nettó/kg	OECD címke alkalmas nettó/kg	OECD címke alkalmatlan nettó/kg	OECD címke engedményes nettó/kg	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Kukorica	60 858 072,53	1 212 227,25	439 016,91	319	59 206 509,37	4 378	61 723 950,46	8 027	106 628 088,69

Nagymagvú hüvelyesek fémzárolása (1)

Faj	EU címke alkalmas db	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan db	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke engedményes db	EU címke engedményes nettó/kg	EU címke értékelése nincs db	EU címke értékelése nincs nettó/kg
Bab	1	122						
Borsó	145	2 848 117,3	15	188 530	2	31 000	35	708 484
Fehér-virágú csillagfürt	5	53 330	1	6 000				
Lóbab					2	2 000		
Pannon-bükköny	14	186 270					4	90 920
Szegletes lednek								
Szója	433	7 836 582,65	13	304 425	1	23 000	135	3 380 224
Szöszös-bükköny	14	224 700	1	5 825			1	5 000
Tavaszi bükköny	3	34 925	1	7 470			5	41 040
Összesen:	615	11 184 047	31	512 250	5	56 000	180	4 225 668

Nagymagvú hüvelyesek fémzárolása (2)

Faj	Nemzetiszínű engedményes db	Nemzetiszínű engedményes nettó/kg	Nemzetiszínű értékelése nincs nettó/kg	OECD címke alkalmatlan nettó/kg	OECD címke értékelése nincs db	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Bab									1	122
Borsó				6 500	14	202 250	14	202 250	212	3 984 881,3
Fehér-virágú csillagfürt									6	59 330
Lóbab									2	2 000
Pannon-bükköny				35 000	25	636 900	25	636 900	45	949 090
Szegletes lednek	1	14 000	22 700				3	36 700	3	36 700
Szója									582	11 544 231,65
Szöszös-bükköny					10	81 000	10	81 000	26	316 525
Tavaszi bükköny									9	83 435
Összesen:	1	14 000	22 700	41 500	49	920 150	52	956 850	886	16 976 315

Herefélék fémzárolása

Faj	EU címke alkalmas db	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan db	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke engedményes db	EU címke engedményes nettó/kg	EU címke értékelése nincs db	EU címke értékelése nincs nettó/kg
Alexandriai here								
Bíborhere	42	337 492	1	9 100			144	1 284 905
Kékvirágú lucerna	124	788 814	2	7 100	1	2 075	58	400 250
Tarkavirágú lucerna	2	16 360					2	3 313
Vöröshere	12	28 730					10	61 845
Összesen:	180	1 171 396	3	16 200	1	2 075	214	1 750 313

Faj	OECD címke értékelése nincs db	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Alexandriai here	3	30 000	3	30 000	3	30 000
Bíborhere	6	52 050	6	52 050	193	1 683 547
Kékvirágú lucerna	61	491 930	61	491 930	246	1 690 169
Tarkavirágú lucerna					4	19 673
Vöröshere	3	15 318	3	15 318	25	105 893
Összesen:	73	589 298	73	589 298	471	3 529 282

Olajos és ipari növények fémzárólása

Faj	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke engedményes db	EU címke engedményes nettó/kg	EU címke értékelése nincs nettó/kg
Dohány					
Káposztarepce	1 629 606,43	60 754,86			772 473,22
Kender	12 150,5	600	1	650	4 548,7
Len	117 250				
Mák	16 070		3	3 015	24,5
Napraforgó	1 810 579,37	26 019,2	2	307	59 220,28
Réparepce	60 000				
Összesen:	3 645 656	87 374	6	3 972	836 267

Faj	Nemzeti-színű alkalmas nettó/kg	Nemzeti-színű alkalmatlan nettó/kg	Nemzeti-színű értékelése nincs nettó/kg	OECD címke alkalmas nettó/kg	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Dohány			1 146,19			10	1 146,19	10	1 146,19
Káposztarepce		1 975	2 112,5	36 215	439 320,12	95	441 432,62	612	2 942 457,13
Kender	100					1	100	27	18 049,2
Len								12	117 250
Mák								11	19 109,5
Napraforgó			22 604,86	83 264,96	6 201 481,19	854	6 224 086,05	1 185	8 203 476,86
Réparepce					44 000	2	44 000	8	104 000
Összesen:	100	1 975	25 864	119 480	6 684 801	962	6 710 765	1 865	11 405 489

Gyep- és takarmányfüvek fémzárólása

Faj	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke értékelése nincs nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmatlan nettó/kg	Nemzetiszínű engedményes db	Nemzetiszínű engedményes nettó/kg	Nemzetiszínű értékelése nincs nettó/kg	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Angol perje	136 075		3 000					1 000		1	1 000	17	140 075
Csomós ebír			2 570									2	2 570
Évelő rozs					1 275			11 275		2	11 275	3	12 550
Mohar				9 075		1	650			6	9 725	6	9 725
Nádképű csenkesz		2 000	13 810									3	15 810
Négermag				360						1	360	1	360
Olasz perje	28 405	45 300	131 400						483 949	20	483 949	46	689 054
Réti perje			1 000									1	1 000
Vörös csenkesz	26 500		37 220						21 000	2	21 000	10	84 720
x Festulolium			6 940									1	6 940
Összesen:	190 980	47 300	195 940	9 435	1 275	1	650	12 275	504 949	32	527 309	90	962 804

Szudánifű és cirokfélék fémzárolása

Faj	EU címke alkalmas db	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke enged- ményes db	EU címke enged- ményes nettó/kg	EU címke értékelése nincs nettó/kg	OECD címke alkalmatlan nettó/kg	OECD címke értékelése nincs net- tó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Cirok	98	566 967,27	9 704,8	2	13 896,8	7 733,95	1 518,75	48 878,2	14	48 878,2	119	648 699,77
Cirok X Szudánifű hibrid	18	286 747,82						202 000	9	202 000	27	488 747,82
Szudánifű	4	24 134,25		1	6 400						5	30 534,25
Összesen:	120	877 849	9 705	3	20 297	7 734	1 519	250 878	23	250 878	151	1 167 982

Répafélék fémzárolása

Faj	EU címke értékelése nincs db	EU címke értékelése nincs nettó/kg	Nemzetiszí-nű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszí-nű alkalmat-lan nettó/kg	Nemzetiszí-nű értékelé-se nincs nettó/kg	OECD címke értékelé-se nincs db	OECD címke értékelé-se nincs nettó/kg	Ex-port db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Cukorrépa			62 350	42 165	79 514			19	141 864	23	184 029
Takarmányré-pa						4	19 480	4	19 480	4	19 480
Tarlórépa	9	86 310								9	86 310
Összesen:	9	86 310	62 350	42 165	79 514	4	19 480	23	161 344	36	289 819

Zöldségfélék fémzárolása

Faj	EU címke alkalmas db	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmatlan nettó/kg	EU címke értékelése nincs db	EU címke értékelése nincs nettó/kg	Nemzetiszí-nű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszí-nű értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Csemegekukorica	3	2 920		6	7 380					9	10 300
Fejes saláta	1	237,8								1	237,8
Hónapos retek	2	375								2	375
Kelkáposzta	1	2,25								1	2,25
Muskotálytök				2	295					2	295
Olajtök	7	8 487		8	36 370	495	66 745,5	14	67 240,5	29	112 097,5
Étkezési paprika	30	656,00		16	136,00		9,00	2	9,00	48	801,00
Fűszerpaprika	11	5 247,00								11	5 247,00
Pattogatnivaló kukorica	6	19 754,64		8	11 181,24	913,96		4	913,96	18	31 849,84
Sárgarépa				1	2 100					1	2 100
Spárgatök	1	50								1	50
Sütőtök	1	3 265								1	3 265
Vöröshagyma	3	1 093,7								3	1 093,7
Zöldborsó	11	141 781	1 500	177	3 623 515,15					189	3 766 796,15
Összesen:	77	183 869	1 500	218	3 680 977	1 409	66 755	20	68 163	316	3 934 510

Gyógy-, illóolajos és fűszernövények fémzárolása

Faj	Nemzetiszínű összes net- tó/kg	Nemzetiszínű alkalmas db	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmatlan db	Nemzetiszínű alkalmatlan nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Édeskömény	2 600	2	2 000	1	600	2	2 000	3	2 600

Fásszárú növények fémzárolása

Faj	Nemzetiszínű alkalmas db	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmatlan db	Nemzetiszínű alkalmatlan nettó/kg	Nemzetiszínű értékelése nincs db	Nemzetiszínű értékelése nincs net- tó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Cseresznye	1	10					1	10	1	10
Dió	2	240					2	240	2	240
Kajszibarack	2	550					2	550	2	550
Mandula			1	150					1	150
Mirobalán			2	80	1	25	1	25	3	105
Őszibarack	4	2 385	2	25			4	2 385	6	2 410
Sajmeggy	2	575					2	575	2	575
Vadkörte			1	5					1	5
Összesen:	11	3 760	6	260	1	25	12	3 785	18	4 045

Fű- és takarmánykeverékek fémzárolása

Faj	EU címke alkalmas db	EU címke alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmas db	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Fűkeverék	85	355 335	62	375 620	62	375 620	147	730 955
Takarmány keverék	1	10 000	2	6 700	2	6 700	3	16 700
Összesen:	86	365 335	64	382 320	64	382 320	150	747 655

Zöldtrágya növények fémzárolása

Faj	EU címke alkalmas db	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke alkalmas nettó/kg	EU címke értékelése nincs db	EU címke értékelése nincs nettó/kg	Nemzetiszínű alkalmas nettó/kg	Nemzetiszínű értékelése nincs nettó/kg	OECD címke értékelése nincs db	OECD címke értékelése nincs nettó/kg	Export db	Export nettó/kg	Összes db	Összes nettó/kg
Fehérmustár	282	2 692 450	10 000	172	1 560 814	2 370	104 000	32	262 690	44	369 060	499	4 632 324
Mézontófű	98	921 153,2	124 010	183	1 570 196		960	21	169 301	22	170 261	320	2 785 620,2
Olajretek	258	2 434 251	96 700	447	3 976 194,56			431	4 013 374,24	431	4 013 374,24	1 148	10 520 519
Szareptai mustár	10	94 575						5	29 440	5	29 440	15	124 015
Zöld trágya keverék	208	1 842 831				229 735				36	229 735	244	2 072 566
Összesen:	856	7 985 260	230 710	802	7 107 205	232 105	104 960	489	4 474 805	538	4 811 870	2 226	20 135 045

2. sz. melléklet

Kormányhivatal
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályai munkájának
2017. évi fontosabb mutatói

MELLÉKLETEK

2.1. Baranya Megyei Kormányhivatal
Pécsi Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

7634 Pécs
Kodó dűlő 1.

Illetékesség:
Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye
2016-2017. évi szaporító terület

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszorzott	alap	felszorzott		alap	felszorzott	alap	felszorzott
	ha					ha			
Búza	3226,57	3406,87	3081,4	3249,45	Mustár Fehér	212,89	425,78	14	28
Durumbúza	267,38	269,38	240,09	240,09	Mák	-	-		
Rozs	257,07	293,6	322,95	444,99	Napraforgó hibrid	952,53	4762,65	1643,12	8196,85
Árpa	1013,02	1127,82	945,15	950,15	Napraforgó anya alapa.	-	-		
Zab	336,88	336,88	241,36	241,36	Napraforgó apa/fajta	-	-		
Csupasz zab					Olajlen	-	-		
Triticale	523,06	523,06	607,79	607,79	Káposztarepce Őszi	103	317	158,41	316,82
Tönköly búza	10	10	16,3	22,6	Réparepce	94,31	188,62	94,31	188,62
Alakor búza	-	-			Tarlórépa	-	-		
Tönke búza	-	-			Olajretek	2155,28	4310,56	731,35	1462,7
Királybúza	9	9	0,06	0,06	Kender Hibrid	3,81	7,62	22	44
Homoki zab	706,99	706,99	1023,33	1023,33	Seprűcirok	-	-		
Rizs	-	-			Dohány	-	-		
Köles	-	-			Hibrid szemescirok	-	-		
Pohánka	15	30	118,17	236,34	Hibrid cirokfélék alapanyag	-	-		
Kukorica	1791,59	8957,95	1949,27	9746,35	Hibrid silócirok	-	-		
Burgonya	119,5	478	109,55	438,2	Hibrid szudánifű	-	-		
Szudánifű	-	-			Szudánifű	-	-		
Mohar	-	-			Olasz perje	-	-		
Fénymag	-	-			Hollandi perje	-	-		
Borsó	325,03	975,09	422,49	1267,47	Hibrid perje	-	-		
Borsó zöldborsó	522,47	1044,94	754,11	1508,22	Réti csenkesz	-	-		
Bab szárazbab	1	3			Nádképű csenkesz	-	-		
Bab zöldbab	-	-			Vörös csenkesz			67	134
Tüzbab	-	-			Felemáslevelű csenkesz	-	-		
Szója	3354,03	6708,06	2633,72	5267,44	Juhcsenkesz	-	-		

MELLÉKLETEK

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszorozott	alap	felszorozott		alap	felszorozott	alap	felszorozott
	ha					ha			
Lóbab	-	-			Magyar rozsok	-	-		
Limabab	0,2	0,6	0,2	0,6	Réti perje	-	-		
Szegletes lednek	-	-			Tarackos tippán	-	-		
Csicsriborsó	9,41	18,82	6,1	12,2	Óriás tippán	-	-		
Tavaszi-bükköny	-	-	9,1	18,2	Csomós ebír	-	-		
Szöszös-bükköny	42	84	61,95	123,9	Évelő rozs	-	-		
Pannon-bükköny	-	-			Étkezési paprika	1,15	2,3		
Kékvirágú lucerna	591,87	1183,74	910,56	1821,12	Fűszerpaprika	-	-		
Tarkavirágú lucerna	-	-	77,37	154,74	Sárgarépa	8,84	17,68	5,69	11,38
Vöröshere	174	348	67	134	Petrezselyem	4,45	8,9		
Bíborhere	248	496	296,2	548,4	Spárgatök	5,7	11,4		
Fehérhere	-	-			Fejessaláta			1	2
Baltacim	-	-			Cukkini	-	-	4,9	9,8
Tarka koronafürt	-	-			Sütőtök	-	-		
Mézontófü	235,3	1046,6	145,82	291,64	Olajtök	-	-		
Magas tarack búza	-	-			Vöröshagyma	-	-		
Angol perje	-	-	20	40	Összesen	16778,5	37025,1	16743,3	38666,1
Cukorrépa	-	-			<i>Standard vetőmag előáll.</i>	542,81	1085,82		
Takarmányrépa	-	-			Mindösszesen	17321,3	38110,9		

MELLÉKLETEK

Baranya Megyei Kormányhivatal
Pécsi Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat 2017.

Fajcsoport	Minták száma (db)	Vizsgálatok száma (db)		Vizsgálatok száma összesen (db)
		Tisztaság*	Csíra	
Kalászosok	934	4802	884	5686
Kukorica, cirok félék	119	529	119	648
Nagymagvú hüvelyesek	10	22	10	32
Bükkönyök				
Olajosok és ipari növények	392	829	392	1221
Herefélék	2		2	2
Zöldség	6	18	6	24
Burgonya				
Nedvességtartalom	250		250	
Magegészség	-		-	
Összesen:	1463	6450	1413	7863

* + ezermagtömeg, magdarabszám, osztályozottság

MELLÉKLETEK

Baranya Megyei Kormányhivatal
 Pécsi Járási Hivatal
 Agrárügyi Főosztály
 Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Fémzárólagi adatok 2017.

Fajcsoport	Tételszám	Fémzárólagi mennyiség (kg)	Minőség	
			Alkalmas (kg)	Alkalmatlan (kg)
	2017	2017	2017	2017
Kalászosok	771	19159746	18845500,1	200900
Kukorica	274	4972609,53	4889886,79	82742,74
Nagymagvú hüvelyesek	269	5128467,3	4936092,3	192375
Herefélék				
Olajosok és ipari növények	81	751588,54	718200,4	33388,14
Gyep- és takarmányfűvek				
Szudánifű és cirokfélék				
Répa-félék				
Zöldségfélék	44	913477,92	913477,92	
Gyógy-, fűszer- és illóolajos növ.	2	2000	2000	
Fásszárú növények	6	910	900	10
Fűkeverékek				
Burgonya	138	1237000	1237000	
Egyéb				
Összesen:	1585	32165799,29	32543057,51	509415,88

MELLÉKLETEK

Baranya Megyei Kormányhivatal
Pécsi Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Hatósági ellenőrzés 2017

Felügyelő		Ellenőrzések száma	
Törzsszám	Név	2016	2017
140	Molnár-Muzsly Kinga	25	8
141	Dégenhardt Attila	55	52
142	Mészégető Györgyné		
142	Erdélyi Szilvia	39	14
151	Keszlerné Knoch Livia		1
159	Kelemen Attila	33	23
162	Sipos Péter	30	18
164	Fehér István	1	
168	Joó Ferencné		
Összesen:		183	116

MELLÉKLETEK

2.2. Békés Megyei Kormányhivatal
Békéscsabai Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag felügyeleti Osztály

5600 Békéscsaba
Hunyadi tér 4.

Illetékesség:
Békés, Csongrád, Bács-Kiskun megye

2016-2017. évi szaporító terület

Faj	Szaporító terület		Szaporító terület		Faj	Szaporító terület		Szaporító terület	
	2016.		2017.			2016.		2017.	
	alap	felszor- zott	alap	felszor- zott		alap	felszor- zott	alap	felszor- zott
	(ha)		(ha)			(ha)		(ha)	
Búza	6008,35	6362,33	4927,7	5443,03	Kender	62,47	152,54	72,05	180,32
Durumbúza	581,65	587,05	334,62	337,62	Szareptai mustár	73,62	147,24	53,17	106,34
Tönköly búza	93,25	93,25	67,29	67,29	Mustár Fehér	482,74	965,48	528,5	1057
Tönke búza	11,06	11,06	31,06	31,06	Mák	-	-	-	-
Rozs	106,5	149,2	71,4	92,4	Napraforgó hibrid	281,04	1405,2	722,49	3612,45
Árpa	1553,53	1585,46	1375,9	1433,58	Len	60,1	120,2	107	214
Zab	200,27	205,27	224,95	229,95	Káposztarepce Őszi	157,82	371,44	124,59	230,18
Homoki zab	563,2	563,2	723,19	723,19	Réparepce	91,05	182,1	-	-
Tritikálé	688,53	711,53	567,26	581,26	Olajretek	5999,41	11957,84	3195,48	6370,96
Rizs	23,26	46,52	40,02	80,04	Cirok	25,22	95,66	24,3	104,5
Köles	-	-	-	-	Szudánifű	2,9	5,8	-	-
Pohánka	191,8	372,6	80,81	161,62	Cirok X Szudánifű hibrid	10	50	-	-
Kukorica	7490,06	37407,7	7892,07	39460,35	Hollandi perje	-	-	-	-
Burgonya	2	8	-	-	Hibrid perje	-	-	-	-
Cukorrépa	71,57	143,14	68,89	137,78	Réti csenkesz	-	-	-	-
Tarlórépa	23,74	47,48	10,73	21,46	Nádképű csen- kesz	-	-	59,6	119,2
Fénymag	35	35	7	7	Vörös csenkesz	-	-	13,12	26,24
Borsó	505,95	1486,15	432,79	1298,37	Felemáslevelű csenkesz	-	-	-	-
Borsó zöld- borsó	310,7	621,4	544,4	1088,8	Juhcsenkesz	-	-	-	-
Bab száraz- bab	-	-	-	-	Magyar rozsnok	-	-	-	-
Bab zöldbab	-	-	-	-	Réti perje	-	-	-	-
Szója	797,63	1595,26	587,02	1174,04	Tarackos tippán	-	-	-	-
Lóbab	-	-	-	-	Óriás tippán	-	-	-	-

MELLÉKLETEK

Szegletes lednek	-	-	-	-	Csomós ebír	-	-	-	-
Faj	Szaporító terület		Szaporító terület		Faj	Szaporító terület		Szaporító terület	
	2017.		2017.			2016.		2017.	
	alap	felszor-zott	alap	felszor-zott		alap	felszor-zott	alap	felszor-zott
	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)		(ha)	(ha)	(ha)	(ha)
Csicseriborsó	3,7	6,7	2	4	Évelő rozs	-	-	-	-
Tavaszi-bükköny	104	177	137,6	275,2	Mohar	-	-	-	-
Szöszös-bükköny	460,93	897,88	187,49	374,98	Paprika	10,45	20,9	15,09	30,18
Pannon-bükköny	34,85	69,7	-	-	Spárgatök	-	-	-	-
Lucerna	3388,16	6743,3	4444,57	8857,09	Olajtök	28,2	56,4	3,4	6,8
Vöröshere	74,96	149,92	75,43	150,86	Vöröshagyma	-	-	-	-
Bíborhere	-	-	-	-	Paradicsom	-	-	-	-
Fehérhere	-	-	-	-	Petrezselyem	2,2	4,4	-	-
Baltacim	-	-	-	-	Tarkavirágú lucerna	68,82	137,64	116,77	233,54
Tarka korona-fürt	-	-	-	-	Alakor búza	23,96	23,96	23,96	23,96
Mézontófü	851,68	1700,86	67	134	Csupasz zab	-	-	13,42	13,42
Magas tarack búza	4	8	4	8	Muskotálytök	-	-	13,28	26,56
Angol perje	-	-	-	-	Mindösszesen	31560,33	77481,76	27991,41	74528,62

MELLÉKLETEK

Békés Megyei Kormányhivatal
 Békéscsabai Járási Hivatal
 Agrárügyi Főosztály
 Vetőmag- és Szaporítóanyag felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat, 2017

Fajcsoport	Minták száma (db)		Vizsgálatok száma (db)				Vizsgálatok száma összesen (db)	
			Tisztaság*		Csíra			
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Kalászosok	2002	2402	4765	4914	1677	1841	6442	6755
Kukorica, cirok félék	3770	3385	7929	6678	2010	1823	9939	8501
Nagymagvú hüvelyesek	53	76	139	185	92	51	231	236
Bükkönyök	-	-	-	-	-	-	-	-
Olajosok és ipari növények	1700	1848	2681	2225	314	248	2995	2473
Herefélék	93	114	88	126	54	68	142	194
Zöldség	428	367	113	57	296	147	409	204
Burgonya	-	-	-	-	-	-	-	-
Nedvességtartalom	-	-	-	-	-	-	2585	2588
Magegészség	-	-	-	-	-	-	19	11
Összesen	8046	8192	15715	14185	4443	4178	22762	20962

*A tisztaság rovat tartalmazza az ezermagtömeget, magdarabszámot, mérethűséget.

A csíra rovat tartalmazza a CT vizsgálatokat.

MELLÉKLETEK

Békés Megyei Kormányhivatal
 Békéscsabai Járási Hivatal
 Agrárügyi Főosztály
 Vetőmag- és Szaporítóanyag felügyeleti Osztály

Fémzárólagi adatok 2016-2017 év

Fajcsoport	Tételszám (db)		Fémzárólagi mennyiség (kg)		Minőség			
	2016	2017	2016	2017	Alkalmas (kg)		Alkalmatlan (kg)	
					2016	2017	2016	2017
Kalászosok	1722	1657	39589181	36878000	38163970	35587270	1425211	1290730
Kukorica	3435	3366	48824720	50656000	48434122	49237632	390598	1418368
Nagymagvú hüvelyesek	51	60	1026897	1145798	1004300	1109132	22597	36666
Herefélék	83	114	502602	614765	490037	606773	12565	7992
Olajosok- és ipari növények	1453	1645	11690497	12225000	11316403	11564850	374094	660150
Gyep- és takarmány füvek	-	-	-	-	-	-	-	-
Szudánifű és cirokfélék	81	68	414637	630389	396393	607064	18244	23325
Répa-félék	10	23	61356	184029	61356	184029	-	-
Zöldségfélék	153	94	1038246	67541	1005022	65380	33224	2161
Gyógy- fűszer- és illóolajos növ.	1	-	600	-	600	-	-	-
Fásszárú növ.	-	-	-	-	-	-	-	-
Fűkeverékek	-	-	-	-	-	-	-	-
Burgonya	-	-	-	-	-	-	-	-
Egyéb	26	14	205419	266570	198846	254840	6573	11730
Összesen:	7015	7041	103354155	102668092	101071049	99216970	2283106	3451122

MELLÉKLETEK

Békés Megyei Kormányhivatal
Békéscsabai Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag felügyeleti Osztály

Hatósági ellenőrzés 2016.-2017. év
(vegetatív szaporítóanyag nélkül)

Törzsszám	Név	2016.	2017.
100	Szücs-Uhercsák Edina	40	4
109	Moldvay Tamás	34	30
112	Havrán Anikó	99	71
120	Helmeczi Ákos	17	40
136	Szabó Imre	75	63
143	Kovács Anna	26	8
184	Faragó Henriett	27	15
185	Róka Istvánné	77	67
194	Berecz Krisztián László	12	25
195	Stirbicz Nándor	19	53
196	Martikán Ágnes	10	24
197	Kurunczi Mihály	5	19
102	Kocsondi Tibor	-	17
Összesen:		441	436

MELLÉKLETEK

2.3 Fejér Megyei Kormányhivatal
Székesfehérvári Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

8000 Székesfehérvár,
Major u. 18.

Illetékesség:
Fejér megye, Veszprém megye és Budapest, Nyugat-Pest megye
2016 és 2017. évi szaporító terület

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszorzott	alap	felszorzott		alap	felszorzott	alap	felszorzott
	(ha)					(ha)			
Őszi búza	3884,82	4064,67	3419,69	3643,68	Olasz perje	51,1	102,2	126,3	252,6
Őszi durumbúza	464,5	467,5	228,2	232,9	Hibrid perje	-	-	10	20
Őszi rozs	451,01	553,45	155,8	205,8	Mustár Fehér	698,56	1396,32	727,5	1455
Őszi árpa	850,23	908,23	818,31	964,81	Mustár Szareptai	-	-	24,46	48,92
Őszi zab	1,1	2,2	6,3	12,6	Napraforgó hibrid	64	320	130,19	647,38
Őszi triticale	216,63	216,63	117,95	119,65	Napraforgó anya alapa.	-	-	-	-
Tönköly búza	74	82	2,1	4,2	Napraforgó apa/fajta	-	-	-	-
Alakor búza	1,1	1,1	2,6	5,2	Tönke búza	3,7	7,4	-	-
Tavaszi triticale	-	-	-	-	Olajlen	135,11	270,22	76,09	152,18
Tavaszi búza	-	-	65	80	Káposztarepce Őszi	5,44	10,88	35	70
Tavaszi durumbúza	60	60	-	-	Réparepce	-	-	-	-
Tavaszi árpa	337,22	341,22	395,39	395,39	Tarlórépa	-	-	-	-
Tavaszi zab	101,86	101,86	185,74	186,74	Olajrettek	781,75	1563,2	480,92	961,84
Csupasz zab	13,5	13,5	-	-	Kender Hibrid	6	10,75	5	10
Homoki zab	756,03	756,03	272,31	272,31	Seprűcirok	-	-	-	-
Tavaszi rozs	-	-	-	-	Dohány	-	-	-	-
Köles	-	-	-	-	Hibrid szemescirok	-	-	-	-
Pohánka	-	-	50	100	Hibrid cirokfélék alapanyag	-	-	-	-
Kukorica	307,2	1536	319,54	1597,7	Hibrid silócirok	-	-	-	-
Burgonya	4,7	18,8	12,8	51,2	Hibrid szudánifű	-	-	-	-
Szudánifű	-	-	-	-					
Mohar	10	20	10	20	Hollandi perje	-	-	-	-
Fénymag	-	-	-	-					
Borsó	440,82	1322,46	342,42	1027,26	Réti csenkesz	-	-	-	-
Borsó zöldborsó	118,48	236,96	305,32	610,64	Nádképű csenkesz	-	-	-	-
Bab szárazbab	-	-	-	-	Vörös csenkesz	28,36	56,72	6	12
Bab zöldbab	-	-	-	-	Felemáslevelű csenkesz	-	-	-	-
Szója	106,36	203,72	91,8	183,6	Juhcsenkesz	-	-	-	-
Lóbab	-	-	-	-	Magyar rozsnok	-	-	-	-
Szegletes lednek	-	-	-	-	Réti perje	-	-	-	-
Fehérvirágú csillagfűrt	-	-	-	-	Tarackos tippán	-	-	-	-
Tavaszi-bükköny	68,5	137	70	140	Óriás tippán	-	-	-	-
Szöszös-bükköny	-	-	-	-	Csomós ebír	-	-	-	-
Pannon-bükköny	66,46	132,92	28,5	57	Évelő rozs	-	-	6,5	6,5
Kékvirágú lucerna	651,37	1284,74	938,51	1870,99	Étkezési paprika	7	14	-	-
Vöröshere	8,8	17,6	8,8	17,6	Fűszerpaprika	-	-	-	-
Bíborhere	959,3	1918,6	1234,95	2467,4	Cseresznyepaprika	-	-	-	-
Féherhere	-	-	-	-	Sárgarépa	2,9	5,8	-	-
Baltacim	-	-	-	-	Olajtök	-	-	-	-
Tarka koronafűrt	-	-	-	-	Vöröshagyma	-	-	-	-
Mézontófű	1274,77	2537,22	812	1623,8	Összesen	13111,6	20889,74	11589,59	19662,09
Magas tarack búza	-	-	-	-					
Angol perje	98,92	197,84	67,6	135,2					

MELLÉKLETEK

Fejér Megyei Kormányhivatal
Székesfehérvári Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat 2017.

Fajcsoport	Minták száma (db)		Vizsgálatok száma (db)		Vizsgálatok száma összesen (db)
	fémzárolt	beküldött	Tisztaság*	Csira	
Kalászosok	1148	296	1187	1444	2631
Kukorica	160	121	160	281	441
Nagymagvú hüvelyesek	65	23	65	88	153
Gyep- és takarmányfüvek,	0	0	0	0	0
Olajosok és ipari növények	492	86	494	578	1072
Herefélék	0	0	0	0	0
Burgonya	0	0	0	0	0
Keverék	0	0	0	0	0
Nedvességtartalom			-	-	1248
Ezermagtömeg			-	-	1732
Összes vizsgálat	1865	526	1906	2391	7277

*A tisztaság rovat tartalmazza az ezermagtömeget, magdarabszámot, mérethűséget.

MELLÉKLETEK

Fejér Megyei Kormányhivatal
Székesfehérvári Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Fémzárólagi adatok 2016-2017

Növényfaj	Tételszám		Fémzárólag mennyiség (kg)	
	2016	2017	2016	2017
Alakor búza	3	0	7 550	0
Árpa	214	177	5 445 810	4 425 705
Bíborhere	0	5	0	38 150
Borsó	26	39	448 290	675 025
Búza	714	772	17 242 890,4	17 724 951,3
Cirok	1	0	2 400	0
Csemegekukorica	6	3	8 200	3350
Cseresznye	2	1	24	10
Durumbúza	7	19	182 210	267 280
Fehérmustár	335	246	3 189 265,8	2 286 604
Homoki zab	155	151	4 280 676	4 292 450
Káposztarepce	76	116	626 745,44	730 095,55
Kékvirágú lucerna	3	1	19 330,6	5 960
Körte	2	0	6	0
Kukorica	406	568	4 490 577,91	5 933 023,15
Len	32	7	307 108	70 000
Mandula	2	0	480	0
Mák	7	5	5 338	3 039,5
Mézontófü	147	95	1 345 510,1	883 687,2
Mirobalán	3	0	504	0
Napraforgó	64	35	355 862,97	236 302,23
Olajretek	313	330	3 003 661	3 124 601,4
Olajtök	1	1	1 710	1 110
Őszibarack	2	0	180	0
Pannonbükköny	3	0	47 655	0
Paprika	15	18	254,25	347,15
Pattogatnivaló kukorica	4	9	3 699,12	11 881,24
Pohánka	12	16	108 000	148 935
Réparepce	19	8	164 500	104000
Rozs	111	64	2 950 448	1 497 793
Sajmeggy	2	1	284	2100
Sárgarépa	0	1	0	2100

MELLÉKLETEK

Növényfaj	Tételszám		Fémzárolt mennyiség (kg)	
	2016	2017	2016	2017
Szareptai mustár	5	10	38 487	94 575
Szója	30	28	631 089,9	495 199
Szöszösbükköny	4	4	56 000	94 280
Tavaszi bükköny	4	0	54 075	0
Tönköly búza	11	13	177 900	225 800
Tritikálé	26	22	679 130	433 902
Vadkörte	0	1	0	5
Zab	47	40	1 130 705	796 715
Zöld trágya keverék	24	41	189 000	312 000
Zöldborsó	147	50	4 062 020	1 290 200
Összesen	2 985	2896	51 257 577,49	46 209 076,72

MELLÉKLETEK

Fejér Megyei Kormányhivatal
Székesfehérvári Járási Hivatal
Agrárügyi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Hatósági ellenőrzés 2016-2017

Felügyelő		Ellenőrzések száma	
Törzsszám	Név	2016	2017
118	István András	7	-
175	Hajnovics Beáta	74	86
161	Benke Zoltán	49	47
121	Csányi Mátyás	51	56
145	Tóbel Ferenc	109	110

MELLÉKLETEK

2.4. Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

9021 Győr

Aradi vértanúk útja 12. II. emelet

Illetékesség:

Komárom-Esztergom megye, Győr-Moson-Sopron megye

2016-2017. évi szaporító terület

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszor- zott	alap	felszor- zott		felszor- zott	alap	felszor- zott	alap
	(ha)					(ha)			
Őszi búza	3 765,81	3 765,81	3 037,54	3 062,54	Cukorrépa	0,00	0,00	0,00	0,00
Őszi durumbúza	308,59	308,59	387,57	457,64	Takarmányrépa	30,27	90,81	24,63	49,26
Őszi rozs	254,51	254,51	219,22	219,22	Mustár Fehér	1 652,59	1 652,59	1 382,29	2 767,58
Hibrid rozs	32,74	98,22	57,36	114,72	Mustár Sereptai	0,00	0,00	0,00	0,00
Őszi árpa	931,84	931,84	619,30	629,95	Mák	1,44	2,88	37,41	243,90
Őszi zab	0,00	0,00	78,51	78,51	Napraforgó hibrid	63,50	317,50	192,62	986,80
Őszi triticale	266,02	266,02	138,24	138,24	Napraforgó anya alapa.	0,00	0,00	0,00	0,00
Tönköly búza	42,00	42,00	13,00	15,00	Napraforgó apa/fajta	0,00	0,00	0,00	0,00
Alakor búza	0,00	0,00	0,00	0,00	Fehérvirágú csillagfűrt	9,50	19,00	0,00	0,00
Tavaszi triticale	0,00	0,00	0,00	0,00	Olajlen	0,00	0,00	0,00	0,00
Tavaszi búza	21,00	21,00	152,08	152,08	Káposztarepce Őszi	103,54	517,70	15,84	31,68
Tavaszi durumbúza	202,44	202,44	109,74	109,74	Réparepce	0,00	0,00	0,00	0,00
Tavaszi árpa	639,10	639,70	501,27	501,27	Tarlórépa	0,00	0,00	0,00	0,00
Tavaszi zab	63,40	63,40			Olajretek	1 846,43	3 684,86	1 172,71	2 399,82
Tönke búza	0,00	0,00	0,00	0,00	Kender Hibrid	0,00	0,00	0,00	0,00
Homoki zab	451,06	451,06	670,22	670,22	Seprőcirok	0,00	0,00	0,00	0,00
Rizs	0,00	0,00	0,00	0,00	Dohány	0,00	0,00	0,00	0,00
Köles	0,00	0,00	0,00	0,00	Hibrid szemescirok	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohánka	152,26	304,52	72,46	144,92	Hibrid cirokfélék alapanyag	0,00	0,00	0,00	0,00
Kukorica	1 538,71	7 693,55	1 305,58	6 527,90	Hibrid silőcirok	0,00	0,00	0,00	0,00
Burgonya	0,00	0,00	0,00	0,00	Hibrid szudánifű	0,00	0,00	0,00	0,00
Szudánifű	0,00	0,00	0,00	0,00	Olasz perje	236,38	354,60	355,58	711,16

MELLÉKLETEK

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszor-zott	alap	felszor-zott		felszor-zott	alap	felszor-zott	alap
	(ha)					(ha)			
Mohar	0,00	0,00	0,00	0,00	Hollandi perje	0,00	0,00	0,00	0,00
Fénymag	0,00	0,00	0,00	0,00	Hibrid perje	50,00	100,00	59,00	118,00
Borsó	281,97	845,91	240,21	720,63	Réti csenkesz	104,44	156,66	52,22	104,44
Borsó zöldborsó	0,00	0,00	0,00	0,00	Nádképző csenkesz	205,04	195,04	155,16	310,32
Bab szárazbab	0,00	0,00	0,00	0,00	Vörös csenkesz	184,64	369,28	227,32	454,64
Bab zöldbab	0,00	0,00	0,00	0,00	Felemáslevelű csenkesz	0,00	0,00	0,00	0,00
Tüzbab	0,00	0,00	0,00	0,00					
Szója	937,40	1 869,10	866,28	1 742,56	Juhcsenkesz	0,00	0,00	0,00	0,00
Lóbab	0,00	0,00	0,00	0,00	Magyar rozsnok	0,00	0,00	0,00	0,00
Limabab	0,00	0,00	0,00	0,00	x Festulolium	150,00	300,00	120,00	240,00
Szegletes lednek	0,00	0,00	0,00	0,00	Réti perje	0,00	0,00	0,00	0,00
Csicseriborsó	0,00	0,00	0,00	0,00	Tarackos tippán	0,00	0,00	0,00	0,00
Tavaszi-bükköny	177,65	355,30	9,42	18,84	Óriás tippán	0,00	0,00	0,00	0,00
Szöszös-bükköny	0,00	0,00	150,97	301,94	Csomós ebír	70,14	105,21	0,00	0,00
Pannon-bükköny	252,00	504,00	68,83	137,66	Évelő rozs	0,00	0,00	0,00	0,00
Lucerna	560,86	781,08	522,99	1 055,98	Étkezési paprika	0,00	0,00	0,00	0,00
Vöröshere	130,35	159,85	184,56	369,12	Fűszerpaprika	0,00	0,00	0,00	0,00
Bíborhere	290,30	580,60	699,66	1 399,32	Cseresznyepaprika	0,00	0,00	0,00	0,00
Fehérhere	0,00	0,00	0,00	0,00	Sütőtök	0,00	0,00	0,00	0,00
Baltacim	0,00	0,00	0,00	0,00	Olajtök	17,00	68,00	39,85	79,70
Tarka koronafürt	0,00	0,00	0,00	0,00	Vöröshagyma	0,00	0,00	0,00	0,00
Mézontófű	6 023,02	12 046,04	3 223,70	6 498,00	Összesen	22 063,94	40 150,67	17 179,34	33 595,30
Magas tarack búza	0,00	0,00	0,00	0,00	<i>Standard vetőmag előáll.</i>	610,04		0,00	
Angol perje	16,00	32,00	16,00	32,00	Mindösszesen	22 673,98	40 150,67	17 179,34	33 595,30

MELLÉKLETEK

Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat 2017.

Fajcsoport	Minták száma (db)	Vizsgálatok száma (db)		Vizsgálatok száma összesen (db)
		Tisztaság*	Csira	
Kalászosok	978	2017	896	2913
Kukorica, cirok félék	1128	1145	1143	2288
Nagymagvú hüvelyesek	76	124	78	202
Bükkönyök	6	4	6	10
Olajosok és ipari növények	61	61	60	121
Herefélék	25	42	25	67
Zöldség	0	0	0	0
Burgonya	0	0	0	0
Nedvességtartalom		0		2397
Magegészség		0	0	0
Összesen:	2274	3393	2208	7998

* + ezermagtömeg, magdarabszám, osztályozottság

MELLÉKLETEK

Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

Fémzárólagi adatok 2016-2017.

Fajcsoport	Tételszám		Fémzárólag mennyiség (kg)		Minőség			
					Alkalmas (kg)		Alkalmatlan (kg)	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Kalászosok	983	876	25436830,00	21682266,00	24496760,00	20995083,00	940070,00	687183,00
Kukorica	1308	1771	19254369,70	21228437,90	18712272,60	21093647,20	542097,10	134790,70
Nagymagvú hüvelyesek	43	58	774737,40	1396480,00	772737,40	1340680,00	2000,00	55800,00
Herefélék	79	97	726130,00	876625,00	726130,00	866625,00	0,00	10000,00
Olajosok és ipari növények	354	823	3075227,18	8382459,50	3014797,18	8311446,32	60430,00	71013,18
Gyep- és takarmányfűvek	22	221	156403,00	1890898,00	156403,00	1823198,00	0,00	67700,00
Szudánifű és cirokfélék	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Répa-félék	4	3	12840,00	14480,00	11640,00	14480,00	1200,00	0,00
Zöldségfélék	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gyógy-, fűszer- és illóolajos növ.	0	0	0	0	0	0	0	0
Fásszárú növények	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Fűkeverékek	2	2	15000,00	14000,00	15000,00	14000,00	0,00	0,00
Burgonya	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zöldtrágya	722	0	6794900,50	0,00	6655260,50	0,00	139640,00	0,00
Zöldtrágya keverék	141	185	1327780,00	1620106,00	1327780,00	1620106,00	0,00	0,00
Takarmány keverék	9	0	37497,00	0,00	19497,00		18000,00	0,00
Egyéb	0	0	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Összesen:	3667	4036	57611714,8	57 105 753,4	55 908 277,7	56 079 265,5	1 703 437,1	1 026 486,9

MELLÉKLETEK

Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

Hatósági ellenőrzés 2016-2017.

Felügyelő		Ellenőrzések száma	
Törzsszám	Név	2016.	2017.
152	Bozzay Zsolt	6	8
155	Huszárné Mózes Petra	65	47
153	Oláh Éva	31	46
156	Szuromi Tamás	43	62
Összesen:		145	163

MELLÉKLETEK

2.5. Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
 Debreceni Járási Hivatal
 Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály
 Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

4031 Debrecen
 Széchenyi utca 62.

Illetékesség:
 Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye

2016-2017. évi szaporító terület

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszorozott	alap	felszorozott		alap	felszorozott	alap	felszorozott
	(ha)					(ha)			
Bab	2,68	8,04	5,17	15,51	Vöröshere	3	6	146,36	292,72
Zab	148,6	154,6	145,1	146,1	Tritikálé	604,67	610,77	565,82	581,52
Mák	10,9	21,8	18	36	Réparepce	45	90		
Árpa	750,02	750,12	736,7	736,7	Mézontófü	569,53	1139,06	139,72	279,44
Rozs	265,42	289,42	111,2	135,2	Napraforgó	140,06	700,3	457,26	2286,3
Búza	3742,4	3746,8	3189,49	3189,49	Homoki zab	141,98	141,98	274,99	274,99
Köles	1,5	1,5			Csomós ebír	45	90		
Borsó	46,62	139,86	52,32	156,96	Fehérmustár	461,32	922,64	211,03	422,06
Szója	8,69	17,38	66	132	Tönköly búza	10	10	8	8
Mohar	5,3	10,6			Káposztarepce	132,36	264,72	254,92	492,65
Kender	4,63	15,26	31,65	50,7	Csicseriborsó			1,8	3,6
Dohány	0,14	0,28	0,16	0,32	Fejeskáposzta	0,6	1,2	0,04	0,08
Pohánka	44,5	89	138,45	276,9	Pannonbükköny	341,91	683,82	113,5	227
Kukorica	2096,79	10483,95	1948,71	9743,55	Szöszösbükköny	13,6	27,2	165,18	330,36
Csicsóka			1,2	2,4	Tavaszi bükköny	46,7	93,4	20,25	40,5
Burgonya	33,8	135,2	37,69	150,76	Szareptai mustár	57,97	115,94	60,54	121,08
Olajretek	1827,64	3655,28	672,37	1344,74	Kékvirágú lucerna	1394,94	2777,91	1952,98	3876,57
Bíborhere			12,62	25,24	Tarkavirágú lucerna	28,19	56,38	2,2	4,4
Zöldborsó	93,63	187,26	151,44	302,88	Fehérvirágú csil-lagfűrt	52,84	105,68	27,7	42,9
Tarlórépa	28	56	25	50	Mindösszesen:	13212,81	27623,11	11745,56	25779,62
Cukorrépa	11,88	23,76							

MELLÉKLETEK

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
Debreceni Járási Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat 2017.

Vizsgálat típusa	Vizsgálat darab- száma
1000 mag tömeg	784
Csírázóképesség	821
Idegen mag tartalom	828
Magdarabszám (és csíra- szám)	15
Nedvességtartalom	202
Osztályozottság (rosta)	30
Osztályozottság (rosta) (vastagság)	802
Tisztaság	823
Összesen	4 305

MELLÉKLETEK

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
 Debreceni Járási Hivatal
 Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály
 Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Fémzáróási adatok 2016-2017.

Faj azonosító	2016		2017	
	Fémzáróaltak darabszáma	Fémzáróaltak mennyisége nettó/kg	Fémzáróaltak darabszáma	Fémzáróaltak mennyisége nettó/kg
Árpa	124	3 157 510,1	109	2 820 150
Bab	1	47	1	122
Borsó	3	12 200	12	112 940
Búza	509	13 229 025	541	13 930 840
Dohány	7	1 060,96	10	1 146,19
Fehérmustár	33	345 078	8	66 357
Fehérvirágú csillagfürt	10	69 955	5	35 150
Fénymag	1	150		
Homoki zab	3	59 000	25	702 737
Káposztarepce	26	231 982	65	609 940
Kékvirágú lucerna	3	10 335	20	158 000
Köles	3	199		
Kukorica	46	811 989	39	595 162,1
Lóbab	1	400	2	2 000
Mák	3	3 978	5	14 770
Mohar	1	40		
Mézontófű			3	12 550
Olajretek	254	2 419 886	127	1 137 009
Pohánka			4	23 600
Pannonbükköny	4	95 000		
Réparepce	13	121 500		
Rozs	28	719 820	20	330 800
Szója	10	125 800		
Szöszösbükköny	4	4 700	5	65 400
Tarlórépa	5	45 738	9	86 310
Tavaszi bükköny	2	650	1	2 050
Tönköly búza	3	44 000	2	43 400
Tritikálé	77	1 800 040	88	2 069 640
Zab	24	470 195	17	353 115
Zöld trágya keverék			5	66 685
Zöldborsó	40	1 039 780	40	925 893,5
Összesen	1 238	24 820 058,06	1 163	24 165 766,79

MELLÉKLETEK

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
Debreceni Járási Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Hatósági ellenőrzés 2016-2017.

Felügyelő		Ellenőrzések száma	
Törzsszám	Név	2016.	2017.
111	Horváthné Katona Ibolya	6	11
110	Magyar Imre	9	15
169	Bogdándi István	32	51
124	Gáti Eszter	1	-
108	Kiss Judit	4	-
Összesen:		52	77

MELLÉKLETEK

2.6. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

5000 Szolnok
Dózsa György u. 15/a.

Illetékesség:
Heves megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Nógrád megye,
Kelet-Pest megye

2017. évi szaporító terület

Faj	Bejelentett terület ha	szemlélendő terü- let ha	szemlézett terület ha
árpa	1.077,65	1.084,65	1.077,65
búza	3.116,46	3.132,06	3.114,46
durumbúza	40,0	40,0	40,0
tönköly búza	22,59	22,59	22,59
rozs	127,0	172,0	127,0
tritikálé	405,7	405,7	405,7
zab	229,49	229,46	229,49
homoki zab	127,58	110,13	110,13
köles	21,32	31,32	21,32
fénymag	20,81	20,81	20,81
rizs	126,0	525,0	126,0
pohánka	66,1	102,2	51,1
kukorica	7.747,57	38.737,85	7.747,57
cirok	42,68	213,04	42,68
cirok x szudánifű hibrid	124,19	620,95	124,19
fehérmustár	663,41	1326,82	663,41
szareptai mustár	55,4	110,8	55,4
káposztarepce	54,08	108,16	54,08
kender	14,25	8,5	4,25
len	71,65	143,3	71,65
napraforgó	128,4	642,0	128,4
szója	117,58	235,16	117,58

MELLÉKLETEK

Faj	Bejelentett terület ha	szemlélendő terü- let ha	szemlézett terület ha
borsó	319,86	943,08	314,36
csicséri borsó	1,5	3,0	1,5
lóbab	20,53	41,06	20,53
Szegletes lednek	15,7	31,4	15,7
pannonbükköny	419,28	731,16	365,58
szőszösbükköny	43,5	87,0	43,5
tavaszi bükköny	14,0	28,0	14,0
alexandriai here	182,0	364,0	182,0
baltacim	4,0	8,0	4,0
bíborhere	609,36	1.111,12	555,56
kékvirágú lucerna	4.078,12	7.769,66	3.659,62
tarkavirágú lucerna	181,56	363,12	181,56
vöröshere	183,13	251,46	125,73
csomós ebir	9,47	18,94	9,47
olaszperje	672,69	1.345,38	672,69
évelő rozs	12,0	24,0	12,0
mézontófü	196,93	368,46	184,23
olajretek	1.865,47	3.730,94	1.865,47
olajtök	16,2	32,4	16,2
görögdinnye	1,0	2,0	
spárgatök	19,5	39,0	
paprika	0,15	0,3	
paradicsom	5,0	10,0	
vöröshagyma	3,62	7,24	2,0
uborka	5,5	11,0	
csemegekukorica	82,0	410,0	
pattogató kukorica	1,0	5,0	
zöldborsó	1.531,25	3.062,5	40
burgonya	1,35	5,4	1,35
Összesen:	24.895,61	68.544,15	22.642,51

MELLÉKLETEK

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat 2017.

Fajcsoport	Minták száma (db)	Vizsgálatok száma (db)		Vizsgálatok száma összesen (db)
		Tisztaság*	Csíra	
Kalászosok	822	2.360	820	3.180
Kukorica, cirok félék	2.105	2.418	693	3.111
Nagymagvú hüvelyesek	39	52	39	91
Bükkönyök	23	76	23	99
Olajosok és ipari növények	83	70	83	153
Herefélék	149	317	117	434
Zöldség	176	225	175	400
Burgonya				
Nedvességtartalom				1.663
Magegészség				
Összesen:	3.397	5.518	1.950	9.131

* + ezermagtömeg, magdarabszám, osztályozottság

MELLÉKLETEK

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

Fémzárolások 2017 évben

Faj	minta szám	fémzárolt kg	alkalmas kg	alkalmatlan kg
kalászosok	727	17.246.175,0	17.055.645,0	190.530,0
kukorica	1889	20.986.002,08	20.857.542,73	128.459,35
cirok	19	64.012,65	64.012,65	-
szudánifű	17	392.600	392.600	-
ipari olaj-és rost növények összesen:	23	59.181,53	59.181,53	-
Takarmány növények összesen	274	2.739.589,96	2.474.862,96	264.727,0
zöldségfélék összesen:	162	975.041,23	973.541,23	1500,0
gyümölcs és fa magvak összesen:	3	1.275,0	1.275,0	-
zöldtrágya keverék	2	13.300,0	13.300,0	-
Mindösszesen	3.116	42.477.177,45	41.891.961,10	585.216,35

MELLÉKLETEK

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Szolnoki Járási Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály
Vetőmag Felügyeleti Osztály

Hatósági ellenőrzés 2017.

Törzsszám	Név	2017
137	Erős István	-
133	Kacsádiné Tóth Anikó	116
119	Somodi József	9
116	Vajda Csaba	40
138	Zsiros Tibor	6
130	Kámán Csaba Dániel Szelley Gábor	-
173	Szász Csaba	81
134	Gaál Dénes Szabó Béla	2
Összesen:		254

MELLÉKLETEK

2.7. Vas Megyei Kormányhivatal
Szombathelyi Járási Hivatal
Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

9762 Tanakajd
Ambrózy sétány 2

Illetékesség:
Vas megye, Zala megye

2017. évi szaporító terület

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszorzott	alap	felszorzott		alap	felszorzott	alap	felszorzott
(ha)				(ha)					
					Áthozat:	6377,77	9399,06		
Őszi búza	1664,81	1674,81	1522,32	1525,32	Cukorrépa	-	-	-	-
Őszi durumbúza	147,86	164,26	143,44	144,44	Takarmányrépa	-	-	-	-
Őszi rozs	73,03	93,36	90,58	108,48	Mustár Fehér	414,29	796,58	100,0	200,0
Őszi árpa	441,06	441,06	192,13	192,13	Mák	-	-	-	-
Őszi zab	-	-	-	-	Napraforgó hibrid	65	325	157,24	786,2
Őszi triticales	276,31	276,31	241,17	241,17	Napraforgó anya alapa.	-	-	-	-
Tönköly búza	-	-	-	-	Napraforgó apa/fajta	-	-	-	-
Alakor búza	-	-	-	-					
Tavaszi triticales	39,12	39,12	6,44	6,44	Olajlen	-	-	-	-
Tavaszi búza	209,2	222,9	151,56	151,56	Káposztarepce Őszi	14,33	28,66	43,7	87,4
Tavaszi durumbúza	165,67	165,67	104,6	104,6	Réparepce	-	-	-	-
Tavaszi árpa	486,51	505,31	481,63	486,63	Tarlórépa	-	-	-	-
Tavaszi zab	77,42	78,92	66,87	85,12	Olajretek	636,54	1240,38	26	52
Csupasz zab	-	-	-	-	Kender Hibrid	-	-	-	-
Homoki zab	306,65	306,65	362,51	362,51	Seprűcirok	-	-	-	-
Tavaszi rozs	17,0	17,0	-	-	Dohány	-	-	-	-
Köles	23,81	23,81	16,26	16,26	Hibrid szemescirok	-	-		
Pohánka	55,35	110,7	-	-	Hibrid cirokfélék alapanyag	-	-	-	-
Kukorica	179,06	895,3	162,42	812,1	Hibrid silócirok	-	-	-	-
Burgonya	11,5	46	9,5	38	Hibrid szudánifű	-	-	-	-
Szudánifű	-	-	-	-	Olasz perje	79,62	159,24	50,79	101,58
Mohar	0,55	0,55	-	-	Hollandi perje	-	-	-	-
Fénymag	-	-	-	-	Hibrid perje	29	58	-	-
Borsó	29,3	87,9	9,37	28,11	Réti csenkesz	6	12	1,4	2,8
Borsó zöldborsó	-	-	-	-	Nádképi csenkesz	-	-	63	126
Bab szárazbab	-	-	-	-	Vörös csenkesz	161,72	323,44	201,4	402,8
Bab zöldbab	-	-	-	-	Felemáslevelű csenkesz	23,05	46,1	-	-
Szója	953,22	1906,44	652,8	1305,6	Juhcsekesz	-	-	-	-
Lóbab	-	-	-	-	Magyar rozsnok	-	-	-	-
Szegletes lednek	-	-	-	-	Réti perje	-	-	-	-
Fehérvirágú csillagfürt	3,98	7,96	-	-	Tarackos tippán	-	-	-	-
Tavaszi-bükköny	80,59	99,83	5,88	11,76	Óriás tippán	-	-	-	-
Szöszös-bükköny	-	-	-	-	Csomós ebír	-	-	-	-
Pannon-bükköny	-	-	-	-	Évelő rozs	-	-	-	-
Kékvirágú lucerna	92,09	184,18	405,06	810,12	Étkezési paprika	-	-	-	-
Vöröshere	29,48	58,96	12	24	Fűszerpaprika	-	-	-	-
Bíborhere	521,84	1040,38	888,98	1777,96	Csersznye paprika	-	-	-	-
Fehéhere	-	-	-	-	Sütőtök	-	-	-	-

MELLÉKLETEK

Fajnév	Szaporító terület				Fajnév	Szaporító terület			
	2016		2017			2016		2017	
	alap	felszorozott	alap	felszorozott		alap	felszorozott	alap	felszorozott
	(ha)					(ha)			
Baltacim	-	-	-	-	Olajtök	167,22	334,44	34,53	69,06
Tarka koronafürt	-	-	-	-	Vöröshagyma	-	-	-	-
Mézontófü	443,48	858,46	173,87	347,74	Összesen	7974,54	12722,9	6385,33	10423,65
Magas tarack búza	-	-	-	-					
Angol perje	48,88	93,76	7,88	15,76					

MELLÉKLETEK

Vas Megyei Kormányhivatal
Szombathelyi Járási Hivatal
Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Vetőmagvizsgálat 2017.

Fajcsoport	Minták száma (db)		Vizsgálatok száma (db)		Vizsgálatok száma összesen (db)
	fémzárolt	beküldött	Tisztaság	Csíra	
Kalászosok	527	276	1857	781	2638
Kukorica	1	-	-	1	1
Nagymagvú hüvelyesek	15	6	63	21	84
Gyep- és takarmányfűvek,	23	-	115	23	138
Olajosok és ipari növények	3	-	12	3	15
Herefélék	30	7	104	32	136
Burgonya	48	-	-	-	-
Keverék	156	1	942	-	942
Nedvességtartalom			-	-	114
Ezermagtömeg			-	-	541
Összes vizsgálat					4609

MELLÉKLETEK

Vas Megyei Kormányhivatal
 Szombathelyi Járási Hivatal
 Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
 Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály

Fémzáróási adatok 2016-2017

Növényfaj	Tételszám		Fémzáróolt mennyiség (kg)	
	2016	2017	2016	2017
Árpa	118	64	2 780 680	1 186 260
Búza	360	262	8 912 990	6 342 125
Durumbúza	67	42	1 452 350	762 720
Tritikálé	54	58	1 246 450	1 198 740
Zab	7	8	131 600	180 000
Rozs	4	-	85 780	-
Köles	9	8	36 775	32 875
Szója	86	72	1 950 180	1 585 480
Bíborhere	45	84	384 960	718 237
Lucerna	21	16	160 875	148 100
Vöröshere	-	1	-	4 500
Fehérmustár	6	-	43 900	-
Olajtök	7	2	55181	6 764
Angolperje	8	13	77 765	109 000
Olaszperje	16	12	164 860	93 020
Vöröscsenkesz	3	3	17 200	22 500
Felemás lev.csenkesz	12	10	116 000	100 000
Mézontófü	13	11	90310	96 030
Muhar	1	-	175	-
Fűkeverék	120	144	751020	706 955
Burgonya	40	48	486 300	233 675
Borsó	1	1	18 000	20 000
Nádképű csenkesz	-	1	-	2000
Olajretek	4	12	36 400	91180
Zöld trágya keverék	10	11	56 000	60 475
Összesen	1012	883	19 055 751	13 700 618